

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ»**

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΟΤΤΑΡΙΔΗ**

**«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΤΗΣ»**

**ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΒΙΟΛΕΤΗΣ
Α.Μ: ΜΑΡΜ11016**

Τρίπολη, Ιανουάριος 2013

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [1]

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
1. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	7
1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
1.2 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1828 ΕΩΣ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ 1900.....	8
1.3 Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ 1929	9
1.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΑ (1936) ΩΣ ΤΟ 1957.....	10
1.5 ΑΠΟ ΤΟ 1958 ΕΩΣ ΤΟ 1974- Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	11
1.6 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1974 (ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ) ΕΩΣ ΤΟ 1977 (ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ)	12
1.7 ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ '80	13
1.8. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1991-1993	15
1.9. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 1994 ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2003	16
1.10. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 2004	18
2.ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	19
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	19
2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ.....	19
2.3 ΜΟΝΤΕΛΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	20
2.3.1 Το γραφειοκρατικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης στην εκπαίδευση	20

2.3.2 Το ορθολογικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης	22
2.3.3 Το πρότυπο των συστημάτων	23
2.3.3.1 Ανοικτό κοινωνικό σύστημα και εκπαιδευτική μονάδα	24
2.3.4 Το συνεργατικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης.....	24
2.4 ΔΟΜΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	26
2.4.1 Γενική δομή και βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	26
2.4.2 Οργάνωση και διοίκηση ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος	31
2.4.2.1 Ιεραρχική οργάνωση και βαθμός εξουσίας.....	31
2.4.2.2 Λειτουργική διάθρωση	33
2.4.3 Οι προοπτικές για το μέλλον	35
3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΤΕΕ	36
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	36
3.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΔΤΕΕ.....	39
3.2.1 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑΛ)-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (ΕΠΑΣ)40	
3.2.1.1 Εγγραφή.....	40
3.2.1.2 Ωρολόγια προγράμματα.....	40
3.2.1.3 Τομείς και ειδικότητες	50
3.2.1.4.Κατανομή του μαθητικού δυναμικού στην ανώτερη βαθμίδα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης	55

3.2.1.5. Η κατανομή των μαθητών στους Τομείς και Ειδικότητες.....	59
3.2.1.6. Πλήθος Τομέων που λειτουργεί σε κάθε ΕΠΑΛ.....	63
3.2.1.7. Η κατανομή των μαθητών στις Ειδικότητες των ΕΠΑΣ	64
3.2.1.8 Μέσος όρος μαθητών ανά Τομέα / Ειδικότητα	69
3.2.1.9 Μέσος όρος μαθητών ανά Ειδικότητα ΕΠΑΣ	71
3.2.1.10 Αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές	74
3.2.1.11 Ιδιοκτησιακό καθεστώς σχολείων	76
3.2.1.12 Βιβλιοθήκες στα σχολεία.....	77
3.2.1.13 Ανθρωπο-ώρες διδασκαλίας ανά μαθητή	79
3.2.1.14 Προγράμματα Σπουδών και Βιβλία	81
3.2.1.15 Τα επαγγελματικά δικαιώματα	83
3.3. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ Σ.Ε.Κ.	85
3.4.SWOT Analysis	88
3.5.ΣΥΝΟΨΗ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	93
4.ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Δ.Τ.Ε.Ε.)	98
5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	103
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	105
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	110

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας συνδέεται άμεσα με το κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό και ιδεολογικό προφίλ της. Διέπεται από τις αρχές οργάνωσης και διοίκησης που χαρακτηρίζουν κάθε σύστημα, λειτουργεί ως ένα αυτόνομος θεσμός, εντούτοις βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση με το κοινωνικό σύστημα στο οποίο ανήκει. Τροφοδοτεί και τροφοδοτείται από την κοινωνία. Έχει στόχο την παροχή γνώσης, την ανάπτυξη και καλλιέργεια δεξιοτήτων, αξιών και στάσεων, καθώς επίσης και την ένταξη των εκπαιδευομένων στην κοινωνία και την επαγγελματική προετοιμασία τους.

Ειδικότερα, η Τεχνική Εκπαίδευση εμφανίζεται στη χώρα μας από τα πρώτα χρόνια σύστασης του ελληνικού κράτους. Ως ιδέα προϋπήρχε, καθώς αναφορές βρίσκονται ήδη στα προεπαναστατικά κείμενα του αγώνα του '21. Η επαγγελματική μόρφωση του λαού είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης του κράτους.

Η παρούσα εργασία επιχειρεί να παρουσιάσει την Τεχνική εκπαίδευση του σήμερα ξεκινώντας από τα πρώτα βήματά της με τις πρώτες επαγγελματικές σχολές και φτάνοντας στις πιο πρόσφατες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Μέσα από ερευνητικά δεδομένα επίσημων φορέων (ΥΠΑΙΘΠΑ) παρουσιάζεται το οργανωτικό και διοικητικό πλαίσιο λειτουργίας της. Γίνεται ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων με σκοπό να φανούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Τεχνική Εκπαίδευση και να προταθούν λύσεις στα πλαίσια του δυνατού.

Αναλυτικότερα, στο πρώτο Κεφάλαιο γίνεται ιστορική αναδρομή στην ύπαρξη και λειτουργία της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται τα πρώτα βήματα από τη σύστασή της έως σήμερα. Καταγράφονται όλες οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις και η επίδραση των αλλαγών αυτών στα εκπαιδευτικά Ιδρύματα. Η ιστορική αναδρομή είναι απαραίτητη για την κατανόηση και ερμηνεία της σημερινής κατάστασης της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Στο δεύτερο Κεφάλαιο γίνεται εισαγωγή στις έννοιες της Οργάνωσης και της Διοίκησης στην εκπαίδευση. Παρουσιάζονται διάφορα μοντέλα οργάνωσης και διοίκησης ΠΜΣ «*Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων*», *Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου* [5]

(γραφειοκρατικό, ορθολογικό, το πρότυπο των συστημάτων, συνεργατικό) και στη συνέχεια η διαρθρωτική δομή και λειτουργία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικότερα το πλαίσιο οργάνωσης και διοίκησης της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης από τους Τομείς και τις Ειδικότητες, την κατανομή των μαθητών σε αυτές, τα Αναλυτικά και Ωρολόγια Προγράμματα, το ιδιοκτησιακό καθεστώς των σχολείων, τις βιβλιοθήκες και τα εργαστήρια έως τα εργασιακά δικαιώματα των μαθητών. Γίνεται ανάλυση και ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων καθώς και παρουσίαση των προβλημάτων της Τεχνικής Εκπαίδευσης που προκύπτουν από την παρουσίαση των δεδομένων.

Στο τέταρτο Κεφάλαιο προτείνονται λύσεις των προβλημάτων της Τεχνικής Εκπαίδευσης σε διάφορους τομείς, από το κτιριακό έως την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και την οικονομική στήριξη των επαγγελματικών σχολείων.

Ακολουθεί, στη συνέχεια, ο επίλογος με τα γενικά συμπεράσματα, η βιβλιογραφική παράθεση και Παράρτημα με διάφορους ενδεικτικούς πίνακες και στοιχεία σχετικά με την Τεχνική Εκπαίδευση.

Ευελπιστούμε πως η εργασία αυτή θα θέσει έναν ακόμη μικρό λίθο στο σπουδαίο οικοδόμημα της Τεχνικής Εκπαίδευσης αναδεικνύοντας το προφίλ της, τη σπουδαιότητά της στην ελληνική Πολιτεία και τα προβλήματά της και θα συμβάλλει στον ουσιαστικό διάλογο για το θέμα αυτό παραθέτοντας ενδεικτικές προτάσεις βελτίωσης και αναβάθμισής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

1. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τεχνολογική και Επαγγελματική Εκπαίδευση στηρίζει την ανάπτυξη της χώρας και προετοιμάζει τους νέους για την είσοδο και ένταξή τους στην ενεργό κοινωνική και επαγγελματική ζωή.

Όμως, ο τρόπος οργάνωσης και διαμόρφωσης του συγκεκριμένου τύπου εκπαίδευσης δεν είχε πάντα τη σημερινή του μορφή, αλλά χρειάστηκαν πολλά χρόνια και επίμονες προσπάθειες από διάφορους μελετητές, για να αναγνωριστεί η προσφορά αυτού του είδους μάθησης στην πρόοδο του κοινωνικού συνόλου (Dewey,1916, Wirth,1972, Camp & Doolittle,1999, Smith,1999).

Είναι αξιοσημείωτο ότι ήταν μεγάλος ο αριθμός των ατόμων, όπως γονείς, μαθητές, εργαζόμενοι σε βιοτεχνίες & βιομηχανίες, που αντιμετώπιζαν την Τ.Ε.Ε (Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση) ως τον «φτωχό συγγενή» της Γενικής Παιδείας και υποτιμούσαν τη χρησιμότητά της (Mills,1925, Barak,2002).

Στον ελληνικό χώρο η ιδέα για την ανάπτυξη τεχνικής εκπαιδευσεως εμφανίζεται πολύ ωρίς, ήδη στα προεπαναστατικά κείμενα του αγώνα του '21. Κυβερνήτες και υπουργοί (Καποδίστριας, Χριστόπουλος, Δελιγιώργης, Μαυρομιχάλης), οικονομικοί και εκπαιδευτικοί φορείς (Επιτροπή επί της Εμψυχώσεως της Εθνικής Βιομηχανίας, Σύλλογος προς διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων, Πρώτο Ελληνικό Εκπαιδευτικό Συνέδριο) αλλά και οι ιδιώτες (Σούτζος, Σκαλτσούνης, Δραγούμης, Βικέλας) θέτουν επιτακτικό το αίτημα της δημιουργίας σχολών για την επαγγελματική μόρφωση.

1.2 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1828 ΕΩΣ ΤΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ 1900

Η πρώτη επίσημη κρατική προσπάθεια για την ίδρυση μίας Σχολής για τη διδασκαλία διαφόρων «τεχνών» και επαγγελμάτων έγινε από τον Ιωάννη Καποδίστρια.

Στο πλαίσιο της οικονομικής ανόρθωσης ο Καποδίστριας και οι συνεργάτες του διαμόρφωσαν και σχέδια για την επαγγελματική κατάρτιση του πληθυσμού, κυρίως των νέων. Αυτά προωθούσαν την αποστολή νέων Ελλήνων στο εξωτερικό για σπουδές και την οργάνωση σχολών επαγγελματικής εκπαίδευσης κατά το πρότυπο αντίστοιχων σχολών του εξωτερικού, καθώς και τη γεωργική επιμόρφωση των αγροτών, κυρίως με την ίδρυση Γεωργικής Σχολής και την οργάνωση πρότυπου αγροκηπίου στην Τίρυνθα. Το 1829 επίσης ιδρύθηκε ορφανοτροφείο στην Αίγινα, στο οποίο δίδασκαν οι Γερμανοί αρχιτέκτονες Κλεάνθης και Σάουμπερτ και όπου οι μαθητές μάθαιναν ξυλουργική, σιδηρουργία και άλλα βιοποριστικά επαγγέλματα. Όμως οι προσπάθειες αυτές διεκόπησαν μετά τη δολοφονία του.

Με την περίοδο της αντιβασιλείας και της βασιλείας η εκπαίδευση στην Ελλάδα άλλαξε τελείως χαρακτήρα. Αν και υπήρχαν προτάσεις ειδικά διορισμένων μελετητών, που προέτρεπαν στην ίδρυση μίας Πολυτεχνικής Σχολής για τις ανάγκες του Κράτους σε τεχνίτες (Σπήλιος,1972, Αντωνίου,1992), η αντιβασιλεία, αγνόησε την ελληνική πραγματικότητα και στηρίχθηκε σε άλλα πρότυπα (Ευταξίας,1907).

Στα προγράμματα διδασκαλίας κυριάρχησε η αρχαιομάθεια (Ευαγγελόπουλος,1989, Αφενδράς & Χιουρέας, 1962, Παυλίδης, 1902) και η επαγγελματική εκπαίδευση παραγκωνίστηκε .

1.3 Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ 1929

Κατά τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και στις αρχές του 20^{ου}, οι συνθήκες για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση άρχισαν να αλλάζουν. Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, καθώς και ο Μικρασιατικός διέπυρναν τα σύνορα της χώρας μας και υπερδιπλασίασαν τον πληθυσμό της. Με τον σχηματισμό ισχυρής κυβέρνησης το 1928, λαμβάνονται σημαντικά μέτρα για τη γεωργία, τη διοίκηση και τη δημόσια εκπαίδευση (Γκλαβάς, 2002).

Η εξέλιξη της ελληνικής βιομηχανίας μετά το 1920, τα κεφάλαια που εισήλθαν στην Ελλάδα κατά την περίοδο του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, η μαζική εισροή προσφύγων μετά την μικρασιατική καταστροφή και η ζήτηση εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού από τις πολλές, μικρές και νεοϊδρυθείσες βιομηχανίες της χώρας μας, έθεσαν πιο επιτακτικά το πρόβλημα της επαγγελματικής εκπαίδευσης από πολλούς φορείς (Γκλαβάς, 2002).

Η μεγάλη σημασία της παροχής ειδικής επαγγελματικής μορφώσεως για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας αναφέρεται σε έκθεση του υπεύθυνου Τμηματάρχη της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του τότε Υπουργείου Γεωργίας, Εμπορίας και Βιομηχανίας, Ανάργυρου Ηλιάδη, προς τον πολιτικό του προϊστάμενο, Υπουργό κο Γ. Χαριτάκη (Γκλαβάς, 2002).

Ο Τμηματάρχης ασκεί έντονη κριτική στην πολιτική του κράτους λέγοντας ότι η εκπαίδευση που επικράτησε «*συστηματικώς και δαμιλώς*» από την ίδρυσή του το 1828 ήταν η κλασσική. Έτσι παραγκωνίστηκε η τεχνική εκπαίδευση από το Κράτος και αφέθηκε στην ιδιωτική πρωτοβουλία, αν και η ανάπτυξη της οποίας, κατά τον Ηλιάδη, θα μπορούσε να ήταν ευεργετική για την οικονομία και την ανάπτυξη της Ελλάδας (Γκλαβάς, 2002).

Αλλά και ο Εκπαιδευτικός Όμιλος διεκδικούσε την επαγγελματική εκπαίδευση ασκώντας οξύτατες κριτικές απέναντι σ' ένα εκπαιδευτικό σύστημα που "δεν προέβλεπε ειδικά σχολεία για τη μόρφωση των παιδιών των κατώτερων τάξεων", πράγμα που δεν κάνει τίποτε άλλο από το να ευνοεί τον παρασιτισμό και τη θεσιθηρία.

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Ο Αλέξανδρος Δελμούζος έγραφε το 1926: *"Η εκπαίδευσή μας με την τραγικά μονοδιάστατη εσωτερική της οργάνωση δεν ανοίγει στους νέους παρά μόνον μία προοπτική: την ακαδημαϊκή προοπτική. ... Η οργάνωση της εκπαίδευσής μας δεν παίρνει υπόψη της τον διφυή χαρακτήρα της σύγχρονης κοινωνίας"*.

Κατά την ίδια περίοδο εντείνεται η ιδιωτική πρωτοβουλία για την ίδρυση τεχνικών-επαγγελματικών σχολών. Έτσι, μαζί με τη Σεβαστοπούλειο Εργατική σχολή και τη Διπλάρειο, που λειτουργούσαν στην Ελλάδα από τα τέλη της δεκαετίας του 1920, ιδρύθηκαν η Σιβιτανίδειος Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων στην Καλλιθέα, η Βαλλιάνειος Επαγγελματική Σχολή Ληξουρίου, η Τριάντειος Επαγγελματική και Βιομηχανική Σχολή Πατρών και οι Σχολές του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου στον Βόλο (Γκλαβάς, 2002).

1.4 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΑ (1936) ΩΣ ΤΟ 1957

Η δικτατορία του 1936, οι εισβολές, η Κατοχή και ο εμφύλιος, δεν φάνηκε να άγγιξαν την Ελληνική Εκπαιδευτική Πολιτική. Ο Νόμος 1823/51 αλλά και το σχέδιο νόμου του Παπανούτσου που προτάθηκε το 1952 και το οποίο δεν έγινε νόμος, διότι στο μεταξύ παύεται από Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Παιδείας, προτείνει την αναμόρφωση των προγραμμάτων της εκπαίδευσής μας με στόχο τον πρακτικότερο χαρακτήρα της εκπαίδευσης .

Τέλος, μετά τον εμφύλιο της Ελλάδας και μέχρι την Εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1959, επαναλειτούργησαν οι επαγγελματικές σχολές που υπήρχαν προπολεμικά και ιδρύθηκαν καινούριες, είτε από ιδιωτική πρωτοβουλία, είτε από διάφορα κοινωφελή ιδρύματα, με την χρηματική υποστήριξη του Ελληνικής Κυβέρνησης και κάποιων ξένων οργανισμών (Αποστολίδης κ.ά, 1988).

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [10]

1.5 ΑΠΟ ΤΟ 1958 ΕΩΣ ΤΟ 1974- Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το πρώτο μεγάλο βήμα που γίνεται από το κράτος για τη δημιουργία Τεχνικής Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, έπειτα από την εποχή του Καποδίστρια, γίνεται το 1957. Τότε, συγκροτείται η Επιτροπή Παιδείας, η οποία είχε έργο της τη μελέτη όλων των προβλημάτων του εκπαιδευτικού συστήματος. Η Επιτροπή (Παπανούτσος, 1981) αποτελούταν από εκπαιδευτικούς λειτουργούς των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και παρέδωσε το πόρισμα της στην Κυβέρνηση. Τα πιο σημαντικά πορίσματά της σχετικά με τον τομέα της τεχνικής & επαγγελματικής εκπαίδευσης ήταν τα εξής:

1. Η ανυπαρξία της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης
2. Η ανυπαρξία συντονισμού της Τ.Ε.Ε, αφού αυτή παρεχόταν κατά άναρχο τρόπο από πολλά Υπουργεία
3. Η ανανέωση της οργάνωσης και των προγραμμάτων των σχολείων, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν στις νέες πνευματικές, οικονομικές και κοινωνικές απαιτήσεις της εποχής.
4. Η ανυπαρξία κατάλληλου εκπαιδευτικού προσωπικού

Με τα Ν.Δ. 3971/1959, Ν.Δ 3973/1959 και Ν.Δ.3970/1959 τίθεται η βάση για την Δημόσια Τεχνική-Επαγγελματική εκπαίδευση. Η αρμοδιότητα της Τ.Ε.Ε περιέρχεται στο Υπουργείο Παιδείας με Υπουργό τον αείμνηστο Γ. Βογιατζή.

Ιδρύθηκαν τότε : 1) Οι σχολές Υπομηχανικών Αθηνών και Θεσσαλονίκης 2) Οι επτά πρώτες δημόσιες Μέσες Τεχνικές Σχολές 3) Οι Κατώτερες Επαγγελματικές Σχολές 4) Το Ζάννειο Πειραματικό Τεχνικό Γυμνάσιο και 5) Η Σχολή Εκπαιδευτικών Λειτουργών Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε).

Ιδρύεται και Γενική Διεύθυνση Επαγγελματικής Εκπαίδευσης στο ΥΠΕΠΘ, ανεξάρτητη από τη Γενική Διεύθυνση της Γενικής Μέσης Εκπαίδευσης.

Αργότερα, κατά τις αρχές του 1960, δίνεται μεγάλη προτεραιότητα στην Παιδεία, πράγμα που αποδεικνύεται και από την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964. Μέσα από ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [11]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

τις διατάξεις του Ν.Δ. 4379/1964, καθιερώνεται η δωρεάν εκπαίδευση στα δημόσια σχολεία όλων των βαθμίδων, ενώ παράλληλα γίνεται πρόβλεψη για επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, που περιλαμβάνει το Δημοτικό Σχολείο και το Γυμνάσιο, το Γενικό Λύκειο, το Τεχνικό-Επαγγελματικό Λύκειο και τις σχολές εξειδίκευσης τεχνικών.

Η Μεταρρύθμιση του 1964 θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως η πλέον σημαντική στην νεοελληνική ιστορία της εκπαίδευσης. Η εισαγωγή της δημοτικής γλώσσας, το εννιάχρονο βασικό σχολείο, η ίδρυση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, η ίδρυση νέων Πανεπιστημίων, τα διδακτικά βιβλία, η δωρεάν παιδεία σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης είχαν στόχο τον εκσυγχρονισμό του σχολείου και την ανεμπόδιστη παροχή της παιδείας στο λαό (Ιμβριώτη, 1980).

Με την επιβολή του στρατιωτικού καθεστώτος η τότε κυβέρνηση κατήργησε την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964, θεωρώντας την έργο αντεθνικό, αντιθρησκευτικό και διακήρυξε ότι με αυτό τον τρόπο θα επανέφερε την εκτροχιασμένη εκπαίδευση στο δρόμο του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού (Φίλου, 1984). Έτσι με τον Α.Ν. 129/1967, αλλάζει όλη η οργάνωση και διοίκηση της Γενικής Εκπαίδευσης και δημιουργείται μια πληθώρα «Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Συμβουλίων».

1.6 Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΟ ΤΟ 1974 (ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ) ΕΩΣ ΤΟ 1977 (ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ)

Στη μεταπολίτευση γίνονται σπουδαίες μεταβολές στον τομέα της Παιδείας. Με την Ψήφιση του Νόμου 309/1976, τα Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια είναι, πλέον, ισότιμα με τα γενικά και προετοιμάζουν τους νέους για τα Τ.Ε.Ι. ή για την ένταξη τους στην παραγωγική διαδικασία (Παναγιωτοπούλου, 1993). Η τριτοβάθμια εκπαίδευση διακρίνεται σε Ανώτερη και Ανώτατη. Η ανώτερη παρέχεται από τα Τ.Ε.Ι. και η ανώτατη από τα Α.Ε.Ι. (Πανεπιστήμια ή Σχολές Πανεπιστημιακού επιπέδου). Στόχος αυτών των Σχολών, καθορίζεται η επιστημονική και επαγγελματική κατάρτιση των νέων της χώρας και όσων άλλων έχουν την δυνατότητα να φοιτήσουν σε αυτές.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [12]

Με τον Νόμο 576/1977 μπαίνουν οι βάσεις για την οργάνωση και διοίκηση της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, που έχει στόχο να εφοδιάσει τους νέους με τεχνικές γνώσεις και να καλλιεργήσει τις δεξιότητες που απαιτούνται για την άσκηση των διαφόρων επαγγελμάτων. Με τον νόμο αυτό, η επαγγελματική εκπαίδευση διακρίνεται πια σε μέση και ανώτερη και παρέχεται δωρεάν από τη Πολιτεία.

Μέσα από τους δύο αυτούς νόμους καταργήθηκαν οι Κατώτερες Επαγγελματικές Σχολές μέσω της θέσπισης της εννεαετούς υποχρεωτικής εκπαίδευσης και στη θέση τους ιδρύθηκαν Τεχνικές Επαγγελματικές Σχολές (Οι Σχολές του Ο.Α.Ε.Δ. έγιναν Τ.Ε.Σ), στις οποίες μπορούσε να μαθητεύσει κανείς, χωρίς να χρειαστεί να δώσει εισαγωγικές εξετάσεις, ενώ, η φοίτηση σε αυτές διαρκούσε δύο έτη (Μπελιά, 1999). Παράλληλα, οι ήδη υπάρχουσες Σχολές Μέσης Εκπαίδευσης, μετονομάστηκαν σε Μέσες Τεχνικές Σχολές Παλαιού Τύπου, οι οποίες, όμως, έχασαν όλο το σπουδαστικό τους δυναμικό ως το 1981 (Αποστολίδης κ.ά, 1988). Επίσης, ιδρύθηκαν και Τεχνικά Επαγγελματικά Λύκεια (Τ.Ε.Λ), στα οποία υπήρχε τριετής εκπαίδευση και εισαγωγικές εξετάσεις (Μπελιά, 1999).

Κατά την περίοδο 1976-1977, λειτουργούσαν περί τις 203 Δημόσιες Τεχνικές Σχολές, οι οποίες υπάγονταν στο τότε Υπουργείο Παιδείας. Σε αυτές φοιτούσαν 99.939 μαθητές, από τους οποίους οι 58.531 σε μέσες επαγγελματικές Σχολές και οι υπόλοιποι 52.592 σε κατώτερες. Μάλιστα, αν λάβει κανείς υπόψη ότι ο μαθητικός πληθυσμός εκείνης της χρονιάς έφτανε τους 111.123, μπορεί να δει ότι αυτοί που σπούδαζαν σε Τεχνικές σχολές αποτελούσαν το 90% του συνόλου (Μπελιά, 1999).

1.7 ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ '80

Τον επόμενο μεγάλο σταθμό στον τομέα της εκπαίδευσης τον συναντούμε κατά τη δεκαετία του '80, όταν θεσπίζονται δύο νόμοι, οι οποίοι αφορούν στην Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση. Ο πρώτος είναι ο 1404/ 1983 (ΦΕΚ. 173/ τ. Α'/83), που αφορά στη δομή και την λειτουργία των Τ.Ε.Ι. Ο νόμος αυτός θέτει ένα νέο πλαίσιο για την Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση, που μπορεί πλέον να παρέχει πολλές και καλές ΠΜΣ «*Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων*», *Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου* [13]

δυνατότητες στους νέους που επιθυμούν να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο τριτοβάθμιο επίπεδο.

Στη συνέχεια, με τον νόμο 1566/85 για τη «Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», που σε γενικές γραμμές ισχύει μέχρι σήμερα (με εξαίρεση το Λύκειο), διατηρήθηκε η προϋπάρχουσα δομή στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, καταργήθηκε το ΚΕΜΕ και επανιδρύθηκε το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, θεσμοθετήθηκαν τα Π.Ε.Κ. και το σχολικό συμβούλιο, η σχολική επιτροπή, οι σχολικοί συνεταιρισμοί, τα σχολικά εργαστηριακά κέντρα (ΣΕΚ), προβλέφθηκαν μορφές οργάνωσης της μαθητικής ζωής, καταργήθηκαν τα πρότυπα σχολεία (ιδρύθηκαν τα πειραματικά) καθώς και οι εισαγωγικές εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο και θεσπίστηκαν τα Ενιαία Πολυκλαδικά Λύκεια (ΕΠΛ) (Κόκκος, 1982). Το είδος αυτό του λυκείου επεδίωκε να εξασφαλίσει «την οργανωτική σύνδεση της γενικής και τεχνικής-επαγγελματικής εκπαίδευσης». Η Α΄ τάξη παρείχε κοινά μαθήματα, η Β΄ τάξη χωριζόταν σε κύκλους και η Γ΄ τάξη σε κλάδους σπουδών. Οι κύκλοι αποτελούσαν τη βάση προπαρασκευής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και για την άσκηση επαγγέλματος. Οι κλάδοι προετοίμαζαν για τη συνέχιση των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, την άσκηση επαγγέλματος και την απόκτηση ειδικότητας μετά από φοίτηση σε τμήμα ειδίκευσης αποφοίτων.

Οι κριτικές για τα ΕΠΛ βέβαια ήταν αντικρουόμενες. Κατά τον Μιχάλη Κασσωτάκη τα ΕΠΛ είχαν μεγάλο κόστος ανά μαθητή και απαιτούσαν υλικοτεχνική υποδομή την οποία ουσιαστικά ποτέ δεν απόκτησαν για να επιτελέσουν τον ρόλο τους (Κασσωτάκης, 1997). Αν και σε γενικό βαθμό τα αποτελέσματα λειτουργίας των Ενιαίων Πολυκλαδικών Λυκείων ήταν θετικά, τελικά θυσιάστηκαν στη φιλοσοφία του Ενιαίου λυκείου.

1.8. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1991-1993

Μετά τα γεγονότα που ακολούθησαν τη δημοσίευση των Π.Δ. 390, 392 και 393/1990188 που αφορούσαν αντίστοιχα την οργάνωση και λειτουργία των Δημοτικών, των Γυμνασίων και των Λυκείων, την περίοδο 1991-93 (μετά από έναν εκπαιδευτικό εθνικό διάλογο) έγινε προσπάθεια εκσυγχρονισμού της ελληνικής εκπαίδευσης με αλλαγές που κάλυπταν τους εκπαιδευτικούς, τα μέσα και τις μεθόδους της εκπαίδευσης, το περιεχόμενο σπουδών και την υλικοτεχνική υποδομή. Έτσι, καθιερώθηκε με τον νόμο 2009/92: α) η υποχρεωτική τρίμηνη περιοδική επιμόρφωση των υπηρετούντων εκπαιδευτικών, β) η εισαγωγική επιμόρφωση (τετράμηνης διάρκειας) όλων των νεοδιοριζομένων και γ) η λειτουργία Σχολών Στελεχών της Εκπαίδευσης ετήσιας φοίτησης.

Με το Π.Δ. 250/92 και σχετική υπουργική απόφαση καθορίστηκαν ο αριθμός των Περιφερειακών Επιμορφωτικών Κέντρων (Π.Ε.Κ.) και θέματα διδακτικού και διοικητικού προσωπικού, η διαδικασία συμμετοχής, αποζημίωσης, προγραμμάτων σπουδών κ.ά. Από τον Σεπτέμβριο του 1992 λειτούργησαν 16 (Π.Ε.Κ.) σε όλη την Ελλάδα, όπου επιμορφώνονταν 12.000 εκπαιδευτικοί κατ' έτος.

Με τους νόμους 1966/91 (για τους σχολικούς συμβούλους) και 2043/92 (για τους Δ/ντές σχολείων και Προϊσταμένους Δ/νσεων και Γραφείων) καθιερώθηκαν νέα κριτήρια επιλογής των στελεχών της εκπαίδευσης.

Με τα Π.Δ. 462/91 (για το Δημοτικό) και 429/91 (για το Γυμνάσιο) έγινε αλλαγή στο σύστημα αξιολόγησης των μαθητών και καθιερώθηκε η ενισχυτική διδασκαλία στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο.

Με υπουργικές αποφάσεις καθιερώθηκαν οι σχολικές δραστηριότητες, ενώ υπήρξε νομοθετική πρόβλεψη για να λειτουργήσουν Συμβουλευτικοί Σταθμοί Νέων.

Με τον νόμο 2009/92 καθιερώθηκε σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τη δημιουργία των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και καθιερώθηκε το «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης» (ΕΣΣΕΕΚ). Στα ΙΕΚ οι

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [15]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

απόφοιτοι Λυκείου μπορούν να αποκτήσουν ουσιαστικά προσόντα για την απορρόφησή τους από την αγορά εργασίας, αλλά και Δίπλωμα Επαγγελματικής Κατάρτισης αναγνωρισμένο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ε.Ε.

Με το Νόμο 2083/1992 (ΦΕΚ 159/Α/21-9-1992) θεσμοθετήθηκε η αξιολόγηση των Πανεπιστημίων.

Με το Π.Δ. 320/93 καθιερώθηκε η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού και του εκπαιδευτικού έργου σε κάθε σχολική μονάδα, αλλά και σε πανελλαδικό επίπεδο.

Τέλος, αυτό το διάστημα, ιδρύθηκε το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας με σκοπό την ενίσχυση και προώθηση της Ελληνικής εντός και εκτός Ελλάδος και ιδρύθηκε το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

1.9. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 1994 ΚΑΙ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 2003

Το 1994 καθιερώθηκε νέο σύστημα αξιολόγησης των μαθητών της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, θεσμοθετήθηκε η Εθνική Διακομματική Επιτροπή Παιδείας και ιδρύθηκαν: Το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας (ΕΣΥΠ), το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας (ΚΕΕ) και το Ινστιτούτο Διαρκούς Επιμόρφωσης, ενώ με τον νόμο 2413/1996 («*Η ελληνική παιδεία στο εξωτερικό, η διαπολιτισμική εκπαίδευση και άλλες διατάξεις*») ρυθμίστηκαν θέματα της ελληνικής παιδείας στο εξωτερικό και οριοθετήθηκε ο σκοπός και το περιεχόμενο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.

Οι μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις με τους νόμους 2525/97 για τη γενική και 2640/98 για την τεχνική-επαγγελματική εκπαίδευση στόχευαν στον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης, ανάλογα με το νέο κοινωνικοοικονομικό τοπίο. Καταργούνται όλοι οι τύποι Λυκείου, καθιερώνεται ο θεσμός του Ενιαίου Λυκείου και τίθεται νέο γενικό πλαίσιο εισαγωγής των κατόχων απολυτηρίου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (πανελλαδικές εξετάσεις σε όλα τα γραπτώς εξεταζόμενα μαθήματα των Β΄ και Γ΄ τάξεων Λυκείου).

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [16]

Με τον νόμο 2525/97 θεσμοθετούνται: το ολοήμερο Νηπιαγωγείο και Δημοτικό, τα σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα περιφερειακά Κέντρα Στήριξης Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού, η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και καθιερώνεται νέο πλαίσιο διορισμού των εκπαιδευτικών (σταδιακή κατάργηση της επετηρίδας και θεσμοθέτηση εξετάσεων από το Ανώτατο συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού (ΑΣΕΠ)).

Με τον νόμο 2640/98 καταργούνται τα ΤΕΛ και οι ΤΕΣ και δημιουργούνται τα Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (ΤΕΕ), τα οποία οργανώνονται σε δύο κύκλους διάρκειας δύο και ενός έτους αντίστοιχα. Συντάσσονται ενιαία προγράμματα σπουδών και γράφονται νέα βιβλία, κυρίως για το Ενιαίο Λύκειο και αργότερα για τα ΤΕΕ.

Το ιδεολογικό και πολιτικό στίγμα της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας αποτυπώνεται στην εισηγητική έκθεση του Ν. 2525/97, στην οποία αναφέρεται ότι «η ποιοτική αναβάθμιση της ελληνικής εκπαίδευσης αποτελεί μία από τις σημαντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα μας για να μπορέσει να ανταποκριθεί στις παγκόσμιες διαρθρωτικές αλλαγές στον τομέα της παραγωγής, στην αλματώδη ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης και στις θεαματικές εξελίξεις της τεχνολογίας, οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά όλες τις δραστηριότητες του ανθρώπου».

Τα πολλά εξεταζόμενα μαθήματα, το άγχος των μαθητών και η αύξηση της φροντιστηριακής εκπαίδευσης οδήγησαν το 2001 τον επόμενο Υπουργό Παιδείας στη μείωση των εξεταζομένων μαθημάτων σε εννέα. Παράλληλα, με τον νόμο 2817/2000 δημιουργήθηκαν οι «Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης». Το 2002 ψηφίζεται ο νόμος 2986 με τον οποίο ρυθμίζονται θέματα οργάνωσης των περιφερειακών υπηρεσιών, αξιολόγησης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών. Ειδικά, για τη διαχείριση θεμάτων επιμόρφωσης με τον παραπάνω νόμο ιδρύεται ο Οργανισμός Επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών (ΟΕΠΕΚ), ενώ με τον νόμο 2916/2001 τα ΤΕΙ εντάσσονται στην ανώτατη εκπαίδευση και με τους νόμους 2817/2000 (ΦΕΚ78/Α/14-3-2000), 2986/2000 (ΦΕΚ 24/Α/13-2-2000), 2916/2001 (ΦΕΚ 114/Α/11-6-2001) και 3027/2002 ρυθμίζονται θέματα ανώτατης εκπαίδευσης και θέματα του οργανισμού σχολικών κτιρίων.

1.10. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟ 2004

Το 2003 συντάσσεται για την υποχρεωτική Εκπαίδευση από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) και τα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (ΑΠΣ) των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων. Με βάση αυτά προκηρύσσονται (στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ) και συγγράφονται νέα βιβλία (βιβλίο μαθητή, τετράδια εργασιών, βιβλίο εκπαιδευτικού) για το Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό και το Γυμνάσιο καθώς και το απαραίτητο συνοδευτικό υλικό, τα οποία και διανεμήθηκαν στα σχολεία από το σχολικό έτος 2006 μέχρι και το 2009.

Με τον νόμο 3475/2006 (ΦΕΚ 146/Α) καταργήθηκαν τα ΤΕΕ και θεσμοθετήθηκαν τα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) και οι Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ). Τα ΕΠΑΛ, πλέον, με ποσοστό μαθημάτων 44% γενικής παιδείας και 56% επαγγελματικής, παρέχουν και απολυτήριο ισότιμο με αυτό του Γενικού Λυκείου, πτυχίο επιπέδου 3 και διέξοδο σε ΑΤΕΙ και ΑΕΙ.

Επίσης, πραγματοποιήθηκαν μικρές αλλαγές στα Προγράμματα Σπουδών του Λυκείου, όπως αύξηση των ωρών διδασκαλίας των Αρχαίων Ελληνικών από το πρωτότυπο στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο.

Το 2009, στο πλαίσιο του Εθνικού Διαλόγου για την παιδεία, το Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης κατέθεσε συγκεκριμένες προτάσεις βελτίωσης των ποιοτικών χαρακτηριστικών της εκπαίδευσης τις οποίες και παρέδωσε στην Υπουργό Παιδείας (20-11-2009) (Πρακτικά ΣΠΔΕ στον κόμβο του Π.Ι. (<http://www.pi-schools.gr>)).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

2.ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θεμέλιο λίθο σε κάθε κοινωνία αποτελεί το εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο συνδέεται άμεσα με το κοινωνικό, οικονομικό, πολιτικό, ιδεολογικό προφίλ μιας χώρας.

Το εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικότερα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θέτουν το πλαίσιο παροχής γνώσης αλλά και ανάπτυξης και καλλιέργειας δεξιοτήτων, αξιών και στάσεων, καθώς και ένταξης των εκπαιδευομένων στην κοινωνία και στην εργασία.

Προκειμένου να τεθεί το πλαίσιο σύστασης και λειτουργίας του εκπαιδευτικού συστήματος, πρέπει να υπάρχει ένας διοικητικός μηχανισμός που θα καθορίζει, συντονίζει και θα εποπτεύει τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Η βιβλιογραφία παρουσιάζει διάφορα μοντέλα οργάνωσης και διοίκησης της εκπαίδευσης.

2.2 ΟΡΙΣΜΟΣ

Στο άρθρο 16 του ισχύοντος συντάγματος 1975/1986 ορίζεται ο γενικός σκοπός της εκπαίδευσης *«Η παιδεία ...έχει ως σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων»*. Αναφορικά με τον ρόλο της πρώτης και δεύτερης βαθμίδας εκπαίδευσης ο νόμος ορίζει ότι *«σκοπός της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι να συμβάλλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών ...»*

Η εκπαίδευση θα μπορούσε να εκληφθεί ως χώρος άσκησης διοίκησης, διαφοροποιείται όμως από άλλους χώρους διότι εμφανίζει αρκετές ιδιαιτερότητες.

Προσπαθώντας λοιπόν να ορίσουμε την διοίκηση στην εκπαίδευση θα μπορούσαμε να διατυπώσουμε τα εξής:

«Διοίκηση είναι η εξειδικευμένη ανθρώπινη δραστηριότητα που αναπτύσσεται στο πλαίσιο των πάσης φύσεως εκπαιδευτικών οργανισμών ή του εκπαιδευτικού συστήματος στο σύνολο του και επιδιώκει την πραγματοποίηση, στο καλύτερο δυνατό βαθμό, των σκοπών της εκπαίδευσης με την αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων- ανθρώπινων και υλικών-μέσα από λειτουργίες, όπως είναι ο προγραμματισμός, η οργάνωση, η διεύθυνση, ο συντονισμός και ο έλεγχος» (Κατσαρός 2008: 17).

Αντίστοιχα ο Σαΐτης (2000:24) ορίζει την Διοίκηση στην εκπαίδευση ως *«ένα σύστημα δράσης που συνίσταται στην ορθολογική χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων- ανθρώπινων και υλικών- για την πραγματοποίηση των στόχων που επιδιώκονται από τους διάφορους τύπους εκπαιδευτικών οργανισμών».*

Και οι δύο ορισμοί αποδεικνύουν ότι στο χώρο της εκπαίδευσης έχουν εφαρμογή οι θέσεις και οι αρχές της διοικητικής επιστήμης στα πλαίσια της εξυπηρέτησης του γενικού σκοπού της εκπαίδευσης, όπως αυτός περιγράφεται από το άρθρο 16 του Συντάγματος.

2.3 ΜΟΝΤΕΛΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

2.3.1 Το γραφειοκρατικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης στην εκπαίδευση

Το γραφειοκρατικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης στην εκπαίδευση αποτελεί για την Ελλάδα το επικρατέστερο μοντέλο διοίκησης, αφού συναντώνται τα βασικά χαρακτηριστικά της γραφειοκρατικής οργάνωσης, όπως είναι η ιεραρχική δομή της εξουσίας και η τυποποίηση της εργασίας.

Τα βασικά χαρακτηριστικά του γραφειοκρατικού μοντέλου οργάνωσης και διοίκησης είναι:

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [20]

- Η τυποποίηση της εργασίας
- Τα στελέχη της διοίκησης και οι υπόλοιποι εκπαιδευτικοί επιλέγονται με βάση την εξειδίκευσή τους, ώστε να ανταποκριθούν σε συγκεκριμένα καθήκοντα και υποχρεώσεις
- Η ιεραρχική δομή της εξουσίας. Στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα η λήψη των αποφάσεων ακολουθεί ένα συγκεντρωτικό μοντέλο, από την κορυφή της διοικητικής πυραμίδας, στην οποία βρίσκεται το Υπουργείο, στα ενδιάμεσα στελέχη και από εκεί στους διευθυντές των σχολικών μονάδων που εφαρμόζουν στην πράξη τις πάσης φύσεως οδηγίες
- Η τυποποίηση των διαδικασιών και της συμπεριφοράς. Με βάση τα διοικητικά έγγραφα που καταρτίζονται από το Υπουργείο καλύπτεται η φοίτηση και η αξιολόγηση των μαθητών αλλά και η συμπεριφορά των εκπαιδευτικών στις διάφορες πτυχές της σχολικής ζωής
- Η τυπική συμμετοχή των εμπλεκομένων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι σχέσεις μεταξύ στελεχών της διοίκησης και εκπαιδευτικών, μαθητών και γονέων διέπεται από μία ουδετερότητα που στόχο έχει την μη εμπλοκή στην λήψη των αποφάσεων
- Ο προσανατολισμός όλων των μελών του οργανισμού προς τους γενικούς και ειδικούς στόχους της εκπαίδευσης
- Το ανώτατο επίπεδο της ιεραρχίας καθορίζει τους σκοπούς και στόχους του σχολείου στους οποίους προσανατολίζεται κάθε μέλος του οργανισμού

Η εφαρμογή στην πράξη του γραφειοκρατικού μοντέλου έχει δεχτεί έντονη κριτική. Η εκπαιδευτική γραφειοκρατία εμφανίζει δυσλειτουργίες, όπως ασάφεια και επικάλυψη εντολών, αρμοδιοτήτων και υπευθυνοτήτων καθώς και προσωποποίηση των εργασιακών σχέσεων (Σαΐτης, 1994).

Με δεδομένα τα μειονεκτήματα και τις αδυναμίες του συγκεκριμένου μοντέλου σε πολλά εκπαιδευτικά συστήματα προωθούνται μεταρρυθμίσεις στην κατεύθυνση της ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [21]

απογραφειοκρατικοποίησης και της ανάπτυξης μιας εκπαιδευτικής διοίκησης με βάση τις αρχές του «δημόσιου μάνατζμεντ». Λιγότερη πολυπλοκότητα, μικρότερη συγκέντρωση του συστήματος και πιο διευρυμένος ρόλος των στελεχών και των εκπαιδευτικών θα ήταν ευεργετικός. (Κατσαρός, 2008).

2.3.2 Το ορθολογικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης

Η έννοια του ορθολογισμού σχετίζεται με την στενότητα των παραγωγικών συντελεστών και το πώς αυτοί θα αξιοποιηθούν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή επιτυχία των στόχων που έχουν τεθεί.

Το ορθολογικό μοντέλο βασίζεται στην έννοια του ορθολογισμού, διότι δεν εστιάζει στη δομή του οργανισμού αλλά στις διαδικασίες της διοίκησης και ιδιαίτερα στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων (Bush, 2005, Κατσαρός, 2008).

Η τεκμηρίωση και η ορθότητα μιας απόφασης σχετίζεται με τις φάσεις ή τα στάδια που εκείνη πρέπει να ακολουθήσει. Η διαδικασία λήψης των αποφάσεων περιλαμβάνει τα εξής στάδια: (Κατσαρός, 2008)

- Την εκτίμηση μιας κατάστασης και των βασικών παραμέτρων της
- Την ανάλυση της κατάστασης και τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών
- Την εξεύρεση εναλλακτικών λύσεων
- Την επιλογή της προσφορότερης λύσης
- Την υλοποίηση της απόφασης
- Τον έλεγχο της υλοποίησης της απόφασης και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της

Επομένως η διαδικασία λήψης αποφάσεων, έτσι όπως αναπτύχθηκε παραπάνω, προϋποθέτει εξεύρεση μιας λύσης, αλλά και μέσω της ανατροφοδότησης, τον επανακαθορισμό της κατάστασης και την επιλογή νέας λύσης.

Η διαδικασία και οι τεχνικές που προτείνονται στο ορθολογικό πρότυπο μπορούν να φανούν χρήσιμες και στο χώρο της εκπαίδευσης.

Η διαδικασία λήψης των αποφάσεων στα διάφορα κλιμάκια της διοίκησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην υλοποίηση μεγάλων στρατηγικών στόχων (χάραξη πολιτικής) αλλά και για να λύσει απλά καθημερινά προβλήματα, όπως αυτά που συναντιούνται στο επίπεδο των διευθυντών σχολικών μονάδων.

2.3.3 Το πρότυπο των συστημάτων

Το πρότυπο των συστημάτων στηρίζεται στην χρήση της έννοιας του συστήματος για την μελέτη και ανάλυση των κοινωνικών οργανώσεων.

Τα σχολεία μπορούν να χαρακτηριστούν ως κλειστά συστήματα ή ως ανοικτά. Η προσέγγιση των σχολείων ως κλειστά συστήματα προϋποθέτει σταθερό και προβλέψιμο περιβάλλον για την ανάπτυξη της διοίκησης, κάτι που δεν ισχύει στην πράξη και εξηγεί την αποτυχία εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων που βασίστηκαν σε αυτή την προσέγγιση.

Η δυναμική σχέση των σχολείων με το περιβάλλον τους οδήγησε στην υιοθέτηση της προσέγγισης των ανοικτών συστημάτων. Χαρακτηριστικό της προσέγγισης αυτής είναι η έμφαση που δίνεται όχι μόνο στην αλληλοσυσχέτιση όλων των υποσυστημάτων στο εσωτερικό μιας οργάνωσης, αλλά και στην αλληλεπίδραση με το εξωτερικό περιβάλλον της έξω από τα όρια της μελετώντας τους παράγοντες που επηρεάζουν τη λειτουργία της.

2.3.3.1 Ανοικτό κοινωνικό σύστημα και εκπαιδευτική μονάδα

Η εκπαιδευτική μονάδα θέτει ως πρωταρχικό στόχο της την ικανοποίηση των προσδοκιών και των αναγκών των αποδεκτών της μέσα από τη βελτιστοποίηση όλων των διαδικασιών και δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται.

Η εκπαιδευτική μονάδα αποτελεί ένα παραγωγικό σύστημα με εισροές. Αυτές είναι οι υλικές και τεχνολογικές υποδομές, τα Προγράμματα σπουδών, το θεσμικό πλαίσιο, η Σχολική κοινότητα (καθηγητές, διευθυντές, μαθητές, γονείς), η Διδακτική μεθοδολογία, η Διοίκηση: ηγεσία, προγραμματισμός, οργάνωση, έλεγχος, οι αξίες-στάσεις, η τυπική-άτυπη οργανωτική δομή.

Από την άλλη έχει και εκροές. Εκροές είναι οι επιδόσεις, οι μορφωμένοι απόφοιτοι, ο βιοπορισμός των εκπαιδευτικών κ.τ.λ.

Το σχολείο ως ανοικτό σύστημα θα πρέπει να βρίσκεται σε μια συνεχή σχέση αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης με το εξωτερικό περιβάλλον. Οι σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων των σχολείων, η τοπική κοινωνία-αυτοδιοίκηση, τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, η κυβέρνηση, τα όργανα λαϊκής συμμετοχής κ.τ.λ. αποτελούν το εξωτερικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει, αναπτύσσεται και δρα η σχολική μονάδα και το οποίο συμβάλλει στην ποιότητα των εκπαιδευτικών υπηρεσιών δίπλα και μαζί με τους εκπαιδευτικούς.

2.3.4 Το συνεργατικό πρότυπο οργάνωσης και διοίκησης

Το συνεργατικό μοντέλο σε σχέση με τις προσεγγίσεις που έχουν ήδη αναπτυχθεί υιοθετεί περίπου τις ίδιες βασικές παραδοχές για τη δομή της οργάνωσης, τους σκοπούς και τις σχέσεις με το εξωτερικό περιβάλλον και διαφοροποιείται μόνο στα πρότυπα ηγεσίας που προτείνει.

Στο πλαίσιο αυτό η σχολική μονάδα αποτελεί το κέντρο λήψης των αποφάσεων και είναι ο βασικός φορέας καινοτομιών και μεταρρυθμίσεων. Η διαδικασία λήψης των αποφάσεων ταυτίζεται με μια δημοκρατική διαδικασία, κατά την οποία μέσα από συζήτηση πρέπει να εξασφαλίζεται η συμφωνία των μετεχόντων (Bush, 2005, Κατσαρός 2008). Τα μέλη της εκπαιδευτικής μονάδας που διακατέχονται από κοινές αξίες και κοινούς σκοπούς για το σχολείο μοιράζονται την εξουσία και τη λήψη των αποφάσεων.

Με τον τρόπο αυτό θεωρείται ότι εξασφαλίζονται καλύτερες αποφάσεις, οι οποίες στηρίζονται στην ομαδική σκέψη και τη συλλογικότητα, ενώ παράλληλα περιορίζονται τα περιθώρια παραβίασης των ορίων εξουσίας (Σαΐτης, 2000, Κατσαρός, 2008).

Προϋπόθεση για όλα αυτά είναι η διάθεση για ενεργή συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης των αποφάσεων όλων των μελών και ιδιαίτερα του διευθυντή ο οποίος πρέπει να προωθεί συνεργατικές διαδικασίες και να ενισχύει τα υπόλοιπα μέλη.

Στην Ελλάδα στοιχεία του συνεργατικού μοντέλου στην διοίκηση της εκπαίδευσης εισήχθησαν με τον ν.1566/85 για τη «δομή και τη λειτουργία της Α/θμιας και Δ/θμιας Εκπαίδευσης», έναν νόμο που από την πρώτη στιγμή θεσμοθέτησής του έγινε αντικείμενο κριτικής.

Με βάση τον νόμο 1566 θεσμοθετήθηκαν μια σειρά συλλογικά όργανα στην κατεύθυνση της διοικητικής αποκέντρωσης του εκπαιδευτικού συστήματος. Όσον αφορά την λειτουργία της εκπαιδευτικής μονάδας, δημιουργούνται τα συλλογικά όργανα λαϊκής συμμετοχής «Σχολικό Συμβούλιο» και «Σχολική Επιτροπή» και ως προς την διοίκηση της δυο μονομελή όργανα (Διευθυντής, Υποδιευθυντής).

Μια σειρά από προβλήματα στη λειτουργία των συλλογικών οργάνων λαϊκής συμμετοχής έδωσαν λαβή για κριτικές σχετικά με την εφαρμογή στην πράξη των ρυθμίσεων αυτών και όχι την εκφρασμένη πρόθεση του νομοθέτη για εισαγωγή του συνεργατικού προτύπου στην διοίκηση της εκπαίδευσης.

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών επιβάλλει την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών καθώς και την δημιουργία δομών εποπτείας και ελέγχου λειτουργίας των συλλογικών οργάνων. Επίσης προϋποθέτει και την θέσπιση κινήτρων για την συμμετοχή στα κοινά. Απαραίτητη πάντως προϋπόθεση κρίνεται η ουσιαστική αποκέντρωση της εκπαίδευσης και η λήψη αποφάσεων σε πραγματικό χρόνο όλων των σχολικών οργάνων διοίκησης.

Τέλος, πρέπει να επισημάνουμε ότι, παρά τα προβλήματα και τις αδυναμίες, εντοπίστηκαν πολλές περιπτώσεις σχολείων (Κατσαρός, 2006), στα οποία τα συλλογικά όργανα λειτούργησαν υποδειγματικά συμβάλλοντας στην απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία των σχολικών μονάδων.

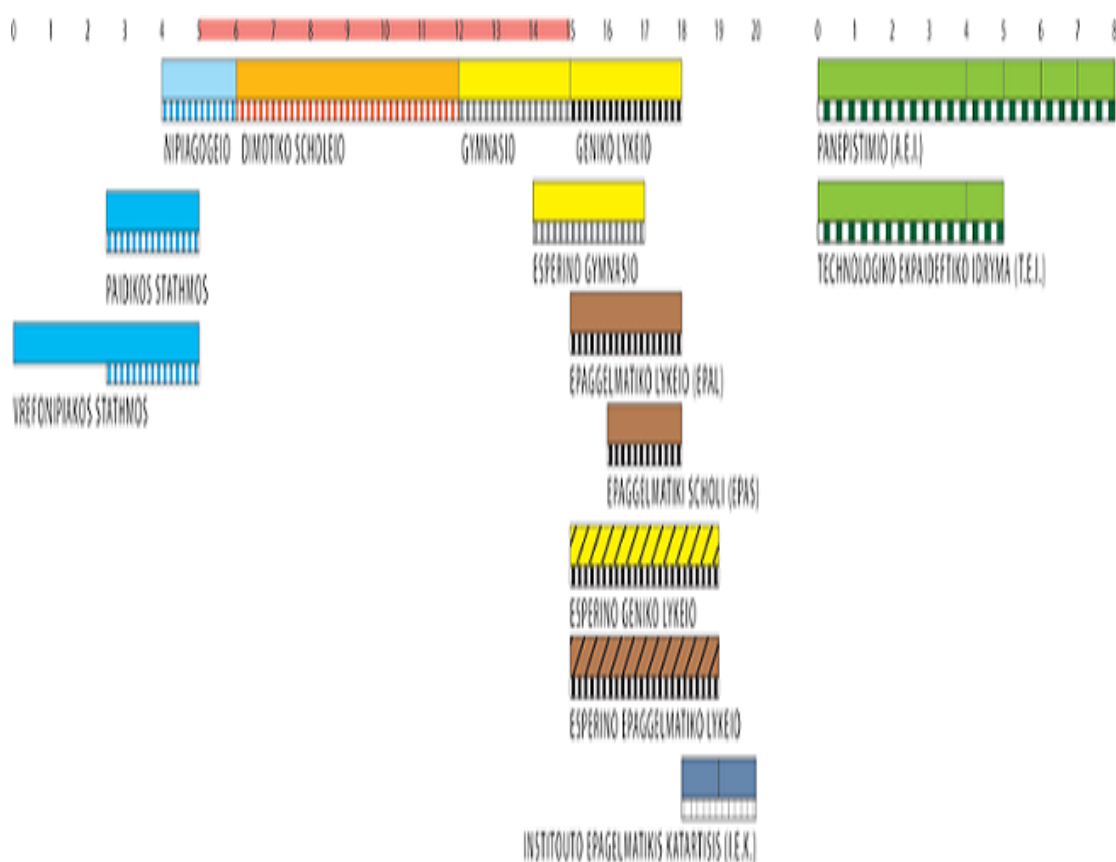
2.4 ΔΟΜΗ, ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.4.1 Γενική δομή και βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

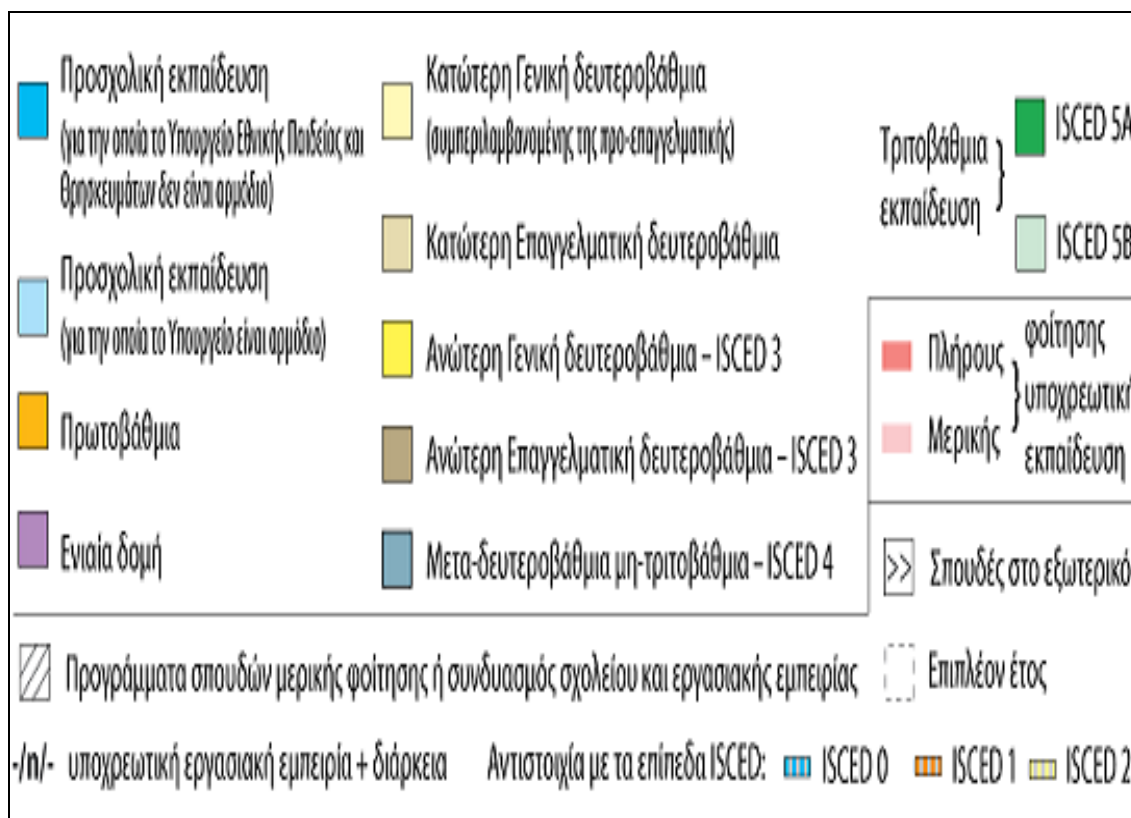
Η εκπαιδευτική πολιτική στην Ελλάδα ασκείται από το Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων, Πολιτισμού & Αθλητισμού (ΥΠΑΙΘΠΑ). Κατά την υλοποίηση του έργου του, το Υπουργείο συνεπικουρείται από αρκετούς εποπτευόμενους φορείς που έχουν εξειδικευμένη αποστολή, δικαιοδοσία και αρμοδιότητες. Εφόσον είναι αναγκαίο, και ιδίως στους τομείς της επαγγελματικής εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης, είναι δυνατό να υπάρξει συνεργασία με άλλα υπουργεία.

Τα τελευταία χρόνια πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα μια σειρά μεταρρυθμιστικών εγχειρημάτων στον χώρο της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί μέχρι στιγμής στον εκσυγχρονισμό και την επέκταση του τομέα της δια βίου μάθησης, όπως και στον εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, πάντα σε συμφωνία με τις ευρωπαϊκές τάσεις και με αμοιβαίως αποδεκτές προτεραιότητες. Ακρογωνιαίοι λίθοι αυτού του συνεχιζόμενου πονήματος είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση των φορέων παροχής της δια βίου μάθησης, η αναβάθμιση της επαγγελματικής κατάρτισης μέσω της ίδρυσης

ειδικών μονάδων δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και μέσω της διευκόλυνσης της κινητικότητας μεταξύ των βαθμίδων, η ουσιαστική κανονιστική και θεσμική μεταρρύθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης και η παράταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης κατά ένα έτος (προσχολική αγωγή). Επιπλέον, το Υπουργείο Παιδείας δραστηριοποιείται στη συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων βάσει του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF).

Πίνακας 1α: (Eurydice Ευρυδική 2012)

Πίνακας 1β: (Eurydice Ευρυδίκη 2012)

Pre-primary education: Η προσχολική εκπαίδευση και αγωγή στην Ελλάδα ξεκινά στην ηλικία των 4 ετών, όπου δίνεται η δυνατότητα εγγραφής στα Νηπιαγωγεία. Η παρακολούθηση είναι υποχρεωτική για τα παιδιά που έχουν συμπληρώσει το 5ο έτος της ηλικίας τους. Η εποπτεία της λειτουργίας των Νηπιαγωγείων ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

primary education.: Η διάρκεια φοίτησης στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (Δημοτικό) είναι εξαετής, με ηλικία εισόδου το 6ο έτος. Ο τύπος σχολείων εξαρτάται από τον αριθμό των μαθητών. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική. Η δημόσια εκπαίδευση και τα σχολικά βιβλία παρέχονται δωρεάν. Τα αναλυτικά προγράμματα είναι υποχρεωτικά για τους εκπαιδευτικούς. Παράλληλα προς τα κοινά Νηπιαγωγεία και Δημοτικά λειτουργούν και

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [28]

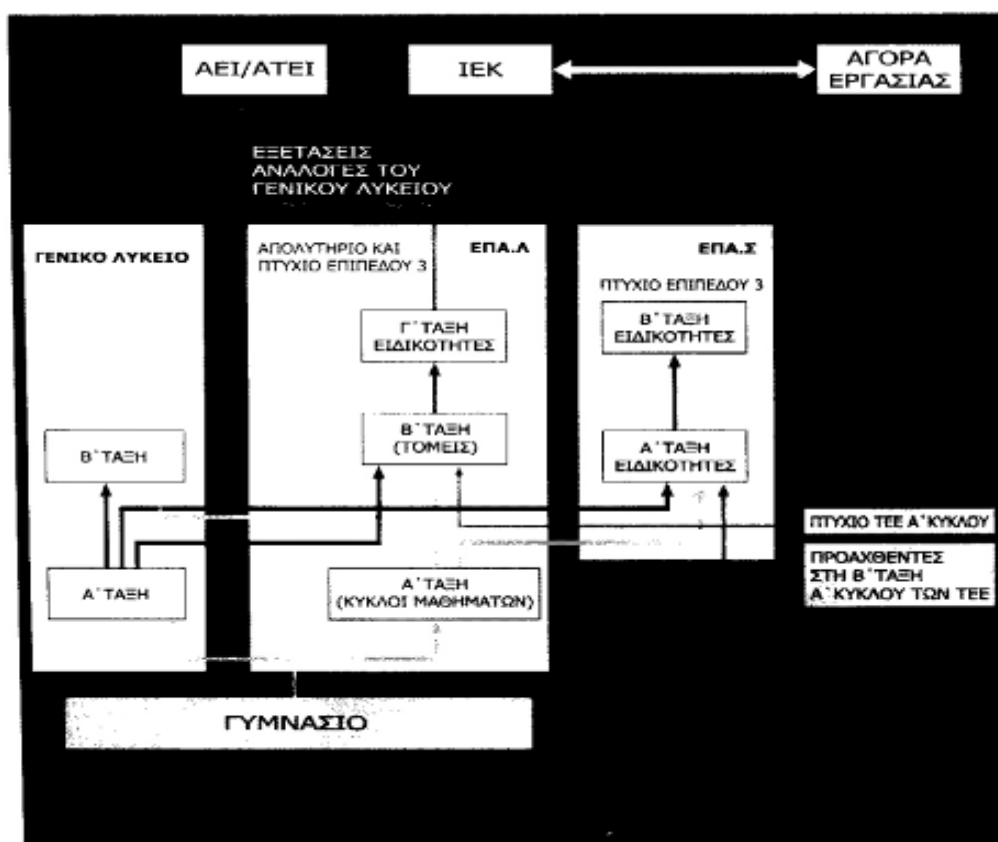
Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Ολοήμερα σχολεία, τα οποία έχουν διευρυμένο ωράριο λειτουργίας και εμπλουτισμένο Αναλυτικό Πρόγραμμα.

lower secondary education: Η τριετής παρακολούθηση του Γυμνασίου αποτελεί την τελευταία περίοδο υποχρεωτικής εκπαίδευσης και είναι προαπαιτούμενο για την εγγραφή και φοίτηση στα γενικά και επαγγελματικά λύκεια και σχολές. Εσπερινά Γυμνάσια λειτουργούν παράλληλα με τα ημερήσια, στα οποία η παρακολούθηση αρχίζει από την ηλικία των 14. Το δεύτερο επίπεδο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι μη υποχρεωτικού χαρακτήρα, διαρκεί επίσης τρία έτη και περιλαμβάνει τη **γενική εκπαίδευση** (Γενικό Λύκειο) και την **επαγγελματική εκπαίδευση** (Επαγγελματικό Λύκειο και Επαγγελματική Σχολή).

upper secondary education. Τόσο στα Γενικά όσο και στα Επαγγελματικά Λύκεια οι μαθητές εγγράφονται στο 15ο έτος της ηλικίας τους, ενώ η εγγραφή στις Επαγγελματικές Σχολές πραγματοποιείται κατά το 16ο. Εσπερινά Λύκεια και Σχολές λειτουργούν παράλληλα με τα ημερήσια, έχοντας τις ίδιες προϋποθέσεις εγγραφής. Το ωρολόγιο πρόγραμμά τους δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές για πλήρη παρακολούθηση παράλληλα με την απόκτηση επαγγελματικής εμπειρίας.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [29]

Πίνακας 2: Δομή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης –

(Πηγή: Κάτσικας, Χ. & Θεριανός, Κ. 2007)

Η Μετα-δευτεροβάθμια μη-τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ανάμεσα στη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια εκπαίδευση λειτουργεί η Μετα-δευτεροβάθμια μη-τριτοβάθμια εκπαίδευση. Παρέχεται από τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) ([Vocational Training Institutes](#)), τα οποία προσφέρουν τυπική αρχική και συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, καθώς επίσης και από Κολλέγια ([Kollegia](#)), τα οποία ανήκουν στην άτυπη μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση. Οι βεβαιώσεις, τα πιστοποιητικά σπουδών ή οποιασδήποτε άλλης ονομασίας βεβαίωση που χορηγούν τα Κολλέγια δεν είναι ισότιμα με τους τίτλους που χορηγούνται στο πλαίσιο του Ελληνικού συστήματος τυπικής εκπαίδευσης (Eurydice Ευρυδική 2012).

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Η ανώτατη εκπαίδευση . Η ανώτατη εκπαίδευση αποτελεί το τελευταίο επίπεδο του εκπαιδευτικού συστήματος και περιλαμβάνει τον Πανεπιστημιακό και Τεχνολογικό τομέα. Ο Πανεπιστημιακός τομέας (University sector) περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και τη Σχολή Καλών Τεχνών. Ο Τεχνολογικός τομέας περιλαμβάνει τα ΤΕΙ (Technological Education Institutions) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ) (School of Pedagogical and Technological Education) .

Η εισαγωγή των φοιτητών στα παραπάνω ιδρύματα εξαρτάται από την επίδοσή τους σε εθνικές εξετάσεις που λαμβάνουν χώρα στο τέλος της Γ΄ Λυκείου. Άλλη δομή Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης αποτελεί το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), που έχει αποστολή την παροχή εξ αποστάσεως –προπτυχιακής και μεταπτυχιακής— εκπαίδευσης και επιμόρφωσης

2.4.2 Οργάνωση και διοίκηση ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος

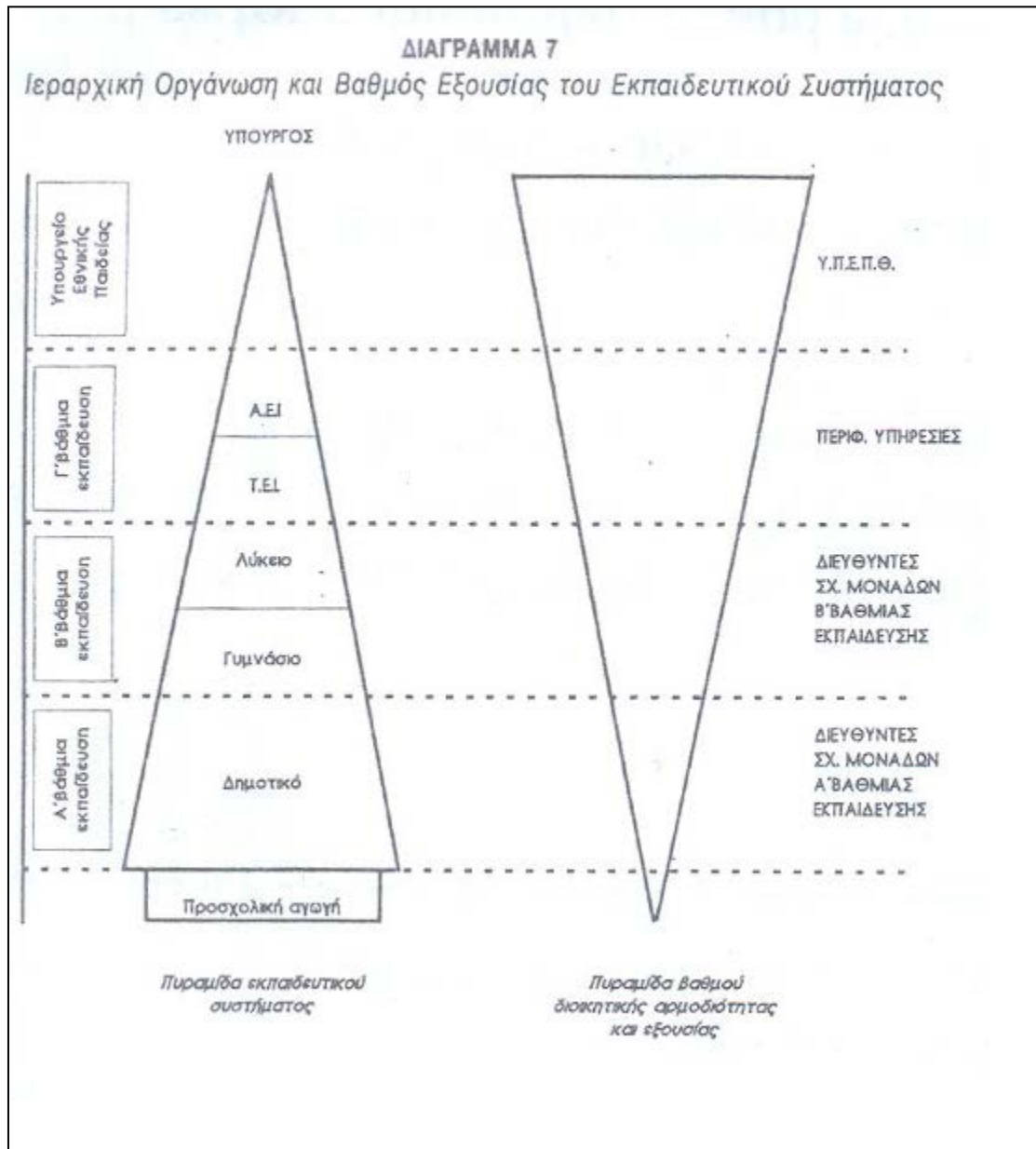
2.4.2.1 Ιεραρχική οργάνωση και βαθμός εξουσίας

Το εκπαιδευτικό μας σύστημα παρά τις κατά καιρούς αποκεντρωτικές προσπάθειες που έχουν γίνει μέχρι σήμερα, παραμένει ακόμη αρκετά συγκεντρωτικό και γραφειοκρατικό.

Στην κορυφή της Κεντρικής διοίκησης και όλου του εκπαιδευτικού συστήματος βρίσκεται ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων, ενώ στη βάση βρίσκεται το σύνολο όλων των Δημοτικών σχολείων και των Νηπιαγωγείων.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [31]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Πίνακας 3-Πηγή: Α. Ανδρέου, Γ. Παπακωνσταντίνου, 1994.

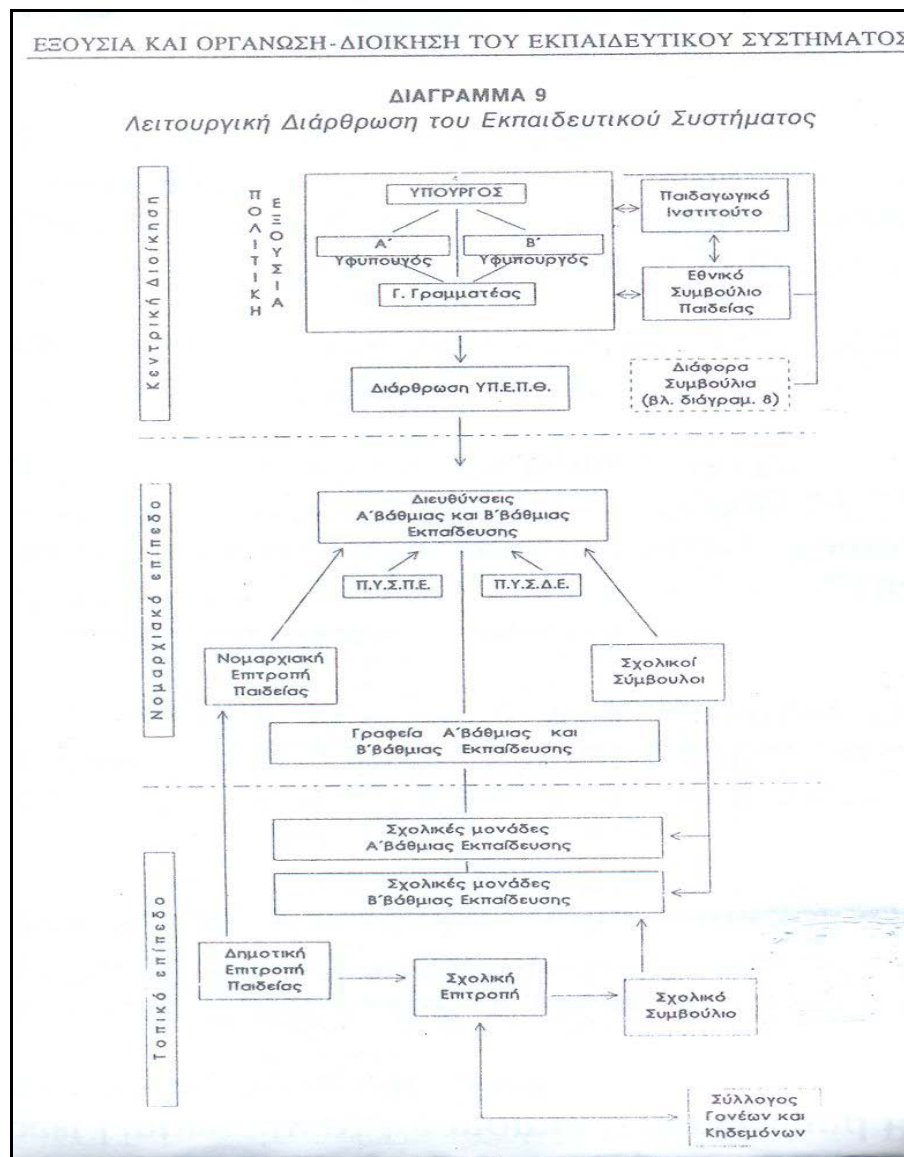
Η κορυφή χαρακτηρίζεται από μεγάλη συγκέντρωση αρμοδιοτήτων. Όσο κατεβαίνουμε προς τη βάση της πυραμίδας, μειώνονται οι διοικητικές αρμοδιότητες. Ενώ στη βάση,

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [32]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

υπάρχουν αποκλειστικά εκτελεστικές αρμοδιότητες και μηδαμινή εξουσία μόνο για τον Διευθυντή των σχολικών μονάδων (Ανδρέου & Παπακωνσταντίνου, 1994).

2.4.2.2 Λειτουργική διάθρωση

Πίνακας 4-Πηγή: Α. Ανδρέου, Γ. Παπακωνσταντίνου, 1994.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [33]

Με τις νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες ψηφίστηκαν σταδιακά τα τελευταία τριάντα χρόνια (1976-2006) καθιερώθηκαν στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας τέσσερα (4) επίπεδα διοίκησης, τα οποία είναι:

Το Εθνικό επίπεδο. Στο επίπεδο αυτό βρίσκεται η κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας με τις διευθύνσεις και τα αρμόδια τμήματα, τα κεντρικά υπηρεσιακά, γνωμοδοτικά και πειθαρχικά συμβούλια (Κ.Υ.Σ.Π.Ε., Κ.Υ.Σ.Δ.Ε., Κ.Υ.Σ.Δ.Ι.Π.) της εκπαίδευσης και οι διάφοροι οργανισμοί και θεσμοί (Διόφαντος, ΙΕΠ κλπ) οι οποίοι βοηθούν και υποστηρίζουν το εκπαιδευτικό έργο.

Το Περιφερειακό επίπεδο. Είναι ένα νέο επίπεδο εκπαιδευτικής διοίκησης που δημιουργήθηκε σε κάθε μια από τις 13 Περιφέρειες της χώρας. Περιλαμβάνει την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης, η οποία αποτελείται από ένα τμήμα Διοίκησης, δύο τμήματα Επιστημονικής-Παιδαγωγικής καθοδήγησης, ένα για κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης, και από τα υπηρεσιακά συμβούλια, Α.Π.Υ.Σ.Π.Ε., Α.Π.Υ.Σ.Δ.Ε. και Π.Υ.Σ.Δ.Ι.Π. Στην περιφερειακή διεύθυνση εκπαίδευσης προΐσταται ο Περιφερειακός Διευθυντής Εκπαίδευσης, ο οποίος είναι μετακλητός δημόσιος υπάλληλος.

Το Νομαρχιακό επίπεδο. Βρίσκεται στην έδρα κάθε νομού ή νομαρχιακών διαμερισμάτων της χώρας. Αποτελείται από τις διευθύνσεις και τα γραφεία εκπαίδευσης και από τα τοπικά υπηρεσιακά συμβούλια Π.Υ.Σ.Π.Ε. και Π.Υ.Σ.Δ.Ε.

Το επίπεδο σχολικής μονάδας. Είναι το τελευταίο επίπεδο και βρίσκεται στη σχολική μονάδα. Σ' αυτό περιλαμβάνονται ο διευθυντής, ο υποδιευθυντής και ο σύλλογος διδασκόντων του σχολείου.

2.4.3 Οι προοπτικές για το μέλλον

Η αποκέντρωση αναγνωρίζεται γενικά ότι είναι μία αρχή που χαρακτηρίζει τη δημόσια διοίκηση στα αποκεντρωτικά συστήματα και κατά συνέπεια και τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος.

Σε ό,τι αφορά το εκπαιδευτικό μας σύστημα η αποκέντρωση γίνεται πλέον αναγκαιότητα. Το συγκεντρωτικό γραφειοκρατικό σύστημα δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό. Το Υπουργείο Παιδείας κεντρικά και οι προϊστάμενοι των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης περιφερειακά, καταναλώνουν καθημερινά ατέλειωτες ώρες για τη διεκπεραίωση εγγράφων και την παρακολούθηση χιλιάδων υποθέσεων σχολείων, εκπαιδευτικών, μαθητών και διοικητικών υπαλλήλων, τα οποία θα μπορούσαν να διεκπεραιωθούν πιο σύντομα και αποτελεσματικά.

Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού στα πλαίσια της αποκέντρωσης θα μπορούσε να μεταβληθεί σε επιτελικό όργανο το οποίο θα χαράσσει το πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής και θα ελέγχει την εκπαιδευτική διαδικασία.

Τα διάφορα διοικητικά θέματα, όπως οι διορισμοί, οι μεταθέσεις και οι αποσπάσεις των εκπαιδευτικών, όταν πρόκειται για μετακινήσεις μέσα στα όρια της Περιφέρειας, θα ασκούνται στην Περιφέρεια και όχι όπως γίνεται σήμερα που, παρά την αποκέντρωση, όλα γίνονται συγκεντρωτικά από το κέντρο.

Σε ό,τι αφορά τις επιλογές των στελεχών της εκπαίδευσης (Προϊστάμενοι Δ/σεων και Γραφείων Εκπαίδευσης και Σχολικοί Σύμβουλοι) θα μπορούν να γίνονται αποκεντρωμένα από Συμβούλια Επιλογής και τοποθέτησης, τα οποία θα λειτουργούν στην έδρα κάθε Περιφέρειας και όχι όπως γίνονται σήμερα συγκεντρωτικά από το κέντρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

3. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΔΤΕΕ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση (Τ.Ε.Ε.) αποτελεί ένα πολυδιάστατο, σύνθετο και ιδιαίτερο τμήμα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς καλείται ταυτόχρονα να καλύψει διαφορετικές εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ανάγκες των μαθητών αλλά και απαιτήσεις της ελληνικής οικογένειας και κοινωνίας.

Για πολλά χρόνια είχε συνδεθεί στη συνείδηση μαθητών και εκπαιδευτικών με εκείνη την εκπαιδευτική βαθμίδα που απορροφούσε κυρίως μαθητές με χαμηλή επίδοση, οι οποίοι στην πλειοψηφία, αν όχι στο σύνολό τους, δεν είχαν βλέψεις στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Φαίνεται, εντούτοις, πως είναι ο χώρος με τις περισσότερες ζυμώσεις, σχεδιασμούς, δυναμικότητα και οράματα.

Από τη μια, καλείται να διαμορφώσει την επαγγελματική ταυτότητα των μαθητών παρέχοντάς τους τόσο την απαραίτητη εξειδικευμένη θεωρητική γνώση όσο και την πρακτική εξάσκηση και προετοιμασία. Σε μία κοινωνία απαιτητική, σε έναν ανταγωνιστικό εργασιακό χώρο που απαιτεί πλήρως καταρτισμένους επαγγελματίες, η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση οφείλει να εμψυχήσει στους μαθητές της την επαγγελματική συνείδηση και την αγάπη απέναντι στο αντικείμενο εργασίας τους.

Από την άλλη, δεν παραγκωνίζονται οι βασικοί σκοποί και στόχοι της Εκπαίδευσης γενικότερα, που είναι η διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, η κοινωνικοποίηση των μαθητών, η καλλιέργεια δεξιοτήτων και κλίσεων, η αυτογνωσία των μαθητών (ΔΕΠΠΣ, 2003).

Όπως και το Γενικό Λύκειο, η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση αντιμετωπίζει τα προβλήματα της υλικοτεχνικής υποδομής, της μαθητικής διαρροής, της σχολικής αποτυχίας, της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και της ανάγκης συνεχούς αναβάθμισης

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [36]

της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, καλείται να καλύψει τις ανάγκες της πρακτικής άσκησης και μαθητείας, να ακολουθεί τα νέα κάθε φορά δεδομένα της αγοράς εργασίας και να συνεργάζεται με φορείς, οργανισμούς κτλ., ώστε να φέρει τους μαθητές σε επαφή με εργασιακούς χώρους.

Όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν τη μέγιστη ανάγκη στήριξης της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης από την Πολιτεία και τους αρμόδιους φορείς, ώστε μέσα από την επίλυση των συνεχώς εμφανιζόμενων προβλημάτων να παρέχεται υψηλού επιπέδου εκπαίδευση. Αυτό θα αποφέρει την εξύψωση της Τ.Ε.Ε στη συνείδηση της ελληνικής οικογένειας και της εκπαιδευτικής κοινότητας και επομένως και την αύξηση της προσέλευσης των μαθητών από το Γυμνάσιο σε αυτήν.

Συμπερασματικά, ο χώρος της Τ.Ε.Ε. έχει μία ιδιαίτερη φυσιογνωμία, είναι πολυσύνθετος και αξίζει της προσοχής της Πολιτείας. Το σύνθετο χαρακτήρα επιχειρεί να αναδείξει το τμήμα αυτό της παρούσης εργασίας. Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρείται η παρουσίαση της διοικητικής δομής της Τ.Ε.Ε καθώς και η οργανωτική δομή της από τα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα έως τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα, το μαθητικό δυναμικό και εκπαιδευτικό προσωπικό. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι δυσκολίες και τα προβλήματα της Τ.Ε.Ε., όπως καταγράφονται στις σχετικές έρευνες. Η παρουσίαση αυτή στηρίζεται τόσο σε στατιστικά δεδομένα όσο και σε ερευνητικά αποτελέσματα σχετικά με τις απόψεις εκπαιδευτικών και μαθητών.

Συγκεκριμένα, το Υπουργείο Παιδείας (ως φορέας πρότασης και λειτουργίας) σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ (ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ») (ως τελικός δικαιούχος) εκπόνησαν μία μεγάλη έρευνα στο πλαίσιο της Πράξης «Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ με την ανάπτυξη και αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των εκπαιδευτικών πολιτικών & παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων» -ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες 4, 5 και 6 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» 2007-2013.

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Στην έρευνα αυτή του Υπουργείου Παιδείας για τα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ συμμετείχαν 4.059 μαθητές. Από αυτούς τα 1.583 ήταν κορίτσια και τα 2.476 ήταν αγόρια. Ως προς τις ηλικίες, 1.542 μαθητές ήταν άνω των 18 ετών και 2.517 κάτω των 18 ετών. Συμμετείχαν επίσης εκπαιδευτικοί από τα ΕΠΑΛ και τις ΕΠΑΣ, 1.132 άτομα. Από αυτούς 408 ήταν γυναίκες και 724 ήταν άντρες. Επίσης ερωτήθηκαν και 82 εκπαιδευτικοί της Ειδικής Αγωγής (ΕΕΕΕΚ).

Ο σκοπός της έρευνας ήταν η «Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στα ΕΠΑΛ–ΕΠΑΣ με την ανάπτυξη και αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των εκπαιδευτικών πολιτικών & παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων».

Επιμέρους στόχοι της έρευνας ήταν :η διερεύνηση των απόψεων της σχολικής κοινότητας (Εκπαιδευτικοί, μαθητές, γονείς και Στελέχη) των ΕΠΑΛ και των ΕΠΑΣ για βασικούς άξονες λειτουργίας τους, η διερεύνηση των απόψεων της Σχολικής Κοινότητας των ΕΕΕΕΚ και των ΤΕΕ Ειδικής Αγωγής για τους βασικούς άξονες λειτουργίας τους, η αποτύπωση του ανθρώπινου δυναμικού (μαθητές, εκπαιδευτικοί) των ΕΠΑΛ και των ΕΠΑΣ και η αποτύπωση στοιχείων της υλικοτεχνικής υποδομής των ΕΠΑΛ, ΕΠΑΣ και ΣΕΚ.

Χρησιμοποιήθηκε μικτή μεθοδολογική ερευνητική προσέγγιση με εμπλοκή ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων (Baralos & Fumoto, 2008).

Από την τελική έκθεση του έργου αντλήθηκαν αρκετά στοιχεία, όσα θεωρήθηκαν απαραίτητα για την πιο ολοκληρωμένη παρουσίαση της σημερινής κατάστασης στα Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ) και τις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ).

Η καταγραφή των δεδομένων σχετικά με την οργάνωση και διοίκηση των Επαγγελματικών Σχολείων και η παρουσίαση των ερευνητικών εργασιών αποτελεί ένα πρώτο βήμα, ώστε να στρέψει η Πολιτεία και οι αρμόδιοι φορείς το βλέμμα τους στο χώρο αυτό και να ξεκινήσει ένας ουσιαστικός διάλογος και μελέτη του συγκεκριμένου θέματος.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [38]

3.2 ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΔΤΕΕ

Με την ψήφιση του νόμου 2640/98 (μετατροπή των Τ.Ε.Λ & των Τ.Ε.Σ σε Τ.Ε.Ε), ο οποίος είχε σαν βασικό στόχο να συνδυάσει τη γενική παιδεία με την εξειδικευμένη τεχνική επαγγελματική γνώση, προκειμένου να γίνει πιο εύκολη η επαγγελματική ένταξη όσων αποφοιτούν από τις συγκεκριμένες Σχολές στην παραγωγική διαδικασία (Λαγός, 2003), ουσιαστικά ξεκινά μια μεγάλη προσπάθεια αναβάθμισης για τη Δευτεροβάθμια Τεχνική Εκπαίδευση.

Πιο πριν συναντάμε το Προεδρικό Διάταγμα 135/96 (ΦΕΚ 106/τ.Α΄/5-6-1996), όπου και βλέπουμε να μπαίνουν οι πρώτες βάσεις της μετέπειτα αλλαγής μέσα από την αλλαγή των Ωρολογίων – Αναλυτικών Προγραμμάτων των Τεχνικών Επαγγελματικών Λυκείων (Τ.Ε.Λ). Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να πούμε ότι αυτή ήταν και η πρώτη σημαντική αλλαγή που έγινε στα Σχολικά Προγράμματα των Τ.Ε.Λ από το 1985 (ΦΕΚ 79/απ. 217/τ.Α/7-5-85).

Η τελευταία εκπαιδευτική μεταρρύθμιση για τη Δευτεροβάθμια Επαγγελματική Εκπαίδευση έγινε με το Ν. 3475/2006 «Οργάνωση και λειτουργία της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις».

Με βάση τον νόμο **3475/2006 (Φ.Ε.Κ.146 Τ.Α/13-7-2006)** μετατρέπονται τα: Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.) σε Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑ.Λ.) και Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑ.Σ.) και επιδιώκεται ο συνδυασμός θεωρίας και πράξης, που στην σημερινή εποχή είναι περισσότερο από ποτέ άλλοτε απαραίτητος.

Τα ΕΠΑ.Λ. παρέχουν: Γενική Μόρφωση, Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση, Εργαστηριακή Άσκηση. Οι ΕΠΑ.Σ. παρέχουν: Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση, Εργαστηριακή Άσκηση.

Ο Ν. 3475/2006 επιχειρεί να συνδυάσει την γενική παιδεία (ν. 1566/1985) με την τεχνική επαγγελματική γνώση στα πλαίσια της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής με ειδικότερο σκοπό:

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [39]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

«α) την ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών,

β) τη μετάδοση των απαιτούμενων τεχνικών και επαγγελματικών γνώσεων και την ανάπτυξη των συναφών δεξιοτήτων τους,

γ) την παροχή στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα.».

3.2.1 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΛΥΚΕΙΑ (ΕΠΑΛ)-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ (ΕΠΑΣ)

3.2.1.1 Εγγραφή

Η εγγραφή στην Α΄ τάξη των επαγγελματικών λυκείων (ΕΠΑ.Λ.) γίνεται χωρίς εξετάσεις με το Απολυτήριο Γυμνασίου ή άλλου ισοτίμου τίτλου. Οι μαθητές εγγράφονται στην πλησιέστερη σχολική μονάδα του τόπου διαμονής τους. Για την εγγραφή σε εσπερινό επαγγελματικό λύκειο, εκτός του Απολυτηρίου, απαιτείται επιπλέον αποδεικτικό ότι ο μαθητής εργάζεται κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Κάθε τάξη του επαγγελματικού λυκείου αποτελείται από ένα ή περισσότερα τμήματα, ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών, ενώ οι μαθητές σε κάθε τάξη ή τμήμα τάξης δεν μπορούν να υπερβαίνουν τους 25.

3.2.1.2 Ωρολόγια προγράμματα

Α΄ τάξη Ημερησίου ΕΠΑ.Λ

Με την Υπουργική Απόφαση με αρ.πρ. 42790/Γ2/12 - 04 – 2012 με θέμα «*Τροποποίηση του Ωρολογίου Προγράμματος Σπουδών της Α΄ τάξης Ημερησίων ΕΠΑ.Λ. όπως καθορίστηκε*

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [40]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

με την υπ' αριθμ. 73030/30-06-2011 Υ.Α. (ΦΕΚ 1643 Β') και διορθώθηκε στο ΦΕΚ 2132 Β'» καθορίστηκε το νέο ωρολόγιο πρόγραμμα της Α' Τάξης του Ημερήσιου ΕΠΑ.Λ.

Το πρόγραμμα περιέχει μαθήματα Γενικής Παιδείας συνολικής διάρκειας είκοσι μία (21) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας, Βασικών Ικανοτήτων συνολικής διάρκειας οκτώ (08) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας, Επιλογής συνολικής διάρκειας δύο (2) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας και Υποστήριξης συνολικής διάρκειας τεσσάρων (4) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας. Οι μαθητές της Α' τάξης Ημερησίων ΕΠΑ.Λ. παρακολουθούν υποχρεωτικά μαθήματα συνολικής διάρκειας τριάντα πέντε (35) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας (πίνακας 5).

Α' τάξη ΕΠΑΛ

Εγγράφονται: Απόφοιτοι Γυμνασίου

Στο μεταβατικό ωρολόγιο πρόγραμμα, αντί των κύκλων σπουδών θα υπάρχουν *τρία αντίστοιχα μαθήματα επιλογής*, από τα οποία οι μαθητές επιλέγουν υποχρεωτικά ένα από αυτά.

Η Α' Τάξη Ημερήσιου ΕΠΑ.Λ. περιέχει μαθήματα *Γενικής Παιδείας* συνολικής διάρκειας *είκοσι μία (21) ωρών* εβδομαδιαίας διδασκαλίας, *Βασικών Δεξιοτήτων* συνολικής διάρκειας *οκτώ (8) ωρών* εβδομαδιαίας διδασκαλίας, *Επιλογής* συνολικής διάρκειας *δύο (2) ωρών* εβδομαδιαίας διδασκαλίας και *Υποστήριξης* συνολικής διάρκειας *τεσσάρων (4) ωρών* εβδομαδιαίας διδασκαλίας.

Οι μαθητές της Α' τάξης ΕΠΑ.Λ. παρακολουθούν *υποχρεωτικά μαθήματα* συνολικής διάρκειας *τριάντα τεσσάρων (35) ωρών* εβδομαδιαίας διδασκαλίας Διδάσκονται:

Μαθήματα Γενικής Παιδείας (ώρες 21)

Ελληνική Γλώσσα¹ - Νέα Ελληνική Γλώσσα (2 ώρες)

Νέα Ελληνική Λογοτεχνία (2 ώρες)

Θρησκευτικά (1 ώρα)

Ιστορία (2 ώρες)

Μαθηματικά² - Άλγεβρα (2 ώρες)

Γεωμετρία (2 ώρες)

Ξένη Γλώσσα (3 ώρες)

Φυσικές Επιστήμες³ - Φυσική (3 ώρες)

Χημεία (2 ώρες)

Φυσική Αγωγή (2 ώρες)

Μαθήματα Βασικών Δεξιοτήτων (ώρες 8)

Αρχές Οικονομίας (2 ώρες)

Εφαρμογές Πληροφορικής (2 ώρες)

Πολιτειακή Παιδεία (2 ώρες)

Ερευνητικής Εργασία (Project) (2 ώρες)

Μαθήματα Επιλογής (ώρες 2)

Τεχνικό Σχέδιο

Αγωγή Υγείας- Πρώτες Βοήθειες

/Βασικές Εφαρμογές Γεωπονίας και Τεχνολογίας Τροφίμων

Ναυτική Τέχνη

Μαθήματα Υποστήριξης (ώρες 4)

Νέα Ελληνική Γλώσσα (2 ώρες)

Μαθηματικά (2 ώρες)

Πίνακας 5 : Πηγή ΥΠΑΙΘΠΑ

Σημαντικές καινοτομίες του νέου ωρολογίου προγράμματος είναι **τα υποστηρικτικά μαθήματα** με στόχο την κάλυψη των μαθησιακών κενών από την προηγούμενη εκπαιδευτική βαθμίδα. Αυτά είναι: **1)Η Νεοελληνική Γλώσσα και τα Μαθηματικά**

- Είναι Δύο (02) ώρες κάθε εβδομάδα για κάθε μάθημα.
- Είναι Ενταγμένα στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Α΄ τάξης ΕΠΑ.Λ .
- Απαιτούν υποχρεωτική παρακολούθηση
- Απαλλάσσονται οι μαθητές μόνο μέσω **διαγνωστικής δοκιμασίας (τεστ)**

καθώς και 2)η **Ερευνητική Εργασία (project)**, η οποία αποτελεί διακριτή ενότητα του Προγράμματος Σπουδών, που υλοποιεί βασικές αρχές του Νέου Σχολείου, όπως αυτές εξειδικεύονται στο βιβλίο του εκπαιδευτικού με τίτλο «*Η Καινοτομία των Ερευνητικών Εργασιών στο Νέο Λύκειο*», που είναι διαθέσιμο σε ψηφιακή μορφή στην πλατφόρμα του ψηφιακού σχολείου (<http://digitalschool.minedu.gov.gr>).

- Το μάθημα είναι **δίωρο**
- Τα θέματα των ερευνητικών εργασιών μπορεί να είναι : α) **από τους επαγγελματικούς τομείς που λειτουργούν στο ΕΠΑ.Λ.,** β) από το πεδίο «Ανθρωπιστικές και Κοινωνικές Επιστήμες», γ) «Τέχνη και Πολιτισμός», δ) «Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες και Τεχνολογία» και ε) «Περιβάλλον και ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [43]

Αειφόρος Ανάπτυξη» ζ) **Οικονομία και επιχειρηματικότητα** ή να συνδυάζουν κάποια από αυτά.

- Το μάθημα ορίζεται ως **πρώτη ανάθεση** σε όλους τους εκπαιδευτικούς, ο ένας εκ των οποίων θα είναι **απαραίτητα καθηγητής μαθημάτων ειδικότητας**, κλάδου αντιστοίχου των τομέων ή ειδικοτήτων που λειτουργούν σε κάθε ΕΠΑ.Λ.
- Η Ερευνητική Εργασία θα επιβλέπεται **από 2 καθηγητές (συνδιδασκαλία)** σε ένα συνεχόμενο δίωρο, **τους ίδιους** και για τα 2 τετράμηνα
- Είναι ιδιαίτερα **σημαντική η πραγματοποίηση μίας κατασκευής**, σχετικής με το αντικείμενο εργασίας και στην περίπτωση πραγματοποίησής της συνίσταται η χρήση των Σ.Ε.Κ. και των Σ.Ε.

Β΄ τάξη Ημερησίου ΕΠΑ.Λ

Το νέο ωρολόγιο πρόγραμμα της Β΄ τάξης των ημερησίων ΕΠΑΛ καθορίστηκε με την Υ.Α με Αριθ. Πρωτ. 37596/Γ2/03-04-2012 και περιέχει μαθήματα Γενικής Παιδείας συνολικής διάρκειας δεκατριών (13) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας, μαθήματα Επιλογής συνολικής διάρκειας δύο (02) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας και μαθήματα Υποστήριξης συνολικής διάρκειας δύο (02) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας. Οι μαθητές της Β΄ τάξης Ημερησίου ΕΠΑ.Λ. παρακολουθούν υποχρεωτικά μαθήματα συνολικής διάρκειας τριάντα-πέντε (35) ωρών εβδομαδιαίας διδασκαλίας (πίνακας 6).

Β΄ τάξη ΕΠΑΛ

Εγγράφονται:

Οι προαχθέντες από την Α΄ Τάξη ΕΠΑΛ

Οι προαχθέντες από την Α΄ Τάξη Γενικού Λυκείου

Οι έχοντες πτυχίο Α΄ & Β΄ Κύκλου ΤΕΕ

Επιλέγουν τομέα ανεξάρτητα από τον κύκλο μαθημάτων που παρακολούθησαν στην Α΄ Τάξη.

Διδάσκονται:

Μαθήματα γενικής παιδείας (ώρες 13)

Υποχρεωτική παρακολούθηση από όλους τους μαθητές

Θρησκευτικά (1 ώρα)

Νεοελληνική Γλώσσα (2 ώρες)

Νεοελληνική Λογοτεχνία (1 ώρα)

Ιστορία (1 ώρα)

Άλγεβρα (2 ώρες)

Γεωμετρία (1 ώρα)

Φυσική (2 ώρες)

Χημεία (1 ώρα)

Ξένη Γλώσσα (1 ώρα)

Φυσική Αγωγή (1 ώρα)

Μαθήματα επιλογής (2 ώρες)

Μαθηματικά Θετικής και Τεχν/κής Κατεύθυνσης (2 ώρες)

Ειδική θεματική δραστηριότητα (2 ώρες)

Μαθήματα υποστήριξης (ώρες 2)

Νεοελληνική Γλώσσα (1 ώρα)

Μαθηματικά (1 ώρα)

Μαθήματα επαγγελματικών τομέων (ώρες 18)

Οι μαθητές παρακολουθούν τα μαθήματα του τομέα που επέλεξαν

Πίνακας 6: ΥΠΑΙΘΠΑ

Σημαντικές καινοτομίες του νέου ωρολογίου προγράμματος είναι:

1) Η ειδική θεματική δραστηριότητα

Η Ειδική Θεματική Δραστηριότητα είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία απόκτησης και αφομοίωσης επαγγελματικών γνώσεων και εμπλουτισμού δεξιοτήτων των μαθητών που συνδυάζεται με την ανάπτυξη της ικανότητάς τους στη μεθοδολογία της μάθησης. Στο πλαίσιο της Ε.Θ.Δ. οι μαθητές μπορούν, μεταξύ άλλων, να εκπονούν μελέτες ή να αναλαμβάνουν την εκτέλεση έργων μικρής κλίμακας, να μετέχουν σε εθελοντικές δράσεις, να διεξάγουν ερευνητικές εργασίες. Επίσης, μπορούν να εφαρμόζουν προγράμματα

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [46]

επιχειρηματικότητας, π.χ. μελέτες περίπτωσης, δημιουργία εικονικών επιχειρήσεων, συμμετοχή σε διαγωνισμούς (αριστεία και καινοτομία) κτλ. Στόχος είναι η εξοικείωση με πραγματικές συνθήκες και προκλήσεις της αγοράς εργασίας, τις οποίες θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι μαθητές μετά την αποφοίτησή τους. Για την υλοποίηση των παραπάνω μπορούν να αξιοποιούνται τα Σ.Ε.Κ. και Σ.Ε.

Επιπλέον η Ειδική Θεματική Δραστηριότητα στοχεύει στην:

- ενίσχυση της αυτενέργειας των μαθητών και στην παρότρυνσή τους για ανάληψη πρωτοβουλιών,
- εξοικείωση των μαθητών με το ομαδικό πνεύμα, την ενεργό συμμετοχή και την επίτευξη στόχων μέσω συνεργασίας,
- ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των μαθητών και της ικανότητας στην παρουσίαση εργασιών,
- ανάπτυξη ικανοτήτων όπως: αναζήτηση πληροφοριών, επεξεργασία και αξιολόγηση στοιχείων, σύνθεση απόψεων, λήψη αποφάσεων, κατασκευή και κοστολόγηση έργων, αξιοποίηση θεωρητικών γνώσεων για την επίτευξη πρακτικών αποτελεσμάτων, οργάνωση δράσεων, οργάνωση γραμμής παραγωγής προϊόντων,
- σύνδεση του σχολείου με την αγορά εργασίας μέσω προγραμμάτων επιχειρηματικότητας,
- σύνδεση της δηλωτικής με τη διαδικαστική γνώση και του σχολείου με την κοινωνία.

2) Τα υποστηρικτικά μαθήματα

Η Υποστηρικτική διδασκαλία παρέχεται στους μαθητές της Β' τάξης των ΕΠΑ.Λ. και εφαρμόζεται μέσω του μαθήματος Υποστήριξης στο μάθημα **Νέα Ελληνική Γλώσσα** και στο μάθημα των **Μαθηματικών**.

Το υποστηρικτικά μαθήματα λειτουργούν επικουρικά σε σχέση με το κύριο μάθημα. Ωστόσο, η καλή γνώση και η σωστή χρήση της γλώσσας και των μαθηματικών διευκολύνει την κατανόηση και γόνιμη πρόσληψη όλων των γνωστικών αντικειμένων.

Με τα υποστηρικτικά μαθήματα επιδιώκεται:

-να καλυφθούν οι μαθησιακές ελλείψεις των μαθητών από τη διδακτέα ύλη της Α΄ Λυκείου.

-να ενταχθούν ουσιαστικά οι μαθητές στη μαθησιακή διαδικασία και

-να βελτιώσουν την απόδοσή τους, ώστε

-να μπορούν να παρακολουθούν το κύριο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας, των Μαθηματικών καθώς και των άλλων μαθημάτων των τεχνικών και τεχνολογικών ειδικοτήτων της Β΄ τάξης του ΕΠΑ.Λ.

Γ΄ Τάξη Ημερησίου ΕΠΑΛ

Στην Γ΄ Τάξη των ΕΠΑΛ εγγράφονται όσοι έχουν προαχθεί από τη Β΄ Τάξη ΕΠΑΛ, επιλέγουν ειδικότητα από τον τομέα που παρακολούθησαν στη Β΄ Τάξη και διδάσκονται τα παρακάτω μαθήματα, όπως φαίνονται στον πίνακα 7.

Γ΄ τάξη ΕΠΑΛ	
Γ' Τάξη	Εγγράφονται: Οι προαχθέντες από την Β΄ Τάξη ΕΠΑΛ
19 ειδικότητες	Επιλέγουν ειδικότητα από τον αντίστοιχο τομέα μαθημάτων που παρακολούθησαν στην Β΄ Τάξη. Διδάσκονται: Μαθήματα γενικής παιδείας (ώρες 12)

Υποχρεωτική παρακολούθηση από όλους τους μαθητές
(Με έντονη γραφή εμφανίζονται τα πανελληνίως εξεταζόμενα μαθήματα για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση)
A. Υποχρεωτικά μαθήματα (ώρες 10)
ΟΜΑΔΑ Α' (Μόνο ΤΕΙ):
Νεοελληνική Γλώσσα (2 ώρες)
Μαθηματικά I (5 ώρες)
Φυσική I (3 ώρες)
ΟΜΑΔΑ Β' (ΑΕΙ και ΤΕΙ):
Νεοελληνική Γλώσσα (2 ώρες)
Μαθηματικά II (5 ώρες)
Φυσική II (3 ώρες)
B. Επιλογής ένα μάθημα (ώρες 2)
Νεότερη Ελληνική Ιστορία
Αρχές Οικονομικής Θεωρίας
Μαθηματικά και Στοιχεία Στατιστικής
Βιολογία I
Βιολογία II

Διαχείριση Φυσικών Πόρων Αρχές Οικονομικής Θεωρίας (Οι μαθητές που παρακολουθούν τις ειδικότητες «Υπαλλήλων Τουριστικών Επιχειρήσεων» και «Υπαλλήλων Διοίκησης και Οικονομικών Υπηρεσιών», δεν μπορούν να επιλέξουν το μάθημα «Αρχές Οικονομικής Θεωρίας», διότι είναι μάθημα ειδικότητας) Μαθήματα ειδικότητας (ώρες 23) Οι μαθητές παρακολουθούν τα μαθήματα της ειδικότητας που επέλεξαν.

Πίνακας 7: ΥΠΑΙΘΠΑ

Οι μαθητές μετά την επιλογή του τομέα στην Β΄ τάξη, επιλέγουν την ειδικότητα που αντιστοιχεί στον τομέα τους και παρακολουθούν 23 ώρες μαθήματα ειδικότητας υποχρεωτικά. Αναλόγως δε με την προτίμησή τους για πρόσβαση στα ΤΕΙ ή στα ΑΕΙ και ΤΕΙ κατατάσσονται με δήλωσή τους σε ομάδες με διαφορετικά μαθήματα. Την ομάδα Α΄ (μόνο ΤΕΙ) και την ομάδα Β΄(ΑΕΙ & ΤΕΙ). Επιλέγουν επίσης και ένα μάθημα από τα μαθήματα επιλογής του ωρολογίου προγράμματος υποχρεωτικά.

3.2.1.3 Τομείς και ειδικότητες

Μέχρι το τέλος της Α΄ τάξης των ΕΠΑΛ οι μαθητές της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης ακολουθούν κοινή πορεία. Στη συνέχεια διαμοιράζονται σε δύο κατευθύνσεις: α) Σε αυτούς που συνεχίζουν σπουδές στους τομείς των ΕΠΑΛ (Τάξεις Β΄,Γ΄,Δ΄ εσπερινό) β) Σε αυτούς που συνεχίζουν σπουδές στις ειδικότητες των ΕΠΑΣ (Τάξεις Α΄ και Β΄)

Σημειώνεται ότι στην Β΄ τάξη των ΕΠΑΛ και στην Α΄ Τάξη των ΕΠΑΣ εγγράφεται σημαντικός αριθμός μαθητών που έχουν αποφοιτήσει από την Α΄ Τάξη του Γενικού ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [50]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Λυκείου ή είναι μαθητές μεγαλύτερης ηλικίας που έχουν ολοκληρώσει σπουδές σε τάξεις της Γενικής η Επαγγελματικής Εκπαίδευσης.

Στα ΕΠΑΛ λειτουργούν δώδεκα (12) τομείς στην Β΄ Τάξη καθώς και δεκαεννέα(19) ειδικότητες στην Γ΄ Τάξη όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 8):

ΤΟΜΕΙΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ
Β ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ	Γ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ
	ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΟΧΗΜΑΤΩΝ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ
ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [51]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΥΓΕΙΑΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ
	ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
	ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
	ΕΡΓΩΝ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ, ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
	ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ	ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ
ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Πίνακας 8: Πηγή ΥΠΑΙΘΠΑ

Αντίστοιχα στις Επαγγελματικές σχολές (ΕΠΑΣ) είναι θεσμοθετημένες 33 ειδικότητες (πίνακας 9) :

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [52]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΣ
1	ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
2	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
3	ΘΕΡΜΟ-ΥΔΡ. ΕΓΚ/ΣΕΩΝ & ΣΥΝΤ. ΚΕΝΤΡ. ΘΕΡ/ΝΣΗΣ
4	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
5	ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ
6	ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ
7	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ (ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)
8	ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ
9	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
10	ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ
11	ΕΡΓΑΛΕΙΟΜΗΧΑΝΩΝ CNC
12	ΑΡΓΥΡΟ-ΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ
13	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ-ΑΠΟΚΑΤΑ-ΣΤΑΣΗΣ
14	ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
15	ΒΟΗΘΩΝ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ
16	ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠ/ΣΕΩΝ-ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ
17	ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [53]

18	ΜΗΧΑΝΟ-ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ
19	ΕΠΙ/ΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ
20	ΕΠΙΠΛΟΠΟΪΑΣ
21	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
22	ΧΗΜΙΚΩΝ ΕΡΓ/ΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΛΙΚΩΝ
23	ΨΗΦΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΥΑΛΟΓΡΑΦΙΑΣ
24	ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑΣ
25	ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ-ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΑΣ
26	ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
27	ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
28	ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑΣ-ΤΥΡΟΚΟΜΙΑΣ
29	ΖΩΟΤΕΧΝΙΑΣ
30	ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ
31	ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ
32	ΞΥΛΟΓΛΥΠΤΙΚΗΣ-ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΠΛΟΥ
33	ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ-ΠΗΛΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ

Πίνακας 9: Πηγή ΥΠΑΙΘΠΑ

3.2.1.4. Κατανομή του μαθητικού δυναμικού στην ανώτερη βαθμίδα της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Στον Πίνακα 10 φαίνεται ο συνολικός αριθμός των μαθητών που φοιτούν στις Τάξεις των ΕΠΑΛ και των ΕΠΑΣ.

	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Μαθητές Α΄ Τάξης ΕΠΑΛ	Μαθητές Β΄, Γ΄, Δ΄ εσπ. Τάξης ΕΠΑΛ (1)	Μαθητές Α΄ και Β΄ Τάξης ΕΠΑΣ (2)	Ποσοστό μαθητών Δ.Τ.Ε.Ε. που φοιτούν σε	
					ΕΠΑΛ (1)	ΕΠΑΣ (2)
1	ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	1791	3531	381	90%	10%
2	ΑΤΤΙΚΗΣ	6661	16319	3421	83%	17%
3	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	601	1284	327	80%	20%
4	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1504	3625	841	81%	19%
5	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	711	1967	301	87%	13%
6	ΗΠΕΙΡΟΥ	627	1495	523	74%	26%
7	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1548	4448	910	83%	17%
8	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	444	980	230	81%	19%

9	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	4709	11746	2103	85%	15%
10	ΚΡΗΤΗΣ	1690	3942	1011	80%	20%
11	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1163	2237	237	90%	10%
12	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	1277	2714	439	86%	14%
13	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1080	2438	360	87%	13%
14	ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	313	791	560	59%	41%
	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	24119	57516	11644	83%	17%

Πίνακας 10: Ποσοστά μαθητών που φοιτούν σε ΕΠΑΛ - ΕΠΑΣ

Οι περισσότεροι μαθητές (83% πανελλαδικά) κατευθύνονται στους Τομείς και τις Ειδικότητες των ΕΠΑΛ. Το ποσοστό αυτό δεν διαφοροποιείται σημαντικά από Περιφέρεια σε Περιφέρεια.

Στον Πίνακα 11 παρατίθενται στοιχεία για τα ποσοστά % του μαθητικού δυναμικού που ακολουθούν το Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ) και το ΕΠΑΛ στο σύνολο των μαθητών που φοιτούν σε ΓΕΛ - ΕΠΑΛ .

Σημειώνεται ότι τα αριθμητικά δεδομένα αναφέρονται στους μαθητές της σχολικής χρονιάς 2009-2010, τα οποία ελήφθησαν από τα στατιστικά στοιχεία που έχει ανακοινώσει το Υπουργείο Παιδείας.

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Ποσοστό μαθητών που φοιτά σε ΓΕΛ	Ποσοστό μαθητών που φοιτά σε ΕΠΑΛ
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	66%	34%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	68%	32%
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	71%	29%
ΚΡΗΤΗΣ	72%	28%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	73%	27%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	74%	26%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	75%	25%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	75%	25%
ΑΤΤΙΚΗΣ	76%	24%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	76%	24%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	77%	23%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	77%	23%
ΙΟΝΙΟΥ	79%	21%
ΗΠΕΙΡΟΥ	80%	20%

Πίνακας 11: Αναλογία μαθητών ΓΕΛ/ΕΠΑΛ

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [57]

Παρατηρούμε ότι το 75% των μαθητών της χώρας φοιτά στο Γενικό Λύκειο και μόνο το 25% στο Επαγγελματικό Λύκειο δηλαδή πανελλαδικά 1 στους 4 μαθητές.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ												
		1 ως 49	50 ως 99	100 ως 149	150 ως 199	200 ως 249	250 ως 299	300 ως 349	350 ως 399	400 ως 449	450 ως 499	500 ως 549	550 ως 599	πάνω από 600
ΕΠΑΛ	1)ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	2	4	1	3	0	5	3	3	1	1	0	0	0
	2)ΑΤΤΙΚΗΣ	1	2	11	8	13	16	10	8	5	2	1	2	3
	3)ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5	5	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0
	4)ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1	7	5	1	3	6	3	1	0	0	0	0	0
	5)ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1	2	2	2	3	2	1	1	0	0	0	0	0
	6)ΗΠΕΙΡΟΥ	4	3	3	1	0	2	1	1	0	0	0	0	0
	7)ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	2	5	4	7	5	5	2	1	1	0	0	0	0
	8)ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1	3	2	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0
	9)ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1	5	6	8	12	9	6	4	5	1	2	2	1
	10)ΚΡΗΤΗΣ	2	3	2	3	2	3	2	1	0	1	1	0	2
	11)ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	7	6	3	3	1	2	2	0	0	0	0	1	0
	12)ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	3	9	3	2	4	5	1	0	0	0	0	0	0
	13)ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	2	5	6	0	4	2	0	0	2	0	0	0	0
	14)ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		32	59	50	40	48	59	31	22	14	5	4	5	6

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ												
		1 ως 49	50 ως 99	100 ως 149	150 ως 199	200 ως 249	250 ως 299	300 ως 349	350 ως 399	400 ως 449	450 ως 499	500 ως 549	550 ως 599	πάνω από 600
ΕΠΑΣ	1)ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2)ΑΤΤΙΚΗΣ	0	6	4	10	3	0	0	0	0	0	0	0	0
	3)ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4)ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1	3	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
	5)ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6)ΗΠΕΙΡΟΥ	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	7)ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	2	1	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	8)ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9)ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	4	5	2	3	2	0	0	0	1	0	0	0	0
	10)ΚΡΗΤΗΣ	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
	11)ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	12)ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13)ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	14)ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		26	24	13	22	8	1	2	0	1	0	1	0	0

Πίνακας 12: Πλήθος σχολικών μονάδων ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ με βάση το πλήθος μαθητών ανά σχολείο

Από τα στοιχεία του Πίνακα 12 προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα ευρήματα:

Το 24% των ΕΠΑΛ (1 στα 4) έχει λιγότερους από 100 ενεργούς μαθητές. Το 48% των ΕΠΑΛ έχει λιγότερους από 200 ενεργούς μαθητές. Τα αντίστοιχα στοιχεία για τις ΕΠΑΣ δείχνουν ότι: Το 27% των ΕΠΑΣ έχει λιγότερους από 50 μαθητές. Το 51% των ΕΠΑΣ έχει λιγότερους από 100 μαθητές. Μόνον το 13% των ΕΠΑΣ έχει πάνω από 200 μαθητές.

3.2.1.5. Η κατανομή των μαθητών στους Τομείς και Ειδικότητες

Η κατανομή των μαθητών μεταξύ των Τομέων, στις επόμενες Τάξεις (Β', Γ', Δ' εσπ), φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 13), όπου οι Τομείς έχουν καταχωρηθεί κατά φθίνουσα σειρά:

ΤΟΜΕΙΣ	Αριθμός μαθητών που ακολουθεί τον Τομέα (1)	Ποσοστά % του (1)	Σχολεία όπου λειτουργεί ο Τομέας (2)	Ποσοστά % του (2)	Μέσο μέγεθος σχολικού Τομέα (μαθητές) (1) / (2)
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	11.677	20,3%	204	11,5%	57,2
ΟΧΗΜΑΤΩΝ	7.719	13,4%	190	10,7%	40,6
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	7.608	13,2%	214	12,1%	35,6
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	6.715	11,7%	231	13,1%	29,1
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	8.259	14,4%	288	16,3%	28,7
ΟΙΚΟΝ. & ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	6.843	11,9%	257	14,5%	26,6
ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ	386	0,7%	15	0,8%	25,7
ΕΦΑΡΜ. ΤΕΧΝΩΝ	1.508	2,6%	60	3,4%	25,1
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	2.213	3,8%	91	5,1%	24,3
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	2.613	4,5%	119	6,7%	22,0
ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	152	0,3%	7	0,4%	21,7
ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	1.823	3,2%	94	5,3%	19,4
ΣΥΝΟΛΑ	57.516	100,0%	1.770	100,0%	32,5

Πίνακας 13

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

Από την προηγούμενο πίνακα προκύπτει ότι οι Τομείς μπορούν να χωρισθούν σε δύο διακριτές ομάδες:

Στην πρώτη κατατάσσονται οι Τομείς που εμφανίζουν καλή συμμετοχή μαθητών, **πάνω από το 10%** του συνολικού αριθμού των φοιτούντων. Πρόκειται για τους Τομείς:

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ

ΟΧΗΜΑΤΩΝ

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

Στη δεύτερη ομάδα μπορούν να καταταγούν οι Τομείς που εμφανίζουν μικρή συμμετοχή (**κάτω από το 5%**). Πρόκειται για τους υπόλοιπους 6 Τομείς:

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ

ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ

ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Ο διαχωρισμός αυτός θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των κριτηρίων και τον σχεδιασμό των διαδικασιών για την ίδρυση Τομέων στα ΕΠΑΛ.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [60]

Σχετικά με τις **Ειδικότητες** στις οποίες διαχωρίζονται οι Τομείς, παρατηρούμε ότι από τους 12 Τομείς οι 5 διαχωρίζονται στη Γ' τάξη σε επιμέρους ειδικότητες (2 ή 3) (Πίνακας 14).

ΤΟΜΕΙΣ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ	Ποσοστά μαθητών που ακολουθούν την ειδικότητα του Τομέα
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	α ΣΥΧΡΟΝΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	32%
	β ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	39%
	γ ΕΡΓΑ ΤΟΠΙΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	30%
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	α ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ & ΔΙΚΤΥΩΝ	72%
	β ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	28%
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	α ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ & ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	47%
	β ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	53%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ	α ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &	81%

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	
	β	ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	19%
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	α	ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΩΝ	36%
	β	ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ & ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	15%
	γ	ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	49%

Πίνακας 14

Μικρή συμμετοχή στο μαθητικό δυναμικό του αντίστοιχου Τομέα έχει η Ειδικότητα των ΒΟΗΘΩΝ ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ, 15% στο σύνολο του Τομέα ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.

Η Ειδικότητα ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ακολουθείται από το 19% των μαθητών του Τομέα ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ και η ειδικότητα ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ακολουθείται από το 28% των μαθητών του Τομέα Ηλεκτρονικής. **Επομένως η λειτουργία τους στη σχολική μονάδα έχει την τάση να είναι αβέβαιη, καθώς οι ειδικότητες αυτές φαίνεται ότι μειονεκτούν στον ανταγωνισμό με τις άλλες ειδικότητες του Τομέα, λόγω της μειωμένης τους ζήτησης.**

Στον Τομέα της ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, λόγω του μικρού αριθμού των μαθητών, είναι προφανές ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν μπορεί να λειτουργεί στη σχολική μονάδα παρά μόνον μια από τις 3 Ειδικότητες (πρέπει δηλαδή να γίνεται επιλογή).

3.2.1.6. Πλήθος Τομέων που λειτουργεί σε κάθε ΕΠΑΛ

Από την επισκόπηση των στοιχείων του παρακάτω πίνακα (πίνακας 15) προκύπτει ότι από τα 378 ΕΠΑΛ για τα οποία είχαν καταχωρηθεί στο survey (ηλεκτρονική πλατφόρμα του ΥΠΑΙΘΠΑ με την καταχώριση στοιχείων των σχολείων) στοιχεία για τους τομείς που λειτουργούν:

107 ΕΠΑΛ (το **28%**) έχουν από **1** έως **3** Τομείς

147 ΕΠΑΛ (το **39%**) έχουν **4** ή **5** Τομείς

124 ΕΠΑΛ (το **33%**) έχουν από **6** έως **10** Τομείς

Ο μέσος όρος Τομέων που λειτουργούν ανά ΕΠΑΛ πανελλαδικά είναι 4,68.

Αριθμός Τομέων που λειτουργούν στο ΕΠΑΛ →	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Συνολικός Αριθμός ΕΠΑΛ	Μέσος όρος Τομέων ανά ΕΠΑΛ
	Αριθμός ΕΠΑΛ με αντίστοιχο αριθμό Τομέων													
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ↓														
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	1	2	4	4	5	4	2	1	0	0	0	0	23	4,522
ΑΤΤΙΚΗΣ	2	3	8	15	11	19	16	6	0	2	0	0	82	5,378
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	2	2	5	1	4	0	0	1	0	0	0	16	4,313
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0	5	5	7	6	2	2	0	0	0	0	0	27	4,037
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0	1	1	3	3	2	2	0	2	0	0	0	14	5,429
ΗΠΕΙΡΟΥ	2	3	0	3	3	1	1	1	1	0	0	0	15	4,333
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1	8	4	7	9	2	1	0	0	0	0	0	32	3,781
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1	1	3	2	0	1	0	1	0	0	0	0	9	3,778
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0	3	12	19	5	8	10	3	1	1	0	0	62	4,903
ΚΡΗΤΗΣ	0	2	5	5	4	1	4	0	1	0	0	0	22	4,636
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	2	3	6	3	3	0	5	2	0	0	0	25	5,160
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	2	6	5	3	6	1	4	0	0	0	0	0	27	3,889
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1	1	4	8	2	0	3	1	1	0	0	0	21	4,524
ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3	5,333
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	12	39	56	89	58	48	45	19	9	3	0	0	378	4,683

Πίνακας 15

3.2.1.7. Η κατανομή των μαθητών στις Ειδικότητες των ΕΠΑΣ

Η κατανομή των μαθητών στις ειδικότητες των Επαγγελματικών Σχολών απεικονίζεται στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 16).

Στον πίνακα 16 και στη στήλη (1) αναγράφεται ο αριθμός των μαθητών σε κάθε Ειδικότητα και στη στήλη (2) το αντίστοιχο ποσοστό. Στη στήλη (3) καταγράφεται ο αριθμός των ΕΠΑΣ που έχουν την κάθε Ειδικότητα (534 διετή τμήματα Ειδικοτήτων λειτουργούν συνολικά στις σχολικές μονάδες των ΕΠΑΣ) και στη στήλη (4) η αντίστοιχη ποσοστιαία κατανομή.

Στην πέμπτη στήλη σημειώνεται η διαφορά (θετική – αρνητική) των ποσοστών των στηλών (2) και (4).

Τέλος, στην τελευταία στήλη σημειώνεται πόσο % πρέπει να αυξηθεί ή να μειωθεί - θεωρητικά - ο αριθμός των Ειδικοτήτων του κάθε τύπου, ώστε οι δύο ποσοστιαίες κατανομές (μαθητών και Ειδικοτήτων) να γίνουν ίδιες. Να έχει δηλαδή η Ειδικότητα κάθε τύπου τον αριθμό μαθητών που της αναλογεί.

Από τα στοιχεία που παρουσιάζει ο **Σφάλμα! Το αρχείο προέλευσης της αναφοράς δεν βρέθηκε.** προκύπτουν τα εξής ενδιαφέροντα ευρήματα:

Από τις 33 θεσμοθετημένες ειδικότητες, οι 8 δεν λειτουργούν σε καμία ΕΠΑΣ και 5 λειτουργούν μόνο σε μία ΕΠΑΣ.

Το **87%** των μαθητών κατευθύνεται σε **8 Ειδικότητες**, οι οποίες είναι, κατά σειρά πλήθους μαθητών, οι εξής:

ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

ΘΕΡΜΟ-ΥΔΡ. ΕΓΚ/ΣΕΩΝ & ΣΥΝΤ. ΚΕΝΤΡ. ΘΕΡ/ΝΣΗΣ

ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [64]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ

ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ

ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ (ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)

ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ

Από τους μαθητές αυτούς,

-το **41%** ακολουθεί τις ειδικότητες Κομμωτικής και Αισθητικής

-το **32%** ακολουθεί 4 τεχνικές ειδικότητες (θερμοϋδραυλικών, ηλεκτρολόγων, αερίου καυσίμου και αμαξωμάτων).

-το **14%** ακολουθεί τις παραϊατρικές ειδικότητες (βοηθών φαρμακείων και φυσιοθεραπευτών).

-Οι υπόλοιπες ειδικότητες συμμετέχουν με ποσοστά - η κάθε μια - *χαμηλότερα από το 2%* του συνολικού αριθμού των μαθητών

-Παρατηρείται και εδώ αναντιστοιχία μεταξύ του αριθμού των μαθητών και του αριθμού των Ειδικοτήτων που λειτουργούν στα σχολεία (πίνακας 16).

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [65]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΕΠΑΣ	Αριθμός μαθητών στην Ειδ/τητα (1)	Ποσοστό μαθητών στην Ειδ/τητα (2)	Αριθμός ΕΠΑΣ όπου λειτουργεί η Ειδ/τητα (3)	Ποσοστό στο σύνολο των λειτουργ- γούντων Ειδ/των (4)	Διαφορά Ποσοστών στηλών (2) – (4)	Συντελεστής προσαρμογής μαθητών στις Ειδικότητες
ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	3.015	25,9%	82	15,4%	+10,5%	+69%
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	1.793	15,4%	67	12,5%	+2,9%	+23%
ΘΕΡΜΟ-ΥΔΡ. ΕΓΚ/ΣΕΩΝ & ΣΥΝΤ. ΚΕΝΤΡ. ΘΕΡ/ΝΣΗΣ	1.544	13,3%	84	15,7%	-2,5%	-16%
ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	905	7,8%	59	11,0%	-3,3%	-30%
ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ	830	7,1%	29	5,4%	1,7%	+31%
ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	814	7,0%	35	6,6%	+0,4%	+7%
ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΛΕΡΙΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ (ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	757	6,5%	40	7,5%	-1,0%	-13%
ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ	480	4,1%	35	6,6%	-2,4%	-37%
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	240	2,1%	20	3,7%	-1,7%	-45%
ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	186	1,6%	12	2,2%	-0,6%	-29%
ΕΡΓΑΛΕΙΟΜΗΧΑΝΩΝ CNC	179	1,5%	15	2,8%	-1,3%	-45%

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [66]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΑΡΓΥΡΟ-ΧΡΥΣΟΧΟΙΑΣ	147	1,3%	8	1,5%	-0,2%	-16%
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	124	1,1%	6	1,1%	-0,1%	-5%
ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	120	1,0%	12	2,2%	-1,2%	-54%
ΒΟΗΘΩΝ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	105	0,9%	5	0,9%	0,0%	-4%
ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠ/ΣΕΩΝ- ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ	84	0,7%	5	0,9%	-0,2%	-23%
ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	80	0,7%	6	1,1%	-0,4%	-39%
ΜΗΧΑΝΟ-ΣΥΝΘΕΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	55	0,5%	2	0,4%	+0,1%	+26%
ΕΠ/ΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ	52	0,4%	4	0,7%	-0,3%	-40%
ΕΠΠΛΟΠΟΪΑΣ	40	0,3%	3	0,6%	-0,2%	-39%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΙΤΣΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	35	0,3%	1	0,2%		
ΧΗΜΙΚΩΝ ΕΡΓ/ΡΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΥΛΙΚΩΝ	29	0,2%	1	0,2%		
ΨΗΦΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ- ΥΑΛΟΓΡΑΦΙΑΣ	15	0,1%	1	0,2%		
ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑΣ	9	0,1%	1	0,2%		
ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ- ΟΙΝΟΤΕΧΝΙΑΣ	6	0,1%	1	0,2%		
ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	0	0,0%	0	0,0%		

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [67]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΜΑΓΕΙΡΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	0	0,0%	0	0,0%		
ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΑΣ- ΤΥΡΟΚΟΜΙΑΣ	0	0,0%	0	0,0%		
ΖΩΟΤΕΧΝΙΑΣ	0	0,0%	0	0,0%		
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	0	0,0%	0	0,0%		
ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	0	0,0%	0	0,0%		
ΞΥΛΟΛΥΠΤΙΚΗΣ- ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΠΛΟΥ	0	0,0%	0	0,0%		
ΚΕΡΑΜΙΚΗΣ- ΠΗΛΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ	0	0,0%	0	0,0%		
ΣΥΝΟΛΑ	11.644	100,0%	534	100,0%		

Πίνακας 16

3.2.1.8 Μέσος όρος μαθητών ανά Τομέα / Ειδικότητα

	ΤΟΜΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΑΛ	Μ.Ο. μαθητών
1	ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	57,2
2	ΟΧΗΜΑΤΩΝ	40,6
3	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	35,6
4	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	29,1
5	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	28,7
6	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	26,6
7	ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ	25,7
8	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	25,1
9	ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	24,3
10	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	22,0
11	ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	21,7
12	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	19,4
	ΜΕΣΟΣ ΤΟΜΕΑΣ	32,5

Πίνακας 17

Από τον πίνακα 17 έχουμε τον αριθμό των μαθητών που φοιτούν στους Τομείς των ΕΠΑΛ, δηλαδή στις Β΄, Γ΄ και Δ΄(εσπ.) Τάξεις των ΕΠΑΛ (57.516 μαθητές) και τον αριθμό των Τομέων που λειτουργούν συνολικά στα ΕΠΑΛ (1.770 Τομείς) πανελλαδικά. Με διαίρεση των 2 μεγεθών προκύπτει ότι **ο μέσος Τομέας των ΕΠΑΛ έχει 32,5 μαθητές.**

Παρατηρούμε ότι ο αριθμός αυτός είναι μικρός γιατί οι 32,5 μαθητές μοιράζονται σε δύο Τάξεις (Β΄ και Γ΄ Λυκείου), **άρα η μέση Τάξη πανελλαδικά έχει 16 μαθητές.** Στην πραγματικότητα το μέγεθος των μαθητικών τμημάτων που δημιουργούνται είναι μικρότερο από 16 μαθητές, αν λάβουμε υπόψη ότι αρκετοί Τομείς χωρίζονται σε Ειδικότητες στην Γ΄ Τάξη και ότι έχουμε συμπεριλάβει στον υπολογισμό και τα Εσπερινά ΕΠΑΛ, στα οποία ο Τομέας εκτείνεται σε 3 Τάξεις (Β΄, Γ΄ και Δ΄ εσπ.).

Παρατηρούμε ότι μόνον 3 Τομείς (Υγείας & Πρόνοιας, Οχημάτων και Μηχανολογίας) έχουν ικανοποιητικό μέσο όρο μαθητών.

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΠΑΛ Τμήματα και μαθητές στην τελευταία τάξη	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ			ΑΤΤΙΚΗ		
	Αριθμός μαθητών στην Ειδικότητα	Αριθμός τμημάτων στην τελευταία τάξη	Μ.Ο. μαθητών ανά τμήμα	Αριθμός μαθητών στην Ειδικότητα	Αριθμός τμημάτων στην τελευταία τάξη	Μ.Ο. μαθητών ανά τμήμα
ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	3.915	279	14	1.040	62	17
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	3.681	186	20	1.039	49	21
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ	3.434	224	15	1.008	56	18
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2.638	157	17	821	43	19
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	2.558	229	11	679	53	13
ΨΥΚΤΙΚΟΙ	1.958	147	13	657	44	15
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΙ	1.950	131	15	619	35	18
ΜΗΧΑΝΟΛ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	1.768	138	13	342	28	12
ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ ΔΟΜ. ΕΡΓΩΝ	861	86	10	265	25	11
ΗΛΕΚ/ΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ	835	95	9	303	31	10
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	785	51	15	270	18	15
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	696	57	12	295	23	13
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	604	65	9	138	13	11
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	373	37	10	74	6	12
ΗΛΕΚ/ΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	332	40	8	92	10	9
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	307	41	7	29	2	15
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΕΡΓΩΝ ΤΟΠΙΟΥ	287	24	12	56	5	11
ΣΥΝΟΛΑ	27.216	2.008	14	7.853	509	15

Πίνακας18: Μέσος όρος μαθητών ανά Ειδικότητα

Αν το σύνολο των μαθητών της τελευταίας τάξης των ΕΠΑΛ (27.216) το διαιρέσουμε με τον αριθμό των τμημάτων έχουμε τον Μ.Ο των μαθητών ανά τμήμα 14.

Μελετώντας τον πίνακα 18 παρατηρούμε ότι μόνο 6 ειδικότητες είναι ίσοι η ξεπερνούν τον μέσο όρο των μαθητών ανά τμήμα.

3.2.1.9 Μέσος όρος μαθητών ανά Ειδικότητα ΕΠΑΣ

Σύμφωνα με τα δεδομένα του πίνακα 19 ο μέσος αριθμός μαθητών ανά Ειδικότητα που λειτουργεί σε ΕΠΑΣ (με βάση όλες τις Ειδικότητες) είναι **21,7**. Ο αριθμός κρίνεται ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [71]

ιδιαίτερα χαμηλός καθώς οι ΕΠΑΣ έχουν δύο Τάξεις, αναλογούν δηλαδή 11 μαθητές ανά Τάξη.

Στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 19) έχουν καταγραφεί οι Ειδικότητες κατά φθίνοντα αριθμό μαθητών (Μ.Ο.). Δεν έχουν περιληφθεί οι ειδικότητες που δεν λειτουργούν σε καμιά ΕΠΑΣ ή λειτουργούν μόνο σε μία ΕΠΑΣ.

	Ειδικότητα ΕΠΑΣ	Μ.Ο. μαθητών
1	ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	36,8
2	ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ	28,6
3	ΜΗΧΑΝΟΣΥΝΘΕΤΩΝ ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	27,5
4	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	26,8
5	ΒΟΗΘΩΝ ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	23,3
6	ΒΟΗΘΩΝ ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	21,0
7	ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	20,7
8	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ (ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ)	18,9
9	ΘΕΡΜΟΪΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤ. ΚΕΝΤΡ. ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ	18,4
10	ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ	18,4
11	ΦΥΤΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ - ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΟΠΙΟΥ	16,8

	Ειδικότητα ΕΠΑΣ	Μ.Ο. μαθητών
12	ΒΟΗΘΩΝ ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	15,5
13	ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	15,3
14	ΨΗΦΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΥΑΛΟΓΡΑΦΙΑΣ	15,0
15	ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ	13,7
16	ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	13,3
17	ΕΠΙΠΛΟΠΟΪΑΣ	13,3
18	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΓΡΟΒΙΟΤΕΧΝΙΑΣ	13,0
19	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	12,0
20	ΕΡΓΑΛΕΙΟΜΗΧΑΝΩΝ CNC	11,9
21	ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	10,0
	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ	21,7

Πίνακας 19: Μέσος όρος μαθητών ανά ειδικότητα ΕΠΑΣ

Παρατηρούμε ότι μόνο 5 ειδικότητες είναι μεγαλύτερες από το μέσο όρο. Δεδομένου ότι ο Μ.Ο αφορά την Α΄ και την Β΄ ΕΠΑΣ, ο αριθμός κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλός.

Φαίνεται ότι, καθώς οι ΕΠΑΣ διαδέχθηκαν τα ΤΕΕ, έγινε προσπάθεια, από τις σχολικές μονάδες να λειτουργήσουν κυρίως τις Ειδικότητες για τις οποίες υπήρχε μόνιμο εκπαιδευτικό προσωπικό και εργαστηριακή υποδομή.

Μια δεύτερη παρατήρηση, όσον αφορά το χαμηλό αριθμό μαθητών που συγκεντρώνουν οι ΕΠΑΣ, έχει να κάνει με το γεγονός ότι οι ΕΠΑΣ έχουν λιγότερο ελκυστικές Ειδικότητες σε σχέση με τα ΕΠΑΛ. Στις παλιές διευθύνσεις Τεχνικές Σχολές οι ειδικότητες ήταν αντίστοιχες με αυτές των Τεχνικών Λυκείων (αν και διαφορετικού επιπέδου) και υπήρχε έτσι μεγαλύτερο ενδιαφέρον από τους μαθητές για φοίτηση σε αυτές.

3.2.1.10 Αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές

Με βάση τα δεδομένα του πίνακα που ακολουθεί (πίνακας 20) καταγράφονται τα εξής ποσοστά αλλοδαπών μαθητών ανά Περιφέρεια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ↓	Ποσοστό αλλοδαπών/ παλιννοστούντων σε ΕΠΑΛ (%)	Ποσοστό αλλοδαπών/ παλιννοστούντων σε ΕΠΑΣ (%)
ΑΝΑΤΟΛ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	10	21
ΑΤΤΙΚΗΣ	25	20
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	11	4
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	9	7
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	8	8
ΗΠΕΙΡΟΥ	17	17
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	10	11

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ↓	Ποσοστό αλλοδαπών/ παλλινοστούντων σε ΕΠΑΛ (%)	Ποσοστό αλλοδαπών/ παλλινοστούντων σε ΕΠΑΣ (%)
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	18	15
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	17	16
ΚΡΗΤΗΣ	9	11
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	11	6
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	19	14
ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	28	22
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	15	13
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	16	15

Πίνακας 20 : Αλλοδαποί και παλλινοστούντες μαθητές

Τα μεγαλύτερα ποσοστά αλλοδαπών /παλλινοστούντων μαθητών στα ΕΠΑΛ συναντώνται στην Αττική, στην Πελοπόννησο, στα Ιόνια Νησιά, στην Κεντρική Μακεδονία και στην Ήπειρο, όπου τα ποσοστά υπερβαίνουν τον πανελλαδικό μέσο όρο.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας υπάρχουν 7 ΕΠΑΛ, στα οποία το ποσοστό των αλλοδαπών μαθητών υπερβαίνει το 50% εκ των οποίων τα 4 βρίσκονται στην Αττική.

Για την πληρέστερη διερεύνηση της συμμετοχής των αλλοδαπών στη ΔΤΕΕ θα πρέπει τα στοιχεία από τα ΕΠΑΛ και τις ΕΠΑΣ να συγκριθούν με αντίστοιχα στοιχεία από τα Γενικά Λύκεια. Οι πρώτες ενδείξεις της έρευνας του Υπουργείου Παιδείας δείχνουν ότι η ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [75]

συμμετοχή των αλλοδαπών στη ΔΤΕΕ είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στη Γενική Εκπαίδευση.

3.2.1.11 Ιδιοκτησιακό καθεστώς σχολείων

Στον παρακάτω συνοπτικό πίνακα (πίνακας 21) παρουσιάζονται τα ποσοστά των ΕΠΑΛ (Ημερησίων και Εσπερινών) ανά Περιφέρεια ως προς το ιδιοκτησιακό τους καθεστώς (Δημόσιο, Ενοικιαζόμενο, Δημόσιο και ένα μέρος ενοικιαζόμενο):

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ↓	ΔΗΜΟΣΙΟ %	ΕΝΟΙΚΙΑ- ΖΟΜΕΝΟ %	ΔΗΜΟΣΙΟ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΟ %
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	100,00	0,00	0,00
ΑΤΤΙΚΗΣ	80,23	18,60	1,16
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	93,75	0,00	6,25
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	92,86	7,14	0,00
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	100,00	0,00	0,00
ΗΠΕΙΡΟΥ	93,33	6,67	0,00
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	100,00	0,00	0,00
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	100,00	0,00	0,00

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ↓	ΔΗΜΟΣΙΟ %	ΕΝΟΙΚΙΑ- ΖΟΜΕΝΟ %	ΔΗΜΟΣΙΟ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΟ %
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	87,30	7,94	4,76
ΚΡΗΤΗΣ	95,83	4,17	0,00
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	84,00	12,00	4,00
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	92,59	7,41	0,00
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	90,48	4,76	4,76
ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	100,00	0,00	0,00
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	90,21	7,99	1,80

Πίνακας 21: Ιδιοκτησιακό καθεστώς σχολείων (ΕΠΑΛ)

Σε ποσοστό άνω του 90% πανελλαδικά οι σχολικές μονάδες των ΕΠΑΛ στεγάζονται σε ιδιότητα δημόσια κτίρια. Τα μεγαλύτερα ποσοστά ενοικιαζόμενων κτιρίων συναντώνται κατά σειρά στις Περιφέρειες Αττικής, Νοτίου Αιγαίου και Κεντρικής Μακεδονίας. Ανάλογα στοιχεία έχουν καταγραφεί και για τις ΕΠΑΣ.

3.2.1.12 Βιβλιοθήκες στα σχολεία

Στο ερώτημα της έρευνας αν διαθέτουν βιβλιοθήκη κατασκευάστηκε ο παρακάτω συνοπτικός

Πίνακας (πίνακας 22), όπου παρουσιάζονται οι απαντήσεις των Ημερησίων ΕΠΑΛ ανά Περιφέρεια.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ↓	ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ; (ΠΟΣΟΣΤΟ %)	
	ΟΧΙ	ΝΑΙ
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	33,3	66,7
ΑΤΤΙΚΗΣ	58,0	42,0
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	50,0	50,0
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	33,3	66,7
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	8,3	91,7
ΗΠΕΙΡΟΥ	53,8	46,2
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	50,0	50,0
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	50,0	50,0
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	46,2	53,8
ΚΡΗΤΗΣ	45,0	55,0

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ↓	ΔΙΑΘΕΤΕΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ; (ΠΟΣΟΣΤΟ %)	
	ΟΧΙ	ΝΑΙ
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	34,8	65,2
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	68,0	32,0
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	61,1	38,9
ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	25,0	75,0
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	47,9	52,1

Πίνακας 22: Ποσοστό των σχολείων που διαθέτει βιβλιοθήκη (Ημερήσια ΕΠΑΛ)

Το 48% των Ημερησίων ΕΠΑΛ της χώρας δεν διαθέτει βιβλιοθήκη. Περιφέρειες που παρουσιάζουν υψηλότερα ποσοστά έλλειψης βιβλιοθήκης από τον πανελλαδικό μέσο όρο είναι κατά σειρά η Πελοπόννησος, η Στερεά Ελλάδα, η Αττική και η Ήπειρος.

3.2.1.13 Ανθρωπο-ώρες διδασκαλίας ανά μαθητή

Σύμφωνα με τα ερευνητικά στοιχεία, στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα όλων των ΕΠΑΛ της χώρας (σε όλες τις τάξεις) είναι καταγραμμένες και εκτελούνται από τους εκπαιδευτικούς 208.096 ανθρωπο-ώρες (α/ω) διδασκαλίας ανά εβδομάδα οι οποίες κατανέμονται ως εξής:

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [79]

78.383 α/ω για μαθήματα γενικής παιδείας

15.700 α/ω για μαθήματα κύκλου (στην Α΄ Τάξη)

114.013 α/ω για επαγγελματικά μαθήματα του Τομέα

Οι ώρες των καθαυτό επαγγελματικών μαθημάτων των Τομέων εμφανίζονται αυξημένες σε σχέση με τις ώρες των μαθημάτων γενικής παιδείας, λόγω των μικρών τμημάτων στους Τομείς και των διπλών εκπαιδευτικών στα εργαστηριακά μαθήματα.

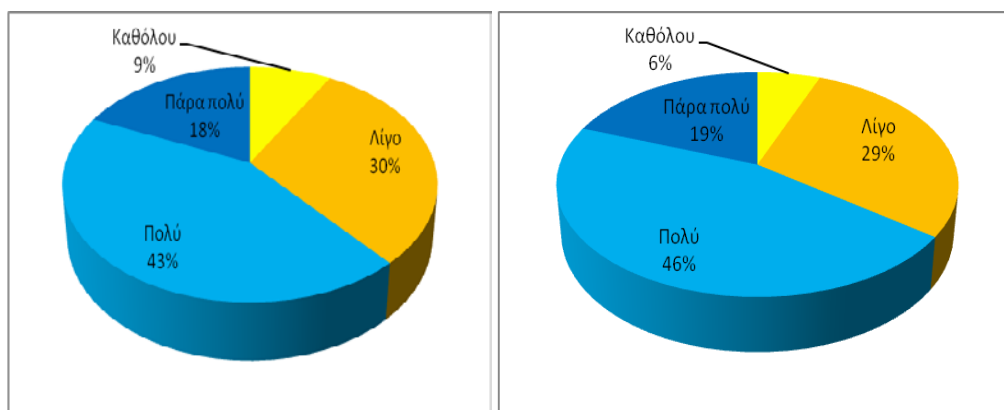
Όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα (πίνακας 23), οι α/ω αυτές διαφοροποιούνται σημαντικά από Τομέα σε Τομέα και από Περιφέρεια σε Περιφέρεια.

Ανθρώπινες (ετήσιες) επαγγελματικών μαθημάτων ανά τομέα ΕΠΑΛ και ανά μαθητή (Οι ετήσιες α/ω μαθημ. του κάθε Τομέα διαιρούνται με τον αριθμό των μαθητών που φοιτούν στις Β', Γ', Δ' εσπ. Τάξεις του Τομέα)	ΑΤΤΙΚΗΣ	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΗΠΕΙΡΟΥ	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	ΚΡΗΤΗΣ	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΩΝ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	70	142	98	105	116	93	65	94	90	92	77	85	93
ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	64	130	73	0	94	58	49	76	70	77	57	0	80
ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	67	80	169	82	105	63	109	75	51	122	65	66	77
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	65	96	55	50	71	73	50	83	68	91	64	72	71
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	49	94	55	65	118	73	69	64	91	48	79	80	68
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	54	87	66	71	70	77	60	61	63	107	62	55	66
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	54	75	61	69	87	60	61	60	66	86	60	70	62
ΟΧΗΜΑΤΩΝ	50	72	47	57	52	58	39	53	57	83	51	63	57
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	48	70	56	67	78	57	65	59	56	76	52	63	57
ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	45	60	50	59	47	40	52	76	55	55	54	57	55
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΜΕΩΝ ΕΠΑΛ	53	81	58	62	70	60	56	68	63	79	59	64	63

Πίνακας 23: Ανθρωπο-ώρες/μαθητή επαγγ. μαθημάτων ανά Τομέα ΕΠΑΛ και ανά Περιφέρεια (σε ετήσια βάση)

3.2.1.14 Προγράμματα Σπουδών και Βιβλία

Όπως φαίνεται στα παρακάτω σχήματα σε ποσοστό περίπου 61% οι εκπαιδευτικοί εκτιμούν ότι τα προγράμματα σπουδών (Π.Σ.) των ειδικοτήτων περιέχουν μεγάλη ποσότητα ύλης που δύσκολα μπορεί να ολοκληρωθεί (Σχήμα 1) και ταυτόχρονα να αφομοιωθεί από τους μαθητές (με ποσοστό 65%) (Σχήμα 2) (Πίνακας 24).

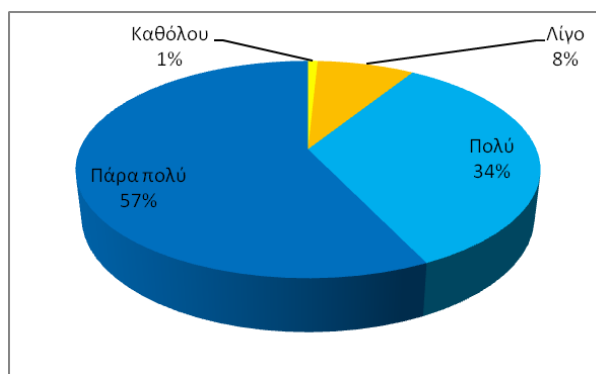

ΣΧΗΜΑ 1

ΣΧΗΜΑ 2

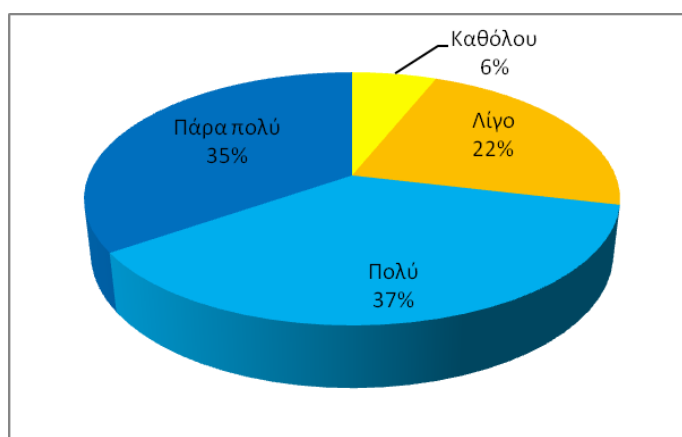
Πίνακας 24: Απόψεις εκπαιδευτικών για τα Προγράμματα Σπουδών και τα Βιβλία

Πάνω από το 90% των εκπαιδευτικών πιστεύουν ότι πρέπει να προβλέπεται μια διαδικασία συνεχούς αναπροσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών λόγω της διαρκούς εξέλιξης της επιστήμης και της τεχνολογίας (Πίνακας 25).

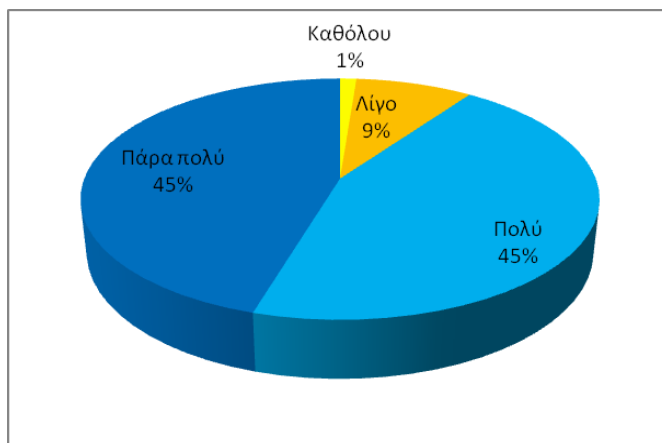
Πίνακας 25: Έρευνα του ΥΠΑΙΘΠΑ

Τέλος, ένα ποσοστό 72% περίπου πιστεύει ότι είναι απαραίτητη η αναδιάρθρωση της κατανομής των ειδικοτήτων μεταξύ των ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία (περίπου 90%) πιστεύει ότι τα Π.Σ. πρέπει να στηρίζονται σε εγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα τα οποία να προσδιορίζουν τα απαιτούμενα προσόντα (Πίνακας 26).

Πίνακας 26: Έρευνα του ΥΠΑΙΘΠΑ

Στην τοποθέτηση «Χρειάζεται αναδιάρθρωση της κατανομής των ειδικοτήτων μεταξύ των ΕΠΑΛ – ΕΠΑΣ» 45% των εκπαιδευτικών απάντησαν «Πάρα πολύ» και 45% επίσης απάντησαν «Πολύ» (Πίνακας 27).

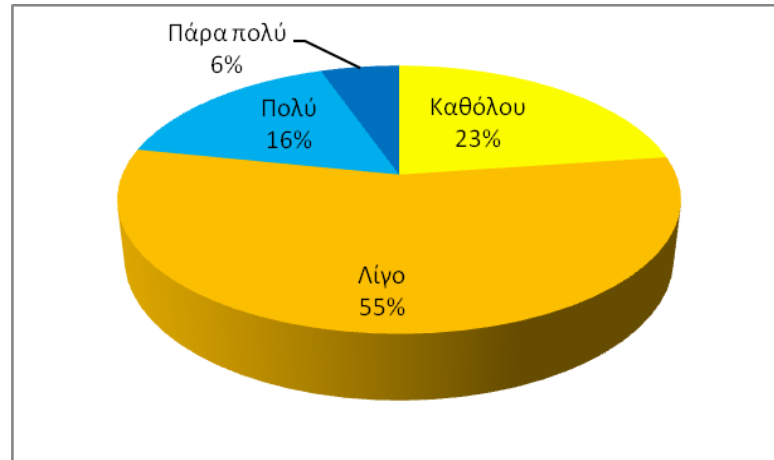

Πίνακας 27: «Χρειάζεται αναδιάρθρωση της κατανομής των ειδικοτήτων μεταξύ των ΕΠΑΛ – ΕΠΑΣ»

Συνεπώς, τα Π.Σ. πρέπει να στηρίζονται σε εγκεκριμένα επαγγελματικά περιγράμματα τα οποία να προσδιορίζουν τα απαιτούμενα προσόντα.

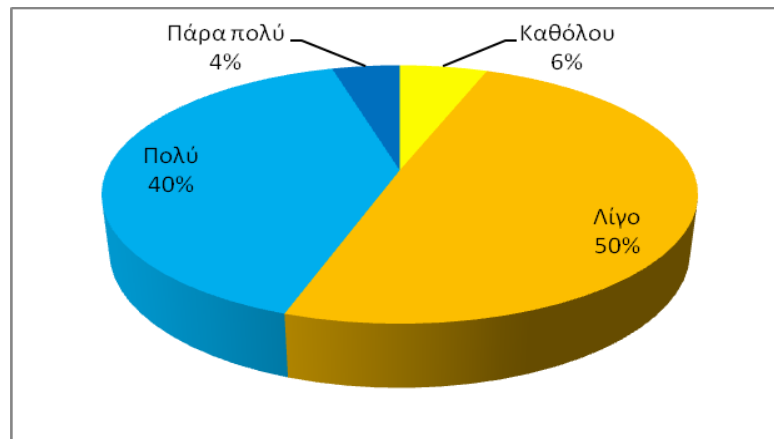
3.2.1.15 Τα επαγγελματικά δικαιώματα

Στο ερωτηματολόγιο των εκπαιδευτικών της παραπάνω έρευνας υπήρχαν τέσσερις ερωτήσεις για τα θέματα των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων της ΔΤΕΕ. Από την πρώτη ερώτηση φαίνεται ότι οι εκπαιδευτικοί σε ποσοστό 78% δηλώνουν ότι οι μαθητές της ΔΤΕΕ **δεν γνωρίζουν** τα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητάς τους, ενώ μόλις των 56% δηλώνει ότι τα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων είναι συμβατά με τις γνώσεις που απέκτησαν στο σχολείο τους (Πίνακας 28).

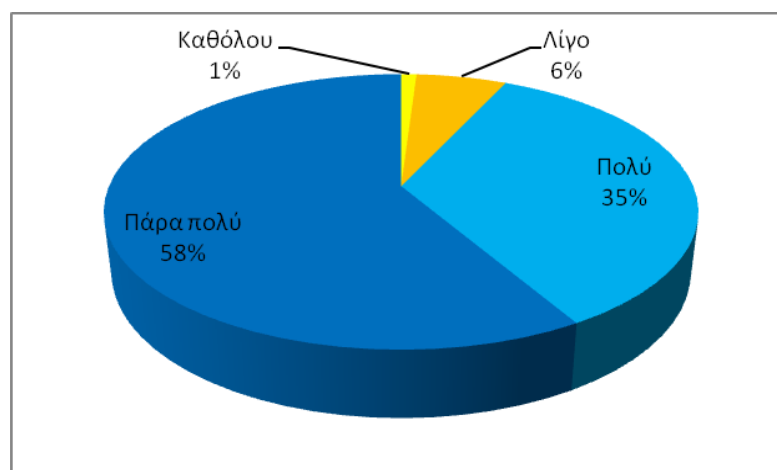
Πίνακας 28: «Οι μαθητές της ΔΤΕΕ γνωρίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητάς τους»

Στην ερώτηση «Τα επαγγελματικά δικαιώματα που αποκτούν οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ - ΕΠΑΣ είναι συμβατά με τις γνώσεις που απέκτησαν στις σχολές τους;» το 50% απάντησαν «Λίγο» , ενώ το 40% απάντησαν «Πολύ» (Πίνακας 29).

Πίνακας 29: «Τα επαγγελματικά δικαιώματα που αποκτούν οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ - ΕΠΑΣ είναι συμβατά με τις γνώσεις που απέκτησαν στις σχολές τους;»

Τέλος, σχεδόν το σύνολο των εκπαιδευτικών (93%,) πιστεύει ότι η επικαιροποίηση (σε όσες ειδικότητες υπάρχουν) και η θεσμοθέτηση (σε όσες ειδικότητες δεν υπάρχουν) επαγγελματικών περιγραμμάτων και δικαιωμάτων θα συμβάλει αποτελεσματικά στην αναβάθμιση του κοινωνικού κύρους της ΔΤΕΕ στην Ελλάδα (πίνακας 30).

Πίνακας 30: Η θεσμοθέτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων (όπου δεν υπάρχουν) θα βοηθήσει στην αναβάθμιση της ΔΤΕΕ

3.3. Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ Σ.Ε.Κ.

Τα Σχολικά Εργαστηριακά Κέντρα (Σ.Ε.Κ.) ως εκπαιδευτικές μονάδες του ΥΠΑΙΘΠΑ έχουν αυτοτελή διοικητική δομή στη λειτουργία τους ως σχολικές μονάδες και συνεργάζονται με τα Τ.Ε.Ε. και τα Ι.Ε.Κ. της περιοχής τους.

Όργανα διοίκησης σχολικών εργαστηριακών κέντρων και σχολικών εργαστηρίων είναι:
α) ο Διευθυντής του Σ.Ε.Κ. β) ο Υποδιευθυντής του ΣΕΚ γ) οι υπεύθυνοι τομέων Σ.Ε.Κ. και δ) οι υπεύθυνοι εργαστηρίων Σ.Ε.Κ. Σε κάθε Σ.Ε.Κ. λειτουργεί και σύλλογος διδασκόντων. Οι εκπαιδευτικοί διατίθενται στα Σ.Ε.Κ. από τα Τ.Ε.Ε. για τη διεξαγωγή των εργαστηριακών ασκήσεων, σε συνεργασία με τους Δ/ντές των Τ.Ε.Ε. που εξυπηρετούνται από το Σ.Ε.Κ. και με τους Δ/ντές των Σ.Ε.Κ. (Υπουργική Απόφαση Γ2/6098/13-11-01 “Τροποποίηση απόφασης Γ2/4321/26-10-88 περί καθορισμού λεπτομερειών λειτουργίας των Σ.Ε.Κ. των Σ.Ε. και των ειδικότερων καθηκόντων των ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [85]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

διευθυντών Σ.Ε.Κ., υποδιευθυντών, των υπευθύνων τομέων εργαστηρίων και εργαστηρίων κατεύθυνσης των υπευθύνων των σχολικών εργαστηρίων και των αρμοδιοτήτων του συλλόγου διδασκόντων Σ.Ε.Κ.”).

Τα ΣΕΚ είναι χρήσιμα και εξυπηρετούν εργαστηριακά πολλά σχολεία, εν τούτοις παρουσιάζουν διοικητικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με ένα αποτελεσματικότερο θεσμικό πλαίσιο.

Στελέχη της εκπαίδευσης κρίνουν απαραίτητη τη βελτίωση της υπάρχουσας εργαστηριακής υποδομής, τη βέλτιστη διαχείριση του εργαστηριακού εξοπλισμού καθώς και τη μείωση του λειτουργικού κόστους των ΣΕΚ.

Σε πολλές περιπτώσεις διατυπώνεται η ανάγκη συγχώνευσης με σωστά κριτήρια ορισμένων εργαστηρίων. Για το σκοπό αυτό είναι επιτακτική η άμεση και διαρκής επικοινωνία του Διευθυντή του ΣΕΚ με τον Δήμαρχο της περιοχής.

Η έρευνα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού (*«Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ με την ανάπτυξη και αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των εκπαιδευτικών πολιτικών & παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων» - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες 4, 5 και 6 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» 2007-2013*) κατέγραψε τα παρακάτω στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των εργαστηρίων σε ΕΠΑΛ και ΣΕΚ (Πίνακας 31).

Τα αριθμητικά δεδομένα αποδεικνύουν την σπουδαιότητα των ΣΕΚ που στηρίζουν εργαστηριακά τα ΕΠΑΛ και την πρακτική εκπαίδευση των μαθητών.

Περιγραφή Εργαστηρίου	Πλήθος εργαστηρίων σε ΕΠΑΛ	Πλήθος εργαστηρίων σε ΣΕΚ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΦΥΣΙΚΗΣ-ΧΗΜΕΙΑΣ	100	2
ΑΙΘΟΥΣΑ ΓΡΑΜΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	21	11
ΑΙΘΟΥΣΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	7	4

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [86]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	56	139
ΕΡΓΑΛΕΙΟΜΗΧΑΝΩΝ	19	70
ΨΥΚΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	37	115
ΥΔΡΑΥΛΙΚΩΝ ΚΑΙ ΘΕΡΜΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	17	135
ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	40	143
ΑΜΑΞΩΜΑΤΩΝ	1	36
ΑΕΡΟΣΚΑΦΩΝ	0	3
CNC	4	33
ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ	1	31
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΜΕΤΡΗΣΕΩΝ	17	93
ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	9	71
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ	45	89
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	54	118
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΥ	36	117
ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	52	123
ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ	14	86
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	5	69
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΕΡΓΩΝ ΤΕΧΝΗΣ-ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	0	12
ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΙΑΣ	0	4
ΑΡΓΥΡΟΧΡΥΣΟΧΟΪΑΣ	0	13
ΨΗΦΙΔΟΓΡΑΦΙΑΣ-ΥΑΛΟΓΡΑΦΙΑΣ	0	1
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ-ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΤΟΙΜΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	0	5
ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	15	70
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΒΑΣΙΚΟ)	31	63
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	10	31
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	4	23
ΙΑΤΡΙΚΟ-ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ	11	67
ΟΔΟΝΤΟΤΕΧΝΙΑΣ	0	17
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ	45	102
ΦΥΣΙΚΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	1	43
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΙΑΣ	33	91
ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟ	0	3
ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ-ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΙΑΣ	1	3
ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ	0	13
ΑΝΑΛΥΣΗΣ-ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΧΗΜΕΙΑΣ	0	3
ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ	6	9
ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ	2	1
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	197	309
ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ Η/Υ	92	204
ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	2	86
ΚΟΜΜΩΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ	5	112
Σύνολο:	990	2.773

Πίνακας 31 Έρευνα ΥΠΑΙΘΠΑ

3.4.SWOT Analysis

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την Έρευνα καθώς και τα ενδιάμεσα αποτελέσματα/ συμπεράσματα χρησιμοποιήθηκαν στην υλοποίηση ανάλυσης SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats – Ισχυρά Σημεία, Αδύναμα Σημεία, Ευκαιρίες Εξωτερικού Περιβάλλοντος, Απειλές Εξωτερικού Περιβάλλοντος) ώστε να εντοπιστούν τα δυνατά και τα αδύνατα σημεία της ΔΤΕΕ, καθώς και οι ευκαιρίες και απειλές που προέρχονται από εξωτερικούς παράγοντες. Με βάση την ανάλυση αυτή παρουσιάζεται συνοπτικά η υφιστάμενη κατάσταση της ΔΤΕΕ και προσδιορίζονται τα βασικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε επίπεδο εκπαιδευτικού σχεδιασμού για την ποιοτική αναβάθμιση της ΔΤΕΕ.

STRENGTHS

Από την ανάλυση προκύπτουν τα παρακάτω **Ισχυρά Σημεία**.

- Οι ειδικότητες με θεσμοθετημένα επαγγελματικά δικαιώματα.
- Μεγάλη ανάπτυξη των ειδικοτήτων του κύκλου Υπηρεσιών.
- Μικρός αριθμός μαθητών ανά εργαστήριο.
- Ικανοποιητική επάρκεια στον εξοπλισμό των εργαστηρίων.
- Ευρεία αποδοχή και συμφωνία από το σύνολο σχεδόν της εκπαιδευτικής κοινότητας για τα προβλήματα της ΔΤΕΕ.
- Η ΔΤΕΕ αποτελεί συνιστώσα για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών.
- Σύνδεση ΔΤΕΕ με πανεπιστήμια και ΤΕΙ έστω και σε πιλοτικό επίπεδο.
- Δυνατότητα ενδοσχολικής επιμόρφωσης στα ΣΕΚ.
- Οι σχολικές μονάδες της ΔΤΕΕ στεγάζονται σε δημόσια κτίρια σε ποσοστό περίπου 90%.
- Το 50% των σχολείων της ΔΤΕΕ διαθέτει βιβλιοθήκη.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [88]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

-Τα ΕΠΑΛ ανήκουν στη λυκειακή βαθμίδα εκπαίδευσης.

-Το σύστημα πρόσβασης στα ΤΕΙ μέσω της ομάδας Α επιτρέπει την εισαγωγή αποφοίτων σε ικανοποιητικό αριθμό θέσεων .

WEAKNESSES

Οι αδυναμίες της Τ.Ε.Ε είναι:

-Χαμηλή αναλογία μεταξύ των μαθητών Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Γενικής Εκπαίδευσης.

-Προβλήματα στη δομή και λειτουργία της ΔΤΕΕ.

-Συνεχείς και ανεπιτυχείς μεταρρυθμιστικές προσπάθειες.

-Ειδικότητες χωρίς θεσμοθετημένα επαγγελματικά δικαιώματα.

-Μικρή ανάπτυξη των ειδικοτήτων με προσανατολισμό στη μεταποιητική βιομηχανία και τις κατασκευές.

-Μη ορθολογική κατανομή ειδικοτήτων μεταξύ ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ.

-Μικρός αριθμός μαθητών.

-Ολιγομελή τμήματα μαθητών (μονοπήφιος αριθμός) σε αρκετές περιπτώσεις.

-Μη ορθολογική αξιοποίηση του εκπαιδευτικού δυναμικού.

-Μη ορθολογική αξιοποίηση πόρων.

-Μη ορθολογική γεωγραφική κατανομή τομέων.

-Ελλείψεις σε συγκεκριμένους κλάδους εκπαιδευτικών και πλεονάσματα σε άλλους κλάδους.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [89]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

-Διαδικασία του προγραμματισμού προσλήψεων των καθηγητών ανά κλάδο και ειδικότητα (Γνώμονας οι συνταξιοδοτήσεις και όχι επιστημονικά δεδομένα εκπαιδευτικών αναγκών).

-Μη ορθολογική αξιοποίηση του εργαστηριακού εξοπλισμού.

-Περιορισμένη χρήση του εργαστηριακού εξοπλισμού ανά εβδομάδα.

-Διαφοροποιήσεις στον εξοπλισμό των εργαστηρίων στα μεγάλα αστικά κέντρα και στις αγροτικές περιοχές.

-Σοβαρές γνωστικές ελλείψεις των μαθητών που εγγράφονται στη ΔΤΕΕ, ιδιαίτερα στα μαθηματικά και τη γλώσσα.

-Μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών μαθητών στη ΔΤΕΕ που δε γνωρίζουν την ελληνική γλώσσα.

-Μεγάλη έκταση και κακή διάρθρωση της διδακτέας ύλης.

-Έλλειψη πρακτικής άσκησης από τα προγράμματα σπουδών.

-Προβλήματα στη λειτουργία των θεσμών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικού Προσανατολισμού.

-Οι εκπαιδευτικοί που ασχολούνται με το ΣΕΠ στα γυμνάσια δεν γνωρίζουν τη ΔΤΕΕ.

-Μικρότεροι μισθοί εκπαιδευτικών και στελεχών της εκπαίδευσης σε σχέση με τους Ευρωπαίους ομολόγους τους.

-Μη εφαρμογή διαδικασιών αυτοαξιολόγησης.

-Οι εκπαιδευτικοί της ΔΤΕΕ δεν έχουν το ίδιο επίπεδο γνώσεων.

-Υπάρχουν εκπαιδευτικοί της ΔΤΕΕ χωρίς παιδαγωγική επάρκεια.

-Εκφράζεται δυσαρέσκεια από την ποιότητα των επιμορφώσεων.

-Ασάφειες νομοθετικού πλαισίου ΕΠΑΛ, ΣΕΚ.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [90]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

-Αλληλοεπικαλύψεις και μεγάλη συσσώρευση της διδακτέας ύλης.

-Αναχρονιστικά βιβλία.

-Προβλήματα στη συνεργασία σχολείων της ΔΤΕΕ και οικογένειας.

-Υψηλό ποσοστό θυμάτων σχολικού εκφοβισμού στη ΔΤΕΕ.

-Αδυναμία κάλυψης διδακτέας ύλης των μαθημάτων τομέα και ειδικότητας σε δυο, ώστε το πτυχίο να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις επιπέδου ΙΙΙ.

-Το σύστημα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των μαθητών της ομάδας Β ακολουθείται από μικρό αριθμό μαθητών χωρίς επιτυχία.

-Δεν είναι ισότιμες οι ευκαιρίες πρόσβασης στα ΤΕΙ για τους αποφοίτους κάθε τομέα.

Ειδικότερα για τις ΕΠΑΣ:

-Μικρός αριθμός μαθητών.

-Οι απόφοιτοι δεν έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

-Παράλληλη λειτουργία των ΕΠΑΣ του Υπουργείου Παιδείας με τις ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ.

-Οι ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ έχουν σύστημα μαθητείας και λειτουργούν με περισσότερες εξειδικεύσεις.

-Δεν συμπεριλαμβάνουν στο πρόγραμμα σπουδών των ΕΠΑΣ μαθήματα γενικής παιδείας.

-Δεν χορηγούν απολυτήριο λυκείου.

-Δεν παρέχουν τη δυνατότητα απόκτησης απολυτηρίου λυκείου.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [91]

OPPPORTUNITIES

Οι **ευκαιρίες** που παρέχει η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση είναι:

- Καινοτόμες μορφές διδασκαλίας.
- Χρήση ΤΠΕ.
- Αξιοποίηση βιβλιοθηκών.
- Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε θέματα ειδικότητας, παιδαγωγικά, διοικητικά.
- Ενδοσχολική επιμόρφωση.
- Θεσμοθέτηση επαγγελματικών δικαιωμάτων σε όλες τις ειδικότητες.
- Ένταξη πρακτικής άσκησης στα προγράμματα σπουδών.
- Λειτουργία Πειραματικών Σχολείων στη ΔΤΕΕ.
- Θεσμοθέτηση και λειτουργία συστήματος ηλεκτρονικής συλλογής στοιχείων.
- Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών.

THREATS

Οι **Απειλές** που δέχεται το σύστημα με βάση την ανάλυση SWOT είναι :

- Χαμηλή ποιότητα εκπαιδευτικού έργου σε χαμηλότερες εκπαιδευτικές βαθμίδες.
- Δεν οικοδομείται τεχνολογική κουλτούρα στους μαθητές από τις χαμηλότερες εκπαιδευτικές βαθμίδες.
- Μη συμβολή στην κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας από τους αποφοίτους της ΔΤΕΕ.

-Ανεργία

-Μη ικανοποιητική σχέση ΔΤΕΕ και αγοράς εργασίας.

-Ελλιπής χρηματοδότηση των μονάδων ειδικής αγωγής για τη λειτουργία των εργαστηρίων.

3.5.ΣΥΝΟΨΗ- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζεται μια πρώτη ερμηνεία των αποτελεσμάτων, δεδομένου αφενός των στοιχείων που περιγράφηκαν στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος Κεφαλαίου και αφετέρου εκείνων των στοιχείων που προέκυψαν από την επεξεργασία των πρώτων. Πιο συγκεκριμένα, ακολουθεί μια περιεκτική καταγραφή των συμπερασμάτων, η οποία περιλαμβάνει τα κύρια σημεία που προέκυψαν από την επεξεργασία των δεδομένων της ποσοτικής καταγραφής καθώς και τη διατύπωση κάποιων γενικών συμπερασμάτων.

Παρόλο που έχουν γίνει αρκετές κατά καιρούς προσπάθειες να αυξηθεί ο αριθμός φοίτησης των μαθητών της Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, η αναλογία των μαθητών που φοιτούν στην Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση ως προς τους μαθητές που φοιτούν σε σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης εξακολουθεί να είναι χαμηλή, συγκρινόμενη με άλλα ευρωπαϊκά κράτη.

Πολύ μικρός αριθμός μαθητών προτιμά να φοιτά στις σχολικές μονάδες των ΕΠΑΣ, στις οποίες λειτουργούν ειδικότητες με περιορισμένη ζήτηση. Οι μαθητές επιλέγουν να φοιτήσουν σε ΕΠΑΛ και όχι σε ΕΠΑΣ. Ο λόγος που οι ΕΠΑΣ δεν προτιμώνται από τους μαθητές είναι διότι δεν υπάρχει έστω και μια υποτυπώδης αντιστοιχία των ειδικοτήτων των ΕΠΑΛ με τις ΕΠΑΣ. Οι μαθητές που αποφοιτούν από ΕΠΑΣ δεν έχουν άμεση πρόσβαση στα ΤΕΙ, κάτι που προσφέρεται ως επιλογή στα ΕΠΑΛ. Ένας ακόμη σημαντικός λόγος του μικρού αριθμού μαθητών των ΕΠΑΣ είναι οι ΕΠΑΣ μαθητείας του ΟΑΕΔ που λειτουργούν παράλληλα. Συνεπώς, η επιλογή διαφορετικών ειδικοτήτων στα ΕΠΑΛ από τις ΕΠΑΣ δεν αποδείχτηκε ως η καταλληλότερη επιλογή που θα μπορούσε να γίνει.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [93]

Η φοίτηση μαθητών σε ΕΠΑΣ μαθητείας του ΟΑΕΔ είναι προτιμητέα έναντι των ΕΠΑΣ του Υπουργείου Παιδείας, διότι οι πρώτες παρέχουν στους αποφοίτους τους καλύτερες επαγγελματικές προοπτικές χάρη στις πιο σύγχρονες και ελκυστικές εξειδικεύσεις που προσφέρουν. Ως αποτέλεσμα, στις ΕΠΑΣ μαθητείας του ΟΑΕΔ φοιτούν πολύ περισσότεροι μαθητές, παρόλο που οι ΕΠΑΣ του Υπουργείου Παιδείας είναι διπλάσιες σε αριθμό.

Τα θεσμοθετημένα επαγγελματικά δικαιώματα παίζουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη των επαγγελματικών Ειδικοτήτων. Στην Ελλάδα, αν και είναι πολύ ανεπτυγμένος ο κατασκευαστικός κλάδος, τα επαγγελματικά δικαιώματα των τεχνιτών μέσης και κατώτερης στάθμης (παρόλο που τα επαγγέλματα αυτά απαιτούν αυξημένες γνώσεις και δεξιότητες) δεν είναι θεσμοθετημένα και συνεπώς δεν λειτουργούν ικανοποιητικά οι αντίστοιχες ειδικότητες στα σχολεία Τεχνικής Εκπαίδευσης. Τέτοια επαγγέλματα είναι: κτίστες, αλουμινάδες, ξυλουργοί, επιπλοποιοί, σιδεράδες, τεχνίτες μεταλλικών κατασκευών. Συνεπώς, τα άτομα αυτά πορεύονται επαγγελματικά καλά μόνο αν είναι καλή η ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουν. Αντίστοιχα ισχύουν και για επαγγέλματα σχετικά με την παροχή τουριστικών υπηρεσιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι έντονη ζήτηση εκπαιδευτικών υπηρεσιών δημιουργήθηκε για επαγγέλματα, όπως κομμωτές και υδραυλικοί, ειδικότητες για τις οποίες θεσμοθετήθηκαν επαγγελματικά δικαιώματα.

Τομείς και Ειδικότητες που αφορούν τον κλάδο παροχής υπηρεσιών, εμφανίζουν τάσεις μεγαλύτερης ανάπτυξης τόσο στα ΕΠΑΛ όσο και στις ΕΠΑΣ. Πιο συγκεκριμένα τεχνικές ειδικότητες Οχημάτων έχουν κάποια τάση ανάπτυξης, παρόλο που στην Ελλάδα, λόγω της ανύπαρκτης αυτοκινητοβιομηχανίας, κάποιος μπορεί να εργαστεί μόνο σε συνεργεία αυτοκινήτων. Ειδικεύσεις που απουσιάζουν ή είναι λιγότερο αναπτυγμένες είναι αυτές που προσανατολίζονται στη μεταποιητική βιομηχανία και τις κατασκευές, όπως τεχνικοί παραγωγής της χημικής βιομηχανίας και της βιομηχανίας τροφίμων και συντηρητές παραγωγικών μηχανημάτων. Ακόμη, ο γεωργικός τομέας υπολειτουργεί.

Από την στατιστική επεξεργασία των στοιχείων προέκυψε ότι οι σχολικές μονάδες των ΕΠΑΛ και ιδιαίτερα των ΕΠΑΣ, έχουν πολύ μικρό αριθμό μαθητών. Συνέπεια αυτού είναι ΠΜΣ «*Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων*», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [94]

η δημιουργία τμημάτων με λίγους μαθητές στους Τομείς και στις Ειδικότητες κάτι που συνεπάγεται σπατάλη πόρων και εκπαιδευτικού προσωπικού.

Στα περισσότερα ΕΠΑΛ οι μαθητές δεν έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν την ειδικότητα που επιθυμούν, αφού λειτουργούν σε αυτά από 2-4 από τους συνολικά 12 Τομείς.

Η πλειοψηφία των μαθητών επιλέγει 6 από τους 12 Τομείς των ΕΠΑΛ και 8 από τις 33 Ειδικότητες των ΕΠΑΣ, κάτι που συνεπάγεται σημαντικές διαφορές μεταξύ του αριθμού των μαθητών που συγκεντρώνει ο κάθε Τομέας των ΕΠΑΛ και η κάθε Ειδικότητα των ΕΠΑΣ.

Ο αριθμός των μαθητών που αντιστοιχεί σε κάθε Εργαστήριο είναι σχετικά μικρός. Ακόμη τα Εργαστήρια χρησιμοποιούνται για πρακτική άσκηση των μαθητών μόνο για λίγες ώρες την εβδομάδα. Ουσιαστικά, το 50% των Εργαστηρίων χρησιμοποιείται για εκπαίδευση λιγότερο από 15 ώρες την εβδομάδα.

Τα ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ έχουν ικανοποιητική επάρκεια εργαστηριακού εξοπλισμού, αν και διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα μεγάλα αστικά κέντρα και τις αγροτικές περιοχές.

Αυξημένος είναι ο αριθμός των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών που φοιτούν σε ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ, κάτι που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με ιδιαίτερο σχεδιασμό, για την υλοποίηση κατάλληλων εκπαιδευτικών δράσεων που θα στοχεύουν στην ομαλή ένταξή τους στο σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.

Υπάρχει αναντιστοιχία του αριθμού των μαθητών που επιλέγουν κάποιον Τομέα ή Ειδικότητα με τον αριθμό των σχολικών μονάδων που μπορούν να τους προσφέρουν σε Πανελλαδικό επίπεδο. Ουσιαστικά, λίγοι μαθητές επιλέγουν Τομείς και Ειδικότητες που υπάρχουν πανελλαδικά σε πολλά σχολεία, ενώ πολλοί μαθητές επιλέγουν Τομείς και Ειδικότητες που λειτουργούν αναλογικά σε πολύ λιγότερα σχολεία. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία μεγάλων διαφορών στον μέσο όρο του αριθμού των μαθητών

που παρακολουθούν κάθε Τομέα και Ειδικότητα τόσο μεταξύ των διαφόρων Τομέων και Ειδικοτήτων όσο και από περιοχή σε περιοχή. Τελικό αποτέλεσμα είναι ο υπερβολικά μεγάλος αριθμός τμημάτων με μονοψήφιο αριθμό μαθητών στα ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ.

Το 50% περίπου των μαθητών Δευτεροβάθμιας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης φοιτά στα αστικά κέντρα. Στις περιοχές αυτές μπορεί με μια ανακατανομή ειδικοτήτων μεταξύ των σχολικών μονάδων να λειτουργήσουν λιγότεροι Τομείς ανά περιοχή, με παράλληλη εξειδίκευση των μονάδων σε ορισμένους μόνον Τομείς, ώστε να μην δημιουργούνται ολιγομελή τμήματα. Αυτό πιο δύσκολα μπορεί να αντιμετωπιστεί στις αγροτικές και νησιωτικές περιοχές όπου υπάρχει περιορισμένος αριθμός γειτονικών σχολικών μονάδων σε μικρή απόσταση, γεγονός που δυσκολεύει την εξειδίκευση κι ανακατανομή των Τομέων στις υπάρχουσες σχολικές μονάδες.

Η κατανομή και αξιοποίηση του εκπαιδευτικού προσωπικού δεν είναι ορθολογική. Δεν υπάρχει κατάλληλη κατανομή τους στους Τομείς και τις Ειδικότητες κάτι που ενισχύεται από τη γεωγραφική ιδιαιτερότητα της Ελλάδας. Αποτέλεσμα είναι η διαφορετική αναλογία μαθητών ανά καθηγητή από περιοχή σε περιοχή και από Τομέα σε Τομέα.

Υπάρχει αναντιστοιχία ανάμεσα στον αριθμό των απαιτούμενων καθηγητών για τη λειτουργία των Τομέων και των Ειδικοτήτων και στον αριθμό των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα σχολεία. Αποτέλεσμα είναι η εμφάνιση ελλείψεων σε καθηγητές συγκεκριμένων ειδικοτήτων και πλεονάσματα σε καθηγητές άλλων ειδικοτήτων. Πλεόνασμα σε καθηγητές παρουσιάζουν κάποιες τεχνικές ειδικότητες και ελλείψεις οι ειδικότητες του Τομέα Υγείας και Πρόνοιας.

Μη λειτουργικός είναι ο τρόπος προγραμματισμού επιλογής των καθηγητών κάθε κλάδου και ειδικότητας. Πραγματοποιείται κυρίως με βάση την αναπλήρωση των κενών θέσεων που προκύπτουν από τη συνταξιοδότηση των καθηγητών του κάθε κλάδου, με κριτήρια μάλλον συντεχνιακά και όχι βάση της επιστημονικής εκτίμησης των πραγματικών και μελλοντικών αναγκών σε κλάδους και ειδικότητες καθηγητών. Το διακινδυνευμένο συμπέρασμα που μπορεί να προκύψει είναι ότι σε αρκετές περιπτώσεις φαίνεται ότι

λειτουργούν στις σχολικές μονάδες Τομείς και Ειδικότητες για την κάλυψη πλασματικών εκπαιδευτικών αναγκών και όχι τόσο για την εξυπηρέτηση των πραγματικών αναγκών των μαθητών.

Οι σχολικές μονάδες των ΕΠΑΛ και ΕΠΑΣ σε ποσοστό περίπου 90% στεγάζονται σε δημόσια κτίρια. Είναι εφικτός ο περιορισμός του πλήθους των σχολείων που λειτουργεί σε ενοικιαζόμενα κτίρια, εφόσον πραγματοποιηθεί μια πιο ορθολογική κατανομή των σχολικών μονάδων ανά περιοχή, πιθανή συγχώνευση σχολείων και ουσιαστικός ανακαθορισμός των Τομέων και Ειδικοτήτων κάθε σχολείου.

Τα ερευνητικά δεδομένα φανερώνουν ένα συγκεντρωτικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης. Αναγκαίος είναι ο εκπαιδευτικός και χωροθετικός (γεωγραφικός και διοικητικός) σχεδιασμός των σχολικών μονάδων και των επαγγελματικών ειδικοτήτων που θα παρέχει η κάθε μονάδα. Η Περιφέρεια και η Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης μπορεί να κατευθύνει σε συνεργασία με ειδικούς αυτόν τον σχεδιασμό, ώστε να μην υπάρξουν ολιγομελή τμήματα μαθητών και κατ' επέκταση οικονομικές σπατάλες. Αυτό επιβάλλει αποκεντρωμένες μορφές οργάνωσης και διοίκησης.

Τα σχολεία της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης διαθέτουν βιβλιοθήκη σε ποσοστό 50%. Αναγκαία είναι η λήψη θεσμικών και οργανωτικών μέτρων υποστήριξης της λειτουργίας των σχολικών βιβλιοθηκών, ώστε να αυξηθεί ο βαθμός αξιοποίησής τους για τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Τέλος, επιτακτική ανάγκη θα ήταν η θεσμοθέτηση και η λειτουργία σε μόνιμη βάση, ενός λεπτομερούς συστήματος ηλεκτρονικής συλλογής στοιχείων ανά σχολική μονάδα. Η Κεντρική και οι Περιφερειακές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας έχουν υπό την εποπτεία τους ένα σύστημα τέτοιας μορφής, το οποίο με αρκετές βελτιώσεις θα μπορούσε να χρησιμεύσει στη λήψη αποφάσεων για θέματα σχετικά με τη διαχείριση του εκπαιδευτικού προσωπικού, την ίδρυση και λειτουργία των σχολικών μονάδων κλπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

4.ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Δ.Τ.Ε.Ε.)

Στη συνέχεια παρουσιάζονται κάποιες προτάσεις – προοπτικές βελτίωσης της Δευτεροβάθμιας Τεχνικής Εκπαίδευσης (Δ.Τ.Ε.Ε) .

- **Διοικητική δομή της ΤΕΕ**

Η ουσιαστική έλλειψη διοικητικής δομής για την τεχνική εκπαίδευση τόσο στην Κεντρική Υπηρεσία Του Υπουργείου Παιδείας, όσο και περιφερειακά, είναι ένας σοβαρός λόγος για την υποβαθμισμένη ΤΕΕ στη χώρα μας.

Η κοινή διοίκηση με τη Δευτεροβάθμια Γενική Εκπαίδευση έχει αποδειχθεί αναποτελεσματική, διότι συχνά χειρίζονται θέματα και παίρνουν αποφάσεις άτομα τα οποία δεν γνωρίζουν τις πολλές ιδιαιτερότητες του χώρου και ως εκ τούτου δεν μπορούν να τα επιλύσουν. Προτείνεται παράλληλη διοικητική δομή με αυτή της Δευτεροβάθμιας Γενικής Εκπαίδευσης ως εξής:

-Η ίδρυση Διεύθυνσης ΤΕΕ στην ΚΕΝΤΡΙΚΗ Υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας

-Σε επίπεδο Περιφερειακής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, ίδρυση και λειτουργία Τμήματος Εκπαιδευτικών Θεμάτων Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης.

-Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ίδρυση και λειτουργία Διεύθυνσης Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης Περιφερειακής Ενότητας (ΔΕΠΕ) με τρία τμήματα. Αυτό θα στηρίξει ένα αποκεντρωμένο εκπαιδευτικό οργανωτικό και διοικητικό σύστημα, που θα γνωρίζει και θα βρίσκεται κοντά στα προβλήματα, συνεπώς θα μπορεί να τα επιλύει άμεσα.

Εναλλακτικά και μέχρι τη δημιουργία της παραπάνω προτεινόμενης δομής προτείνεται η δημιουργία ανεξάρτητων τμημάτων σε όλη την διοικητική δομή της εκπαίδευσης. Η

διοίκηση θα πρέπει να ασκείται από εκπαιδευτικό με διοικητική – βιοματική εμπειρία του χώρου και με αυξημένες αρμοδιότητες

Σημειώνεται ότι εάν δεν υπάρξει μια διακριτή διοικητική δομή για την ΤΕΕ είναι εξαιρετικά δύσκολο να υλοποιηθούν οι αλλαγές για τη βελτίωσή της, ενώ η όλη προσπάθεια για ένα αναβαθμισμένο Τεχνολογικό Λύκειο θα αποτύχει.

- **Η οικονομική στήριξη της ΤΕΕ**

Προαπαιτούμενο της οποιας προσπάθειας βελτίωσης της ΔΤΕΕ αποτελεί η οικονομική στήριξη της είτε μέσω ευρωπαϊκών προγραμμάτων είτε μέσω μεγαλύτερου μέρους του ποσοστού που διατίθεται στην παιδεία ως ποσοστό στο ΑΕΠ της χώρας.

Χρήσιμα θα ήταν και τα κονδύλια τόσο για την υλοποίηση προγραμμάτων που αποβλέπουν στην κατεύθυνση της απόκτησης πρακτικών εμπειριών από τους μαθητές, όσο και για την επικαιροποίηση της υλικοτεχνικής της υποδομής και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών της.

- **Μείωση της σχολικής αποτυχίας - μαθητικής διαρροής**

Το φαινόμενο της σχολικής διαρροής στη δευτεροβάθμια μη υποχρεωτική εκπαίδευση ταλανίζει την εκπαίδευση από παλιά, εμφανίζεται όμως με ιδιαίτερη έμφαση στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση με το υψηλότερο ποσοστό (22%) σε έρευνα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου το 2006. Το ίδιο ισχύει και για την σχολική αποτυχία για τους μαθητές της ΤΕΕ που προέρχονται κυρίως από οικογένειες με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό και μορφωτικό επίπεδο. Απαιτούνται ενέργειες μέσα και έξω από το σχολείο σε μαθητές, σε γονείς, σε εκπαιδευτικούς με παρεμβάσεις:

-Στο μαθητή με στήριξη σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο μέσω της επιβράβευσης, αποδοχής και επικοινωνίας

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [99]

-Στο σχολείο μέσω της υποστήριξης από μεριάς διοίκησης και εκπαιδευτικών σε μαθητές με προβλήματα συμπεριφοράς και με μεγάλο αριθμό απουσιών, αλλά και μέσω πρωτοβουλιών ένταξης των μαθητών σε προγράμματα που αυτό τον σκοπό έχουν.

-Στην οικογένεια για τη δημιουργία υποστηρικτικού πλαισίου για τον μαθητή

- **Επανασχεδιασμός της Δ.Τ.Ε.Ε --Σύνδεση Τομέων και Ειδικοτήτων με την αγορά εργασίας**

Απαιτείται επανασχεδιασμός στο σύστημα κατανομής των τομέων και ειδικοτήτων. Χρειάζονται τοπικά αναπτυξιακά σχέδια που θα καταγράφουν τις άμεσες αλλά και τις μελλοντικές ανάγκες της κοινωνίας σε ανθρώπινο δυναμικό και που μέσα από ένα όργανο πανελλαδικής εμβέλειας και σε συνεργασία με συναρμόδια υπουργεία θα ιδρύονται, θα διατηρούνται ή θα μεταβάλλονται ειδικότητες μέσα από ένα σύστημα ορθολογικής γεωγραφικής κατανομής με κριτήρια αναπτυξιακά και όχι δασκαλοκεντρικά ή συντεχνιακά.

Σε κάθε περίπτωση, αν η ζήτηση για μια ειδικότητα είναι χαμηλή από τους μαθητές, αυτό θα αντιμετωπιστεί με τον τρόπο που αναπτύχθηκε παραπάνω και όχι με οριστική παύση της ειδικότητας από το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση πρέπει να καθρεπτίζει την πολυποίκιλη κοινωνία μας που στους κόλπους της εμπεριέχει πληθώρα επαγγελματικών δραστηριοτήτων για πολλούς και για λίγους, πράγμα που αποτελεί δομικό χαρακτηριστικό των σημερινών ανοιχτών κοινωνιών (Δρούλια κ.ά, 2008).

- **Ορθολογική κατανομή και αξιοποίηση του εκπαιδευτικού**

Είναι απαραίτητος ο εκπαιδευτικός και χωροταξικός (γεωγραφικός και διοικητικός) σχεδιασμός των σχολικών μονάδων και των επαγγελματικών ειδικοτήτων που θα παρέχει η ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [100]

κάθε μονάδα έτσι ώστε να καταστεί λειτουργικός ο τρόπος προγραμματισμού επιλογής των καθηγητών κάθε κλάδου και ειδικότητας.

Όπως προαναφέρθηκε, ο προγραμματισμός ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού γίνεται κυρίως με βάση την αναπλήρωση των κενών θέσεων που προκύπτουν από τη συνταξιοδότηση των καθηγητών του κάθε κλάδου. Τα κριτήρια πλήρωσης των θέσεων πρέπει να είναι επιστημονικά με βάση τις πραγματικές και μελλοντικές ανάγκες σε κλάδους και ειδικότητες καθηγητών. Γιατί παρατηρείται το φαινόμενο να λειτουργούν στις σχολικές μονάδες Τομείς και Ειδικότητες για να καλύψουν πλασματικές εκπαιδευτικές ανάγκες και όχι ανάγκες των μαθητών.

- **Επιμόρφωση εκπαιδευτικών**

Οι καθηγητές τεχνικών κυρίως ειδικοτήτων καλούνται να συγκεράσουν την προϋπάρχουσα γνώση με τις νέες τεχνολογίες που συνεχώς εντάσσονται μέσω της τεχνολογίας στη βιομηχανική παραγωγή και συνεπώς και στα προγράμματα σπουδών.

Αυτό δεν μπορεί να καλυφθεί με σεμινάρια και ημερίδες αλλά με άμεσο πρόγραμμα συστημικής επιμόρφωσης μακράς διάρκειας των εκπαιδευτικών της ΤΕΕ σε γενικά μαθήματα αλλά κυρίως σε μαθήματα ειδικότητας. Με τους διορισμούς εκπαιδευτικού προσωπικού κάθε έτος και την ανυπαρξία επιμόρφωσής τους προκύπτει το φαινόμενο να καλούνται εκπαιδευτικοί που στην πλειονότητα τους δεν έχουν καθόλου επαγγελματική εμπειρία να διδάσκουν επαγγελματικά μαθήματα με πενιχρά αποτελέσματα.

«Αποτελεί μείζον σκάνδαλο ότι από τις βαθμίδες της εκπαίδευσης μόνη εκείνη του Τεχνολογικού Λυκείου έχει εξαιρεθεί από οποιαδήποτε μορφή επιμόρφωσης –καμία πρόνοια δεν λαμβάνεται ούτε στο ευρύτατο εξαγγελμένο Πρόγραμμα της Μείζονος Επιμόρφωσης! Μιλούμε για επιμόρφωση τριπλή: στις γνωστικές ειδικότητες, στην παιδαγωγική κατάρτιση και στην ψυχολογική στήριξη –πόσο μάλλον όταν είναι ακριβώς αυτή η κατηγορία παιδιών που επειδή αφετηριακά εκκινεί από γνωστική μειονεξία, πρέπει με κρατική πρόνοια να ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [101]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

βελτιωθεί καθοδόν. –Και βέβαια, της επιμόρφωσης δεν εξαιρούμε ούτε τους διδάσκοντες στην ιδιωτική εκπαίδευση». (Από τη γνωμοδότηση για το Τεχνολογικό Λύκειο 2011 του Συμβουλίου Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης).

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [102]

5. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

«Οικονομική ανάπτυξη δεν είναι δυνατή χωρίς τεχνικήν πρόοδον. Και επειδή η τεχνική πρόοδος προϋποθέτει, κατά κύριον λόγον, ανθρώπινον δυναμικόν, θεωρητικώς και πρακτικώς κατηρτισμένον, ικανόν να αντιμετωπίζει επιτυχώς τας συγχρόνους απαιτήσεις της παραγωγής αγαθών, είναι αυτονόητον ότι τίποτε δεν είναι δυνατόν να κατορθωθεί εις τον τομέα τούτον της εθνικής δραστηριότητος χωρίς μίας επιμελώς συγκροτημένη και καλώς λειτουργούσαν Τεχνικήν Εκπαίδευσιν» (Γεώργιος Παπανδρέου).

Το παραπάνω απόσπασμα αποτελεί μέρος της εισηγητικής έκθεσης, το Μάιο του 1965, στα πλαίσια της μεταρρύθμισης της κυβέρνησης Γεωργίου Παπανδρέου, με την κατάθεση σχεδίου νόμου «περί της τεχνικής εκπαίδευσεως», όπου τονίζεται η σημασία της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Αυτό το σχέδιο νόμου κατατέθηκε στη βουλή αλλά δε συζητήθηκε, γιατί μεσολάβησαν τα γνωστά γεγονότα (Ιουλιανά και μετέπειτα δικτατορία).

Η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση (ΤΕΕ) είναι ένα μεγάλο σε έκταση θέμα και ταυτόχρονα ιδιαίτερα πολύπλοκο και πολυσύνθετο, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η δευτεροβάθμια τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, παρόλο που αποτελεί ένα μόνο κομμάτι της, δεν απαλλάσσεται από τις παραπάνω ιδιαιτερότητες και δυσκολίες.

Αυτό γιατί, πρώτα απ' όλα, το ζήτημα της εκπαίδευσης είναι βαθιά κοινωνικό που συνδέεται άμεσα με την οικονομία μιας χώρας και δεύτερον, γιατί, ειδικά η τεχνική εκπαίδευση, συνδέεται με τις πολιτικές και αναπτυξιακές συνθήκες που ισχύουν για μια χώρα σε κάθε χρονική περίοδο. Επηρεάζεται και επηρεάζει την οικονομία μιας χώρας, ενώ συχνά καθορίζει διαρθρωτικές αλλαγές σε εκπαιδευτικό επίπεδο, οι οποίες προσδιορίζονται συνήθως από αναπτυξιακές πολιτικές σε εθνικό ή παγκόσμιο επίπεδο.

Παρόλα αυτά –στην Ελλάδα- ποτέ δεν έτυχε ευρείας εκτίμησης και αποδοχής τόσο στον κοινωνικό όσο και στον εκπαιδευτικό χώρο.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [103]

Στη χώρα μας, παρόλο που στην ιστορική διαδρομή της πάντοτε μνημονεύεται η αναγκαιότητα της Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, αυτή βρίσκεται στο περιθώριο του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Ένα περιθώριο που δείχνει και πολλές φορές προσδιορίζει τα χαρακτηριστικά των μαθητών και μαθητριών που φοιτούν σε αυτήν.

Είναι απαραίτητη λοιπόν η αναθεώρηση και ο επαναπροσδιορισμός της Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Αυτό επιβάλλεται όχι μόνο για λόγους εκπαιδευτικούς αλλά και κοινωνικούς και οικονομικούς. Από τα σπλάχνα της γεννιούνται τα τεχνικά επαγγέλματα και ο τομέας αυτός χρειάζεται από τη μια ικανούς και καταρτισμένους επαγγελματίες, που θα νιώθουν ασφάλεια και ικανοποίηση μέσα στο επάγγελμά τους, και από την άλλη ολοκληρωμένες προσωπικότητες εφοδιασμένες με τις γενικές αρχές της Παιδείας. Το συγκεντρωτικό εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να στραφεί σε αποκεντρωτικές μορφές. Η Πολιτεία πρέπει να μελετήσει σοβαρά τον τομέα της ΤΕΕ, ώστε να εξασφαλίσει το μέλλον των σχολείων αυτών και των μαθητών που τα επιλέγουν αλλά και το μέλλον της χώρας τη στιγμή που η ανταγωνιστικότητα των χωρών σε οικονομικό, επαγγελματικό και μορφωτικό επίπεδο γίνεται όλο και πιο έντονη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Αναγνωστοπούλου, Μ. (2001). Τάσεις στην έρευνα για το αποτελεσματικό σχολείο. *Τα εκπαιδευτικά*, τ. 61, σελ. 252-262.
 - 2.Ανδρέου, Α. και Παπακωνσταντίνου, Γ. (1994). *Εξουσία και Οργάνωση-Διοίκηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος*. Αθήνα: Νέα Σύνορα-Λιβάνη
 - 3.Αντωνίου, Δ. (1992). *Οι Απαρχές του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού στο Νεοελληνικό Κράτος: Το σχέδιο της Επιτροπής του 1833*. Αθήνα: Πατάκης
 - 4.Αποστολίδης, Λ., Δουκάκης, Ν. κ.ά., (1988). *Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση, Επιμόρφωση-Απασχόληση*. Αθήνα: Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας
 - 5.Αφενδράς, Κ.Γ., Χιουρέας, Δ.Π. (1962). *Η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευσις εις την Ελλάδα*. Αθήνα: Αδελφοί Γιούτη
 - 6.Barak, M. (2002). Learning Good Electronics or Coping With Challenging Tasks The Priorities of Excellent Students, *Journal of Technology Education*, Vol.14, No.1., USA
 - 7.Baralos, G. and Fumoto, H.(2008). *A critical exploration of Quantitative and Qualitative research paradigms, Mixed Methods designs, the Bayesian technique and their importance for educational research*. U.K.:Roehampton University .
 - 8.Βρετάκου, Β., Ρουσέας, Π. (2002). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα, Συνοπτική περιγραφή*. Λουξεμβούργο: Cedefop, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
 - 9.Bush, T. (2005). *Theories of Educational Leadership and Management*. London: Sage Pub
 - 10.Γκλαβάς, Ι. Σ.(2002). *Η Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση στην Ελλάδα (1830- 1930) - Η Σεβαστοπούλειος Εργατική Σχολή*. Αθήνα:ΣΩΒ
 11. Γκλαβάς, Ι.Σ. (2010). *Επισκόπηση της ιστορίας της Εκπαίδευσης στο Νεοελληνικό Κράτος*.Αθήνα: Π.Ι. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα http://www.pi-schools.gr/progr_spoudon_1899_1999/episkopisi.pdf (Προσπελάστηκε στις 25/11/2012)
- ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [105]

12.Γκόβαρης, Χρ. & Ρουσσάκης, Ι. (2008). *Ευρωπαϊκή Ένωση, Πολιτικές στην Εκπαίδευση*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-ΠΙ.

13.Camp G.W. & Doolittle, E.P. (1999). Constructivism : The Career and Technical Education Perspective, *Journal of Vocational and Technical Education*, Vol.16, No.1., Virginia: Virginia Polytechnic Institute and State University.

14.Δαφέρμος, Ολ., Στραβοπόδης, Μ. (2003). *Συλλογή των νόμων του ελληνικού κράτους (1836-1998) που αφορούν την Τεχνική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Π.Ι.Τμήμα Δευτεροβάθμιας ΤΕΕ.

15.Dewey, J. (1916). *Democracy and Education*. New York: The Macmillan Company

16.Δρούλια, Θ., Πολίτης,Φ. (2008). *Δημόσια Διοίκηση και Στελέχη Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-ΠΙ

17. Eurydice (2012). *Key data on education in Europe 2012*

18.Ευταξίας, Α. (1907). *Η Διαβάθμιση της Γενικής Παιδείας : Η Μέση Εκπαίδευση εν Ελλάδι*. Αθήνα

19.Ευαγγελόπουλος, Σ. (1989). *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης: Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Τεύχος Α΄. Αθήνα: Εκδόσεις Δανά

20.Ιμβριώτη, Ρ. (1980). *Παιδεία και Κοινωνία*. Αθήνα: Σύγχρονη Εποχή.

21.Κασσωτάκης, Μ. (1997). *Από το Πολυκλαδικό στο Ενιαίο Λύκειο*. Αθήνα: Γρηγόρης

22.Κατσαρός, Ι.(2008). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ- Π.Ι.

23.Κατσαρός, Ι.(2006). «Σχολική Μονάδα και τοπική αυτοδιοίκηση: ένα νέο πλαίσιο δράσης για τον διευθυντή σύγχρονο ηγέτη». *Διδακτορική Διατριβή*: Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [106]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

24.Κάτσικας, Χ & Θεριανός Κ. (2007). *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης. Από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι το 2007*. Αθήνα: Σαββάλας

25.Κόκκος, Α. (1982). Η «Στροφή» στην τεχνικο-επαγγελματική εκπαίδευση», στο *Κριτική της εκπαιδευτικής πολιτικής 1974-1981*. Αθήνα : Κέντρο Μεσογειακών Μελετών. Κέντρο Μελετών και Αυτομόρφωσης, 36-61

26.Λαγός, Π. (2003) (Προϊστάμενος Τμήματος Τεχνικής Επαγγελματικής του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων). Περίληψη της ομιλίας του στο Συνέδριο: *Η Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στην Ευρώπη*. Θεσσαλονίκη: 26-27/7/2003

27.Mills, C. T. (1925). *Technical Education: Its development and Aims*. London: Edward Arnold & Co.

28.Μπελιά, Ε. (1999). *Διαδρομή μίας Εκατονταετίας: 1899-1999*. Αθήνα: Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων

29.Παναγιωτοπούλου, Ι. (1993). *Η Γεωγραφία των Εκπαιδευτικών Διαφοροποιήσεων : η Μέση Επαγγελματική Εκπαίδευση στη Μεταπολεμική Ελλάδα*. Αθήνα: ΟΔΥΣΣΕΑΣ

30.Παπανούτσος, Ε. (1981). *Απομνημονεύματα*. Αθήνα : Φιλιππότης

31.Παυλίδης, Ι.Ι. (1902) . *Περί Τεχνικής Εκπαιδεύσεως και της εφαρμογής αυτής εν Ελλάδι*. Αθήνα

32.Σαϊτης, Χ., (1994), *Βασικά θέματα της Σχολικής Διοίκησης*. Αθήνα: του ιδίου

33.Σαϊτης, Χ., (1992, 2000, 2005), *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα : του ιδίου

34.Smith, B.N. (1999). A Tribute to the Visionaries, Prime Movers and Pioneers of Vocational Education, 1892 to 1917, *Journal of Vocational and Technical Education*, Vol.16, No.1, USA.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [107]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

35. Σπήλιος, Α.(1972). *Η Ελλάδα του Καποδίστρια*. Τόμος Β΄. Αθήνα

36. ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003). *Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.)*. Αθήνα : Π.Ι.

37. ΥΠΕΠΘ-Π.Ι.(2009). *Η πρόταση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου - Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Π.Ι

38. ΥΠΔΒΜΘ-ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» (2012). «Αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης στα ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ με την ανάπτυξη και αξιοποίηση εργαλείων ΤΠΕ στο πλαίσιο εφαρμογής των εκπαιδευτικών πολιτικών & παρεμβάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων» -ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες 4, 5 και 6 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ» 2007-2013.

39. Wirth, A.G.(1972). *Education in the technological society: The vocational-liberal studies controversy in the early twentieth century*. Scranton, PA: Intext

40. Φίλου, Στ. (1984). *Το χρονικό ενός θεσμού*. Αθήνα: Βιβλία για όλους.

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

- <http://digitalschool.minedu.gov.gr> (Προσπελάστηκε στις 10/12/2012)
- <http://www.pi-schools.gr> (Προσπελάστηκε στις 25/1/2013)
- http://www.pi-schools.gr/progr_spoudon_1899_1999/episkopisi.pdf
(Προσπελάστηκε στις 25/11/2012)
- http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/all_publications.pdf
(Προσπελάστηκε στις 1/2/2013)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1.Συνοπτικός Κατάλογος των Νομοθετημάτων

ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ-ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ						
Α/Α	ΧΡ/ΓΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ και ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ Φ.Ε.Κ.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	1836	«Μηχανοθήκη» του Τσέντνερ	Διαταγή Όθωνα	11-1-1836	--	Από το βιβλίο Ε.Ζάχαρη «Ιστορία και Διοίκηση Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως»
2	1836	“Περί εκπαίδευσως εις την αρχιτεκτονικήν”(Πολυτεχνικό Σχολείο Αθηνών - Αρχιτεκτονική)	Διάταγμα Όθωνα	31-12-1836	--	Από βιβλίο Ε.Ζάχαρη
3	1843	“Περί διοργανισμού του εν Αθήναις Σχολείου των Τεχνών”	Διάταγμα Όθωνα	22-10-1843	38/ 9-11-1843	Πρωτότυπο
4	1851	“Περί των μαθητών του σχολείου των Τεχνών”	Διάταγμα Όθωνα	29-4-1851	13/ 24-5-1851	Πρωτότυπο
5	1863	“Περί νέου διοργανισμού και διευθύνσεως του Σχολείου των τεχνών” (Ισότιμο προς τη Μέση Εκπαίδευση)	Θέσπισμα	26-8-1863	33/ 14-9-1863	Πρωτότυπο
6	1870	“Περί αποστολής εις Γερμανίαν επτά νεανίων προς εκμάθησιν της σιδηρουργικής τέχνης και των ατμομηχανών”	Διάταγμα	15/8-5-1870	20/ 15-6-1870	Πρωτότυπο
7	1887	“Περί οργανισμού του εν Αθήναις Σχολείου Βιομηχάνων Τεχνών” (μέση και ανώτερη βαθμίδα)	Νόμος	ΑΦΜΑ’/ 27-5-1887	159/Α’/ 20-6-1887	Πρωτότυπο

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

8	1888	“Περί αντικατάστασεως άρθρων του περί οργανισμού του σχολείου των βιομηχανών τεχνών νόμου ΑΦΜΑ” (Μετονομασία Σχ. Βιομ. Τεχνών σε Μετσόβιο Πολυτεχνείο)	Νόμος	ΑΧΝΒ’/ 23-1-1888	29/Α’/ 29-1- 1888	Πρωτότυπο
9	1914	“Περί οργάνωσεως του εν Αθήναις Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου” (μετονομασία σε Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο)	Νόμος	338/17-11-1914	307/Α’/ 20-11- 1914	Πρωτότυπο
10	1914	“Περί ιδρύσεως διδασκαλείου της τεχνικής εκπαίδευσεως”	Νόμος	572/31-12-14	16/Α’/ 13-1-1915	Πρωτότυπο
11	1917	“Περί μεταρρυθμίσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών του νόμου «περί ιδρύσεως διδασκαλείου της τεχνικής εκπαίδευσεως»”	Νόμος	940/9-10-1917	223/Α’/ 11-10- 1917	Πρωτότυπο
12	1920	“Περί τροποποιήσεως διατάξεων τινών του νόμου 572 «περί ιδρύσεως διδασκαλείου της Τεχνικής Εκπαίδευσεως»”	Νόμος	2242/21-6-1920	144/Α’/ 30-6-1920	Πρωτότυπο
13	1926	“Περί ιδρύσεως της Σιβιτανιδείου Σχολής «Τεχνών και Επαγγελμάτων»”	Νομοθετικό Διάταγμα	4/2-7-1926	223/Α’/ 7-7-1926	Πρωτότυπο

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΑ-ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ						
Α/Α	ΧΡ/ΓΙΑ	ΤΙΤΛΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ	ΑΡΙΘ. Φ.Ε.Κ.	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
14	1927	“Περί κυρώσεως του από 2 Ιουλίου 1926 Ν. Διατάγματος «Περί ιδρύσεως της Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματών» και τροποποιήσεως τούτου συμφώνως ταις διατάξεσι του ψηφίσματος της Βουλής «περί περαιτέρω ισχύος συντακτικών τινων πράξεων και Ν. Διατάγματος εκδοθέντων απρακτούσης της Βουλής της 16 Φεβρουαρίου 1927»”	Διάταγμα	3/22-7-1927	137/ 9-7-1927	Πρωτότυπο
15	1929	“Περί Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως” (ίδρυση και οργάνωση κατώτερων Επαγγελματικών Σχολείων)	Νόμος	4397/16-8-1929	309/Α/ 24-8-1929	Πρωτότυπο
16	1931	Νόμος “περί Επαγγελματικής Εκπαιδεύσεως”	Νόμος	5197/23-7-1931	233/Α’/ 27-7-1931	Πρωτότυπο
17	1937	“Περί συμπληρώσεως της νομοθεσίας της Δημόσιας και Ιδιοσυντηρήτου Σιβιτανιδείου Σχολής Τεχνών και Επαγγελματών”	Αναγκαστι-κός Νόμος	761/27-6-1937	256/Α’/ 6-7-1937	Πρωτότυπο
18	1959	“Περί αυξήσεως του διδακτικού και εποπτικού προσωπικού της Στοιχειώδους, Μέσης και Επαγγελματικής εκπαιδεύσεως”	Νομοθετικό Διάταγμα	3970/2-9-1959	187/Α’/ 7-9-1959	Πρωτότυπο

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [112]

Βιολέτης Αναστάσιος, «Οργάνωση και Διοίκηση της Δημόσιας Τεχνικής-Επαγγελματικής Εκπαίδευσης : Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης και προτάσεις αναμόρφωσής της»

19	1959	“Περί Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως, Οργανώσεως της Μέσης Εκπαιδύσεως και Διοικήσεως της Παιδείας” (Κατώτερα Επαγγελματικά Σχολεία και Σχολές τεχνικών βοηθών-εργοδηγών)	Νομοθετικό Διάταγμα	3971/2-9-1959	187/Α’/7-9-1959	Πρωτότυπο
20	1959	“Περί ενοποιήσεως και συντονισμού της Διοικήσεως της Επαγγελματικής Εκπαιδύσεως”	Νομοθετικό Διάταγμα	3973/2-9-1959	187/Α’/7-9-1959	Πρωτότυπο
21	1962	“Περί ρυθμίσεως θεμάτων αφορούντων εις τους Υπομηχανικούς και Εργοδηγούς”	Πράξη Υπ. Συμβ.	61/11-6-1962	95/Α’/1962	Πρωτότυπο
22	1963	“Περί κυρώσεως της υπ’ αριθμ. 142)14.11.1962 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου «περί ρυθμίσεως θεμάτων αφορούντων εις την συγγραφήν, κρίσιν και έκδοσιν διδακτικών βιβλίων , κλπ.” (Ανάθεση της συγγραφής και έκδοσης των βιβλίων τεχνικών σχολών στο ίδρυμα Ευγενίδη)	Νομοθετικό Διάταγμα	4320/1963	96/Α’/18-6-1963	Πρωτότυπο
23	1970	“Περί του εποπτικού, εκπαιδευτικού, βοηθητικού εργαστηριακού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού προσωπικού των Μέσων και Κατωτέρων Επαγγελματικών Σχολών και τινων άλλων οργανωτικών διατάξεων” (Ίδρυση ανά την Ελλάδα κατώτερων και μέσων τεχνικών-επαγγελματικών σχολών. Προσλήψεις προσωπικού)	Νομοθετικό Διάταγμα	580/12-6-1970	139/Α’/24-6-1970	Πρωτότυπο

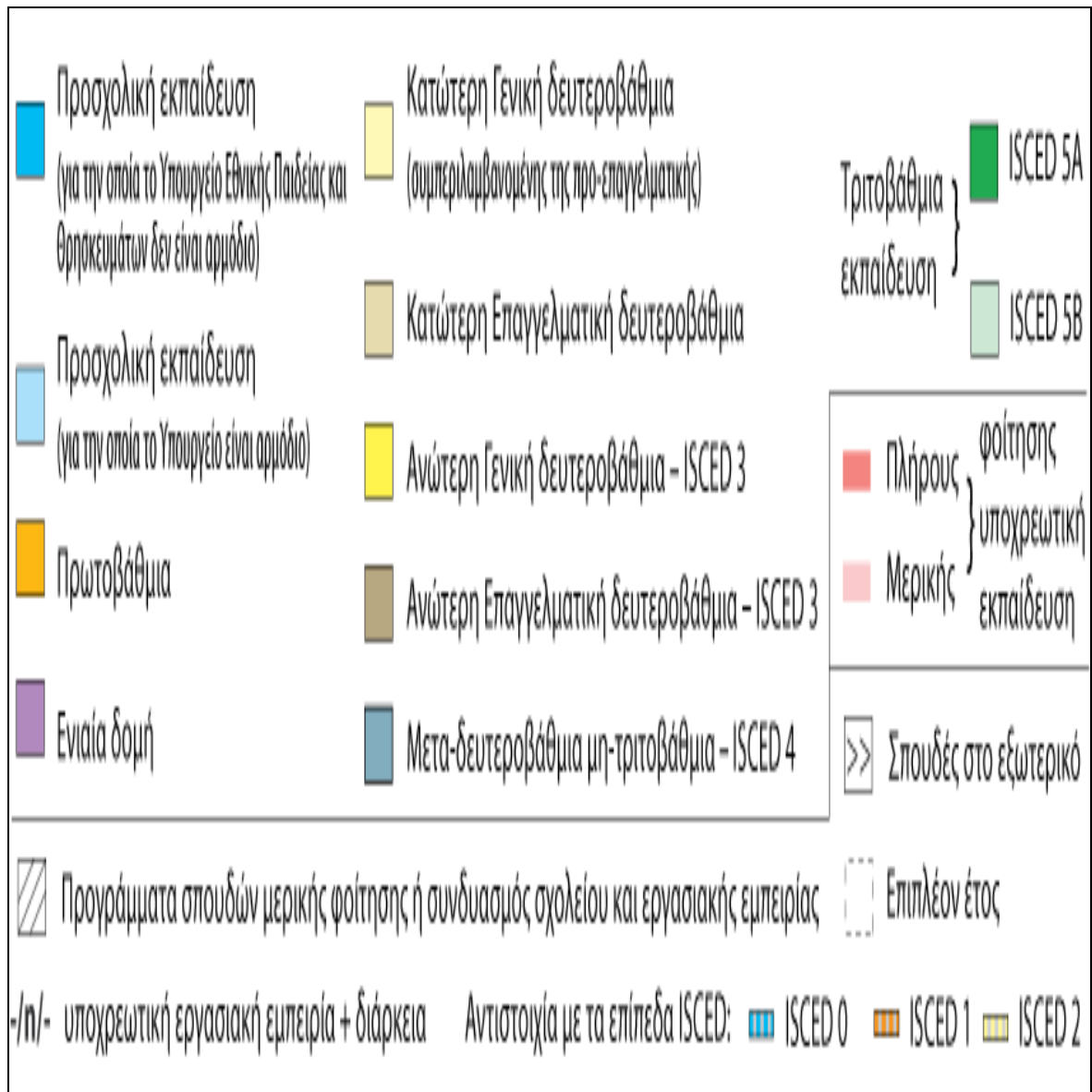
Πηγή: Δαφέρμος, Ολ., Στραβοπόδης, Μ. (2003). *Συλλογή των νόμων του ελληνικού κράτους (1836-1998) που αφορούν την Τεχνική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Π.Ι. Τμήμα Δευτεροβάθμιας ΤΕΕ.

ΠΜΣ «Οργάνωση και Διοίκηση Δημοσίων Υπηρεσιών, Δημοσίων Οργανισμών και Επιχειρήσεων», Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου [113]

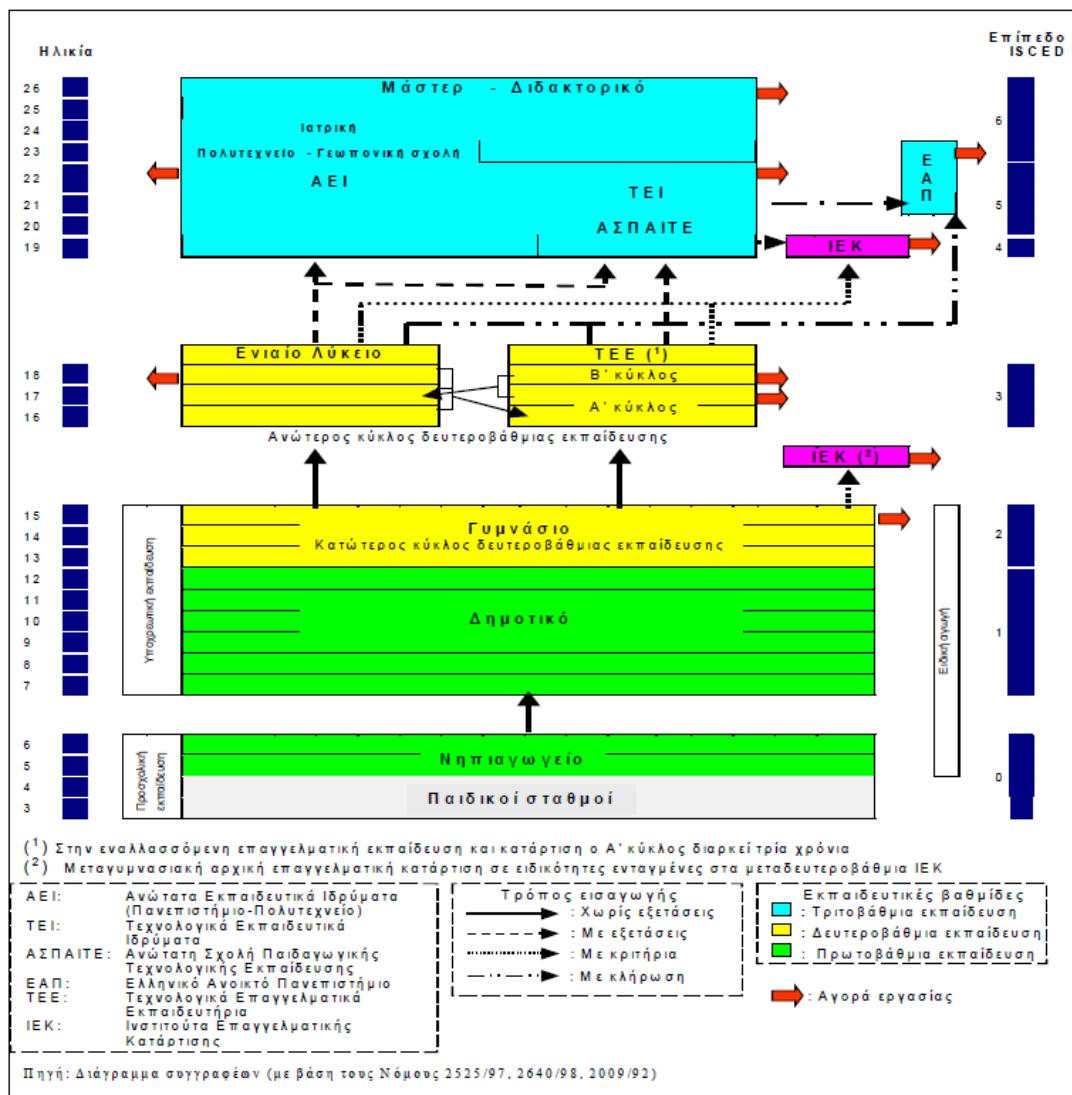
2. Δημοσιεύματα

1. ΦΕΚ. 173/τ. Α'/1983, Ν. 1404/ 1983, «Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων».
2. ΦΕΚ 79/τ.Α/7-5-85, Π.Δ.217/85: «Ωρολόγια και Αναλυτικά Προγράμματα των Ημερήσιων και Εσπερινών Τεχνικών και Επαγγελματικών Λυκείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».
3. ΦΕΚ 317/12-7-1992, «Προσθήκη Τμημάτων στο 1^ο και 2^ο ΤΕΛ της Σιβιτανιδείου Σχολής» Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών & Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων.
4. ΦΕΚ 375/9-6-1992, Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών & Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων.
5. Ν. 2009/1992: «Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης».
6. ΦΕΚ 440/13-5-94, Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών & Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων.
7. ΦΕΚ 106/τ. Α'/5-6-1996, Π.Δ 137/1996: «Τροποποίηση και Συμπλήρωση των Ωρολογίων και Αναλυτικών Προγραμμάτων των Τεχνικών –Επαγγελματικών Λυκείων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».
8. ΦΕΚ 206/3-9-98, Ν.2640/98: «Δευτεροβάθμια Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και άλλες Διατάξεις».
9. ΦΕΚ 1817/29-9-1999.
10. ΦΕΚ 1066/30-8-2000.
11. ΦΕΚ 880/τ.Β'/9-7-2001.
12. ΦΕΚ 1167/ τ. Β' / 7-9-2001.
13. ΦΕΚ 55/τ.Α'/21-3-2002, Π.Δ.73/02: « Επαγγελματικά Δικαιώματα και Καθορισμός Όρων και Προϋποθέσεων Χορήγησης Αδειας Ασκήσεως Επαγγέλματος των Ειδικοτήτων: Α) Τεχνικού Συντήρησης Έργων Τέχνης ΙΕΚ Επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης και Β) Τεχνίτης Συντήρησης Έργων Τέχνης Αποφοίτησης Τ.Ε.Ε Α' και Β' Κύκλου».
14. ΦΕΚ 257/τ. Α'/5-11-2003, Π.Δ. 301/03: «Επαγγελματικά Δικαιώματα Κατόχων Διπλώματος του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ), Επιπέδου Μεταδευτεροβάθμιας Επαγγελματικής Κατάρτισης της Ειδικότητας Σχεδιαστής Μέσω Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του Τομέα Δικτύων».
15. ΦΕΚ 533/τ. Β' / 5-5-2003.
16. ΦΕΚ 1129/τ. Β' /11-8-2003.

3. Δομή του εκπαιδευτικού συστήματος στην Ελλάδα

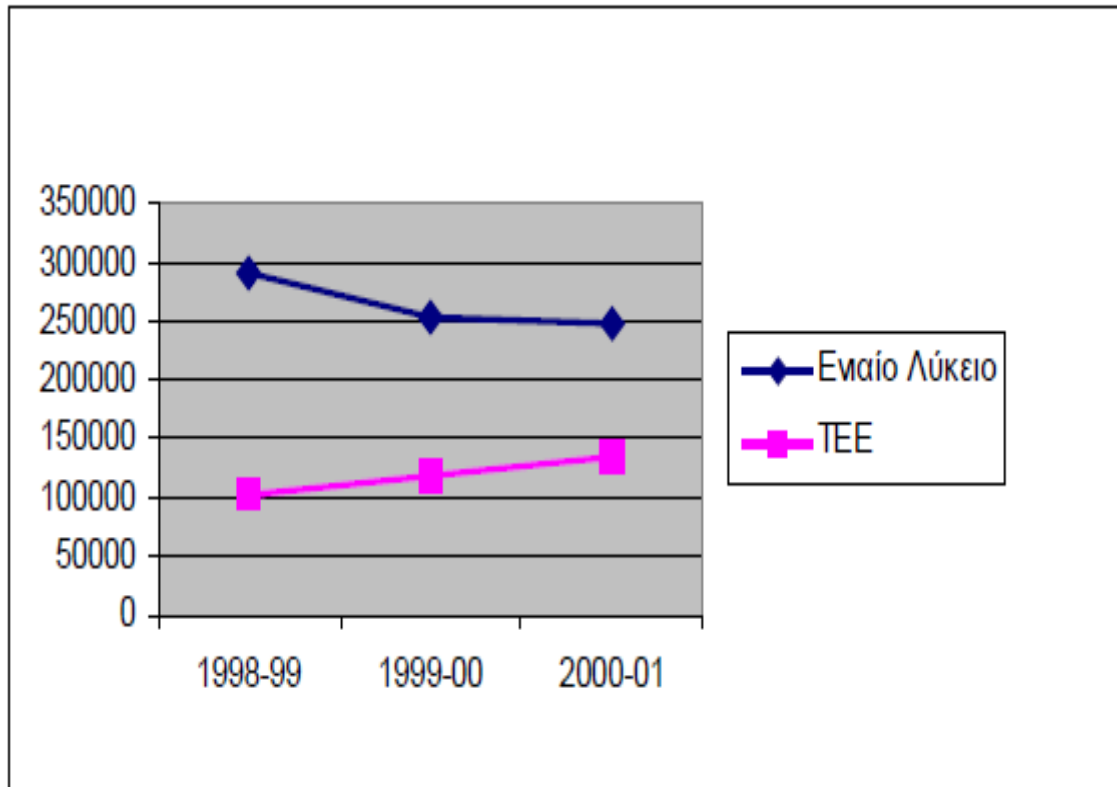

4. Το εκπαιδευτικό σύστημα στην Ελλάδα

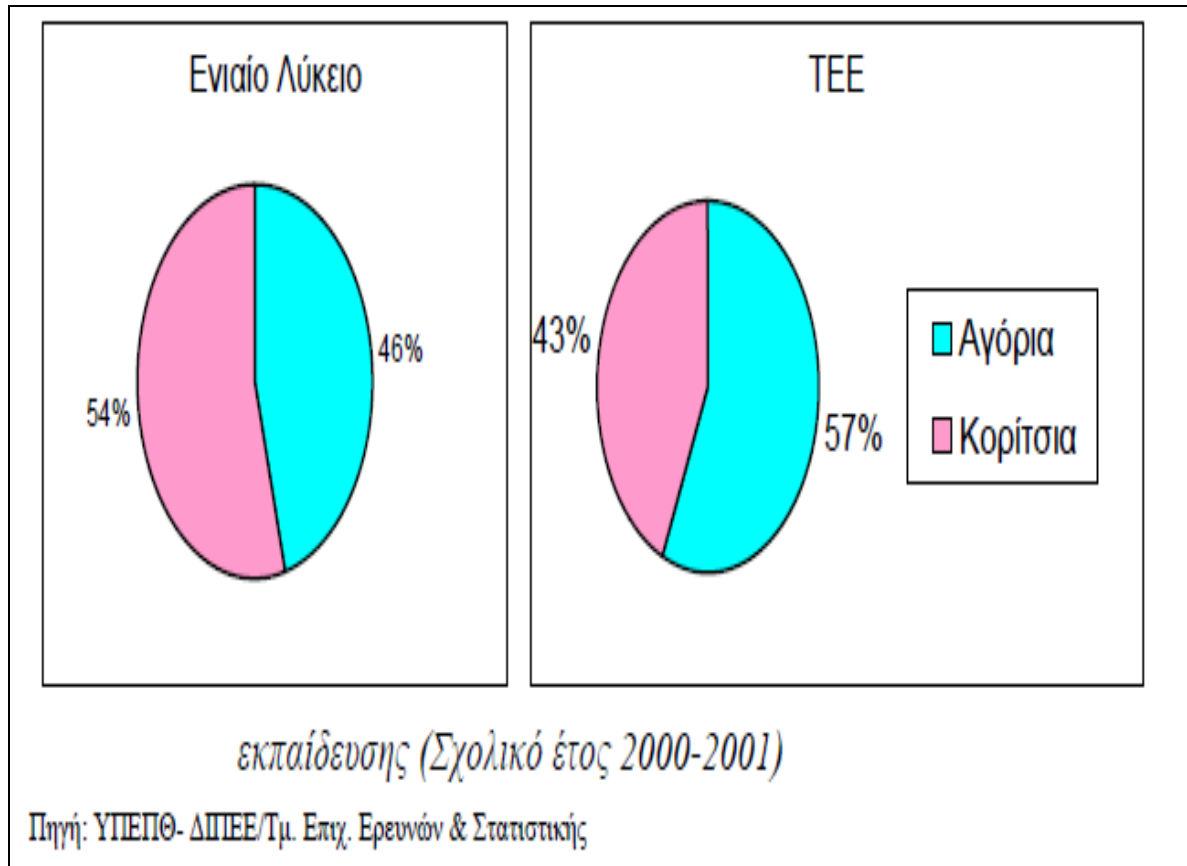
Πηγή: Βρετάκου, Β., Ρουσέας, Π. (2002). *Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα, Συνοπτική περιγραφή*. Λουξεμβούργο: Cedefop, Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

5.Εξέλιξη του μαθητικού δυναμικού στον ανώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

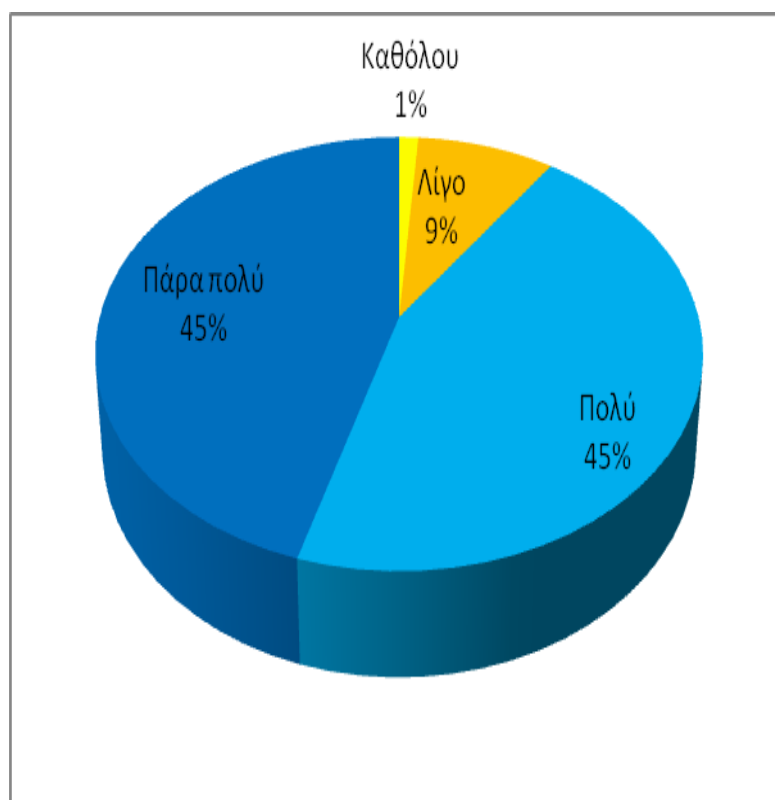

Πηγή: ΥΠΕΠΘ-ΔΠΠΕΕ/Τμ. Επιχ. Ερευνών & Στατιστικής

6. Ποσοστιαία κατανομή κατά φύλο στον ανώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας

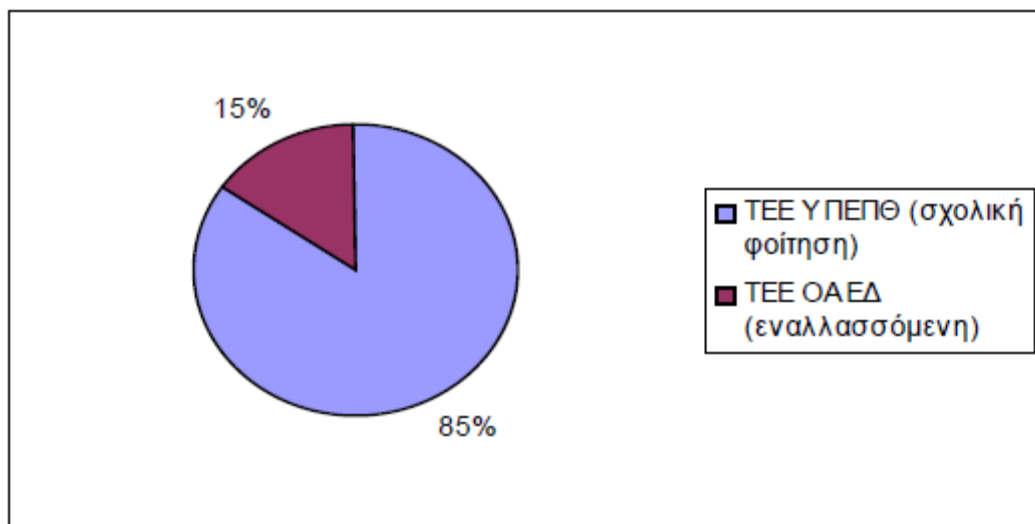

7. Ερώτηση έρευνας σε εκπαιδευτικούς ΤΕΕ «Χρειάζεται αναδιάρθρωση της κατανομής των ειδικοτήτων μεταξύ των ΕΠΑΛ – ΕΠΑΣ;»

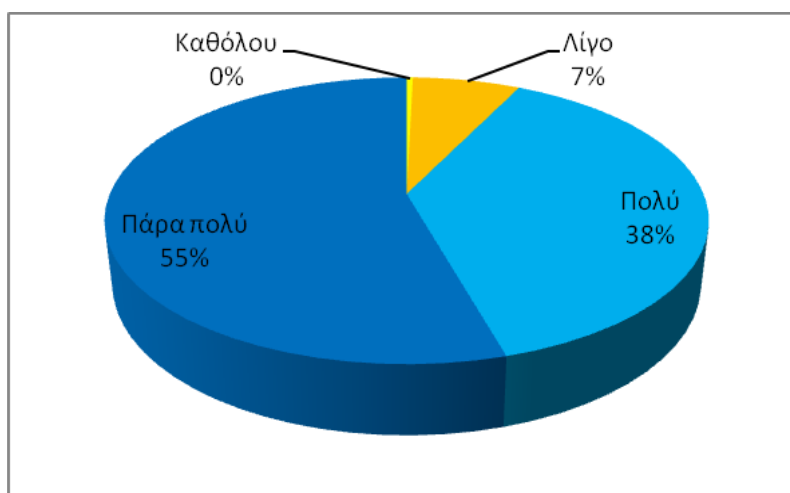
Πηγή: Έρευνα ΥΠΑΙΘΠΑ

8. Ποσοστιαία κατανομή μαθητών στη σχολική και την εναλλασσόμενη τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση το σχολικό έτος 2000-2001

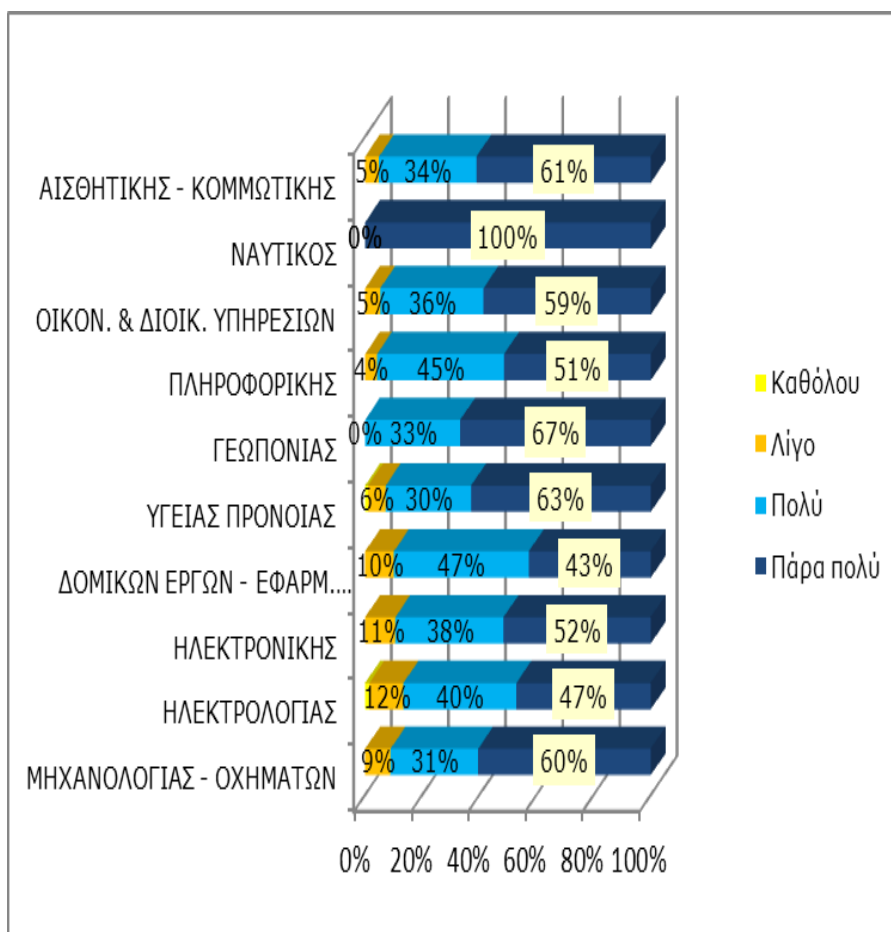
Πηγή: ΟΑΕΔ- Δ/ση Αρχικής Εκπαίδευσης και ΥΠΕΠΘ- ΔΠΠΕΕ/Τμ. Επιχ. Ερευνών & Στατιστικής.

9. Απαντήσεις μαθητών στο ερώτημα « Η σύνδεση της ΔΤΕΕ με το χώρο της εργασίας πρέπει να γίνεται με επισκέψεις μαθητών σε εργασιακούς χώρους» έρευνας του ΥΠΑΙΘΠΑ

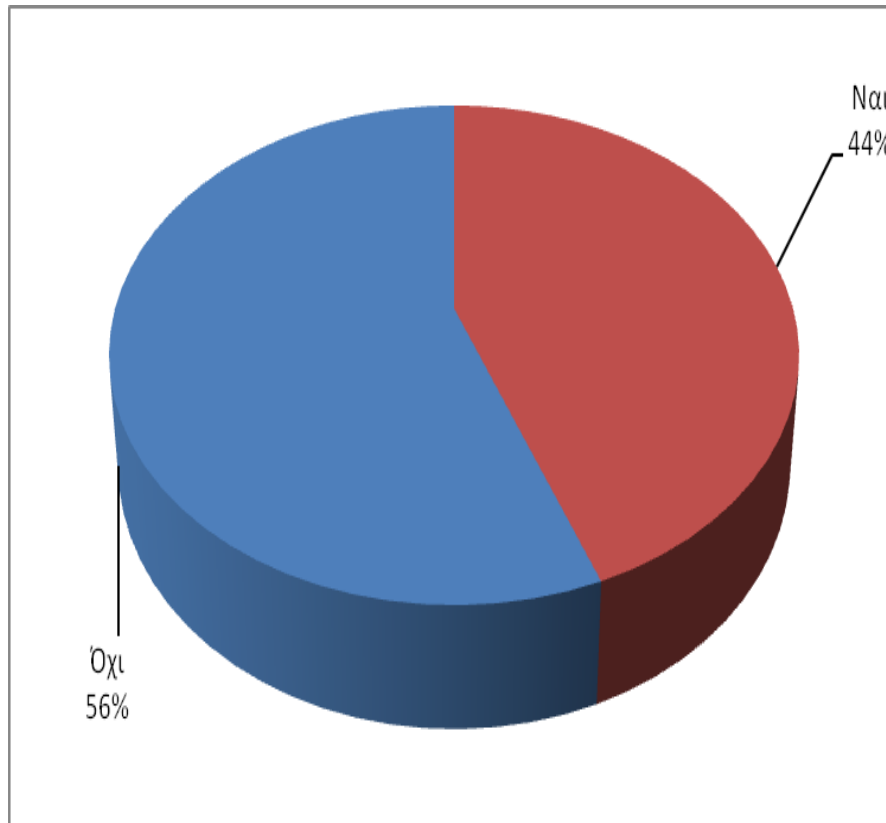

Πηγή: ΥΠΑΙΘΠΑ

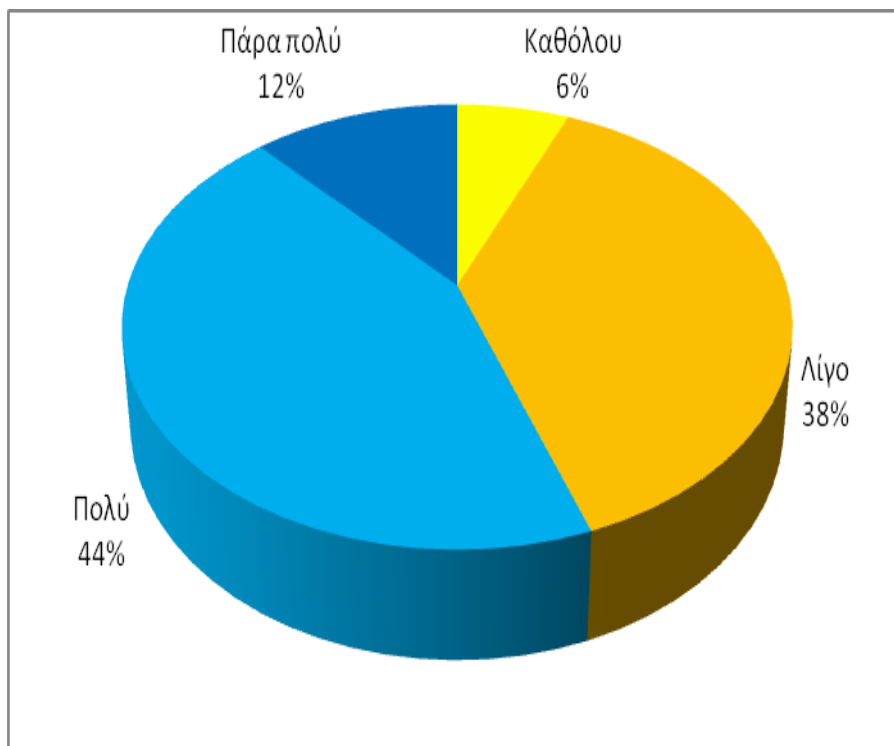
10. Απαντήσεις μαθητών στο ερώτημα «Η σύνδεση της ΔΤΕΕ με το χώρο της εργασίας πρέπει να γίνεται με επισκέψεις μαθητών σε εργασιακούς χώρους: Απαντήσεις των εκπαιδευτικών ανά ομαδοποιημένη ειδικότητα» έρευνας του ΥΠΙΑΙΘΠΑ

11. Ερώτηση σε μαθητές από έρευνα του ΥΠΑΙΘΠΑ «Εργάζεσαι συγχρόνως με τη φοίτησή σου στο ΕΠΑΛ / στην ΕΠΑΣ;»

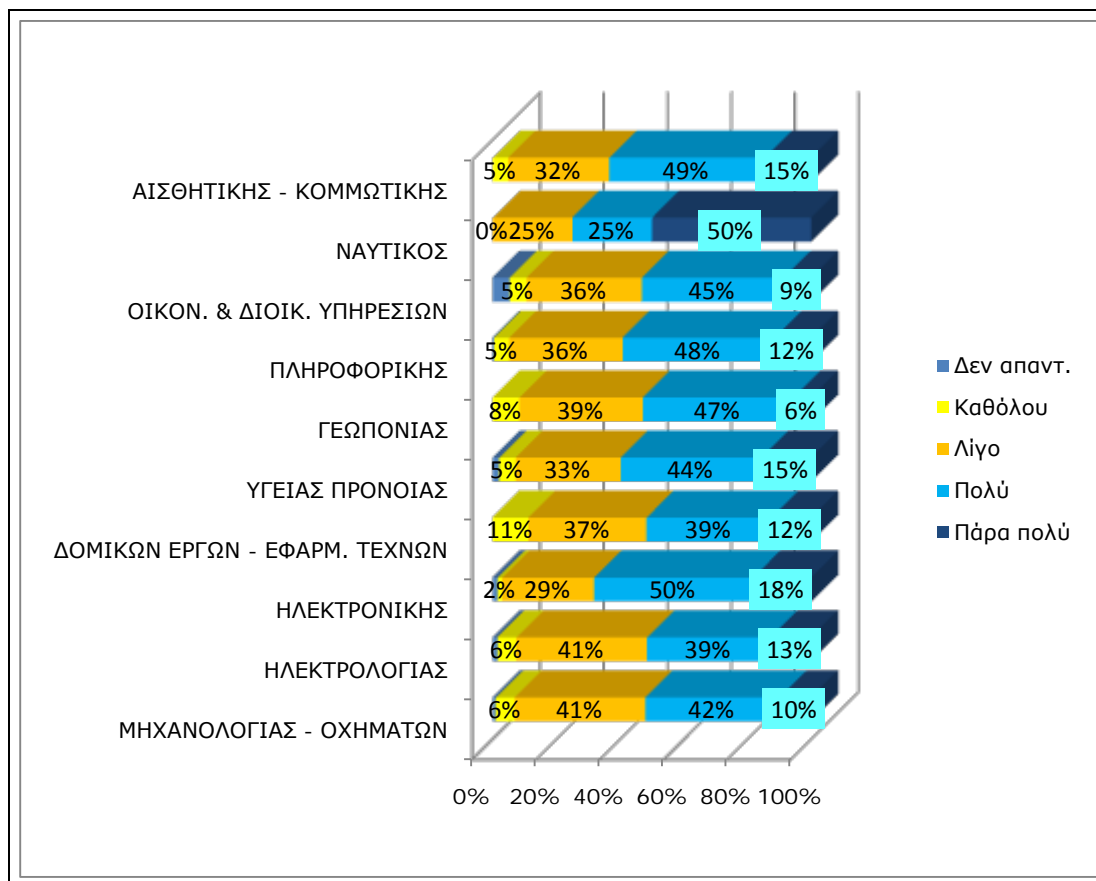

12. Ερώτηση σε μαθητές από έρευνα του ΥΠΑΙΘΠΑ «Τα εργαστήρια του σχολείου μου είναι επαρκώς εξοπλισμένα»

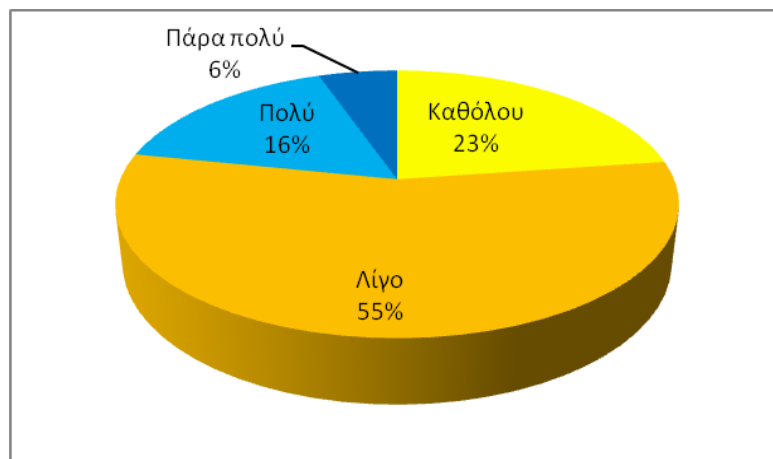

Πηγή: Έρευνα ΥΠΑΙΘΠΑ

13. Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών ανά ομαδοποιημένη ειδικότητα στο ερώτημα «Τα εργαστήρια του σχολείου μου είναι επαρκώς εξοπλισμένα;».

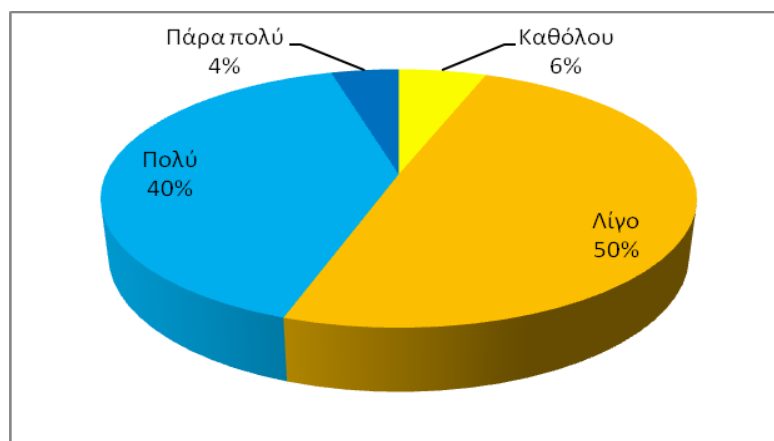

14. Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών στο ερώτημα της έρευνας «Οι μαθητές της ΔΤΕΕ γνωρίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματα της ειδικότητάς τους»

Πηγή: Έρευνα ΥΠΙΑΙΘΠΑ

15. Οι απαντήσεις των εκπαιδευτικών στο ερώτημα της έρευνας: «Τα επαγγελματικά δικαιώματα που αποκτούν οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ - ΕΠΑΣ είναι συμβατά με τις γνώσεις που απέκτησαν στις σχολές τους;»

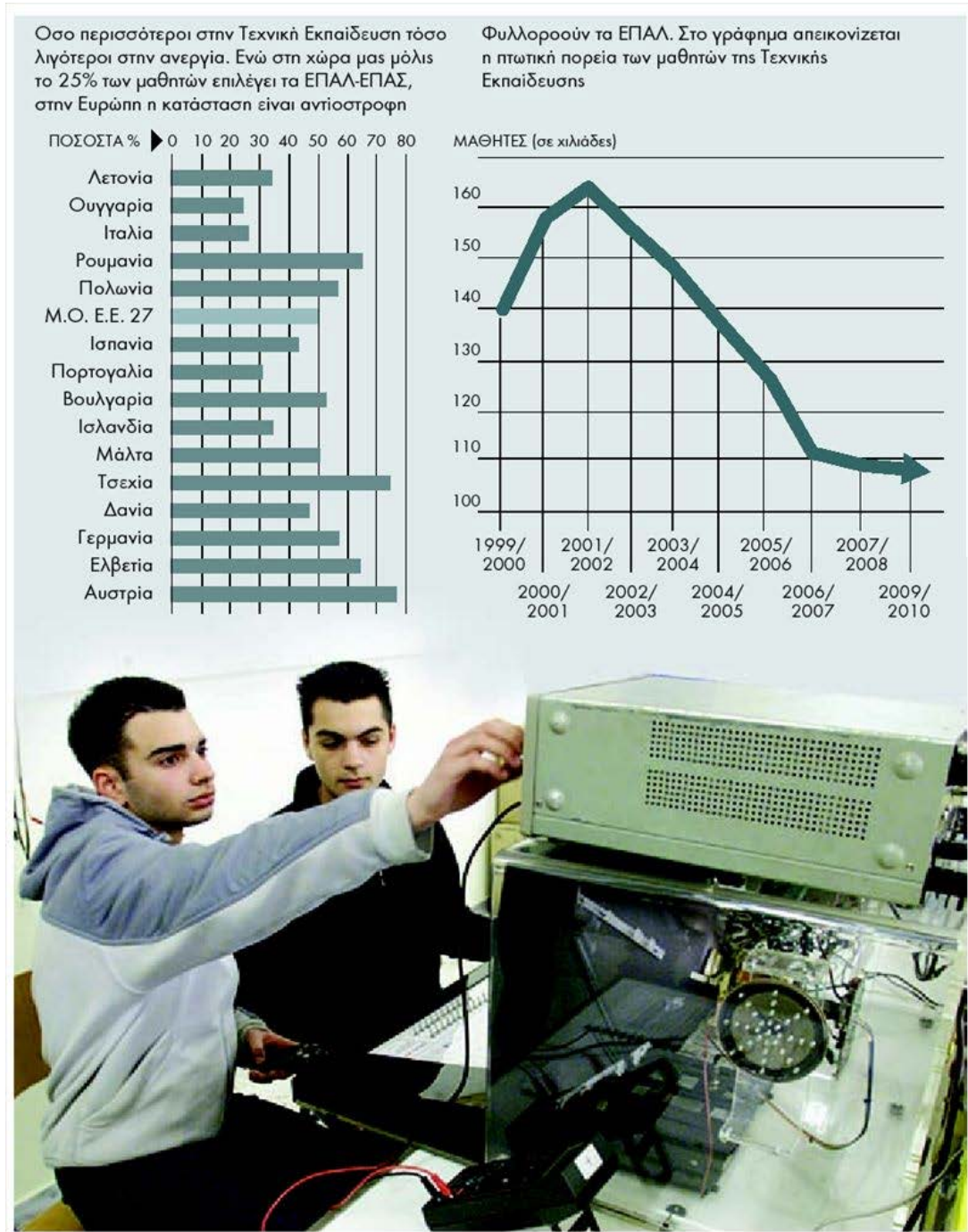
Πηγή: Έρευνα ΥΠΙΑΙΘΠΑ

16. Κατανομή των μαθητών στους τομείς του ΕΠΑΛ

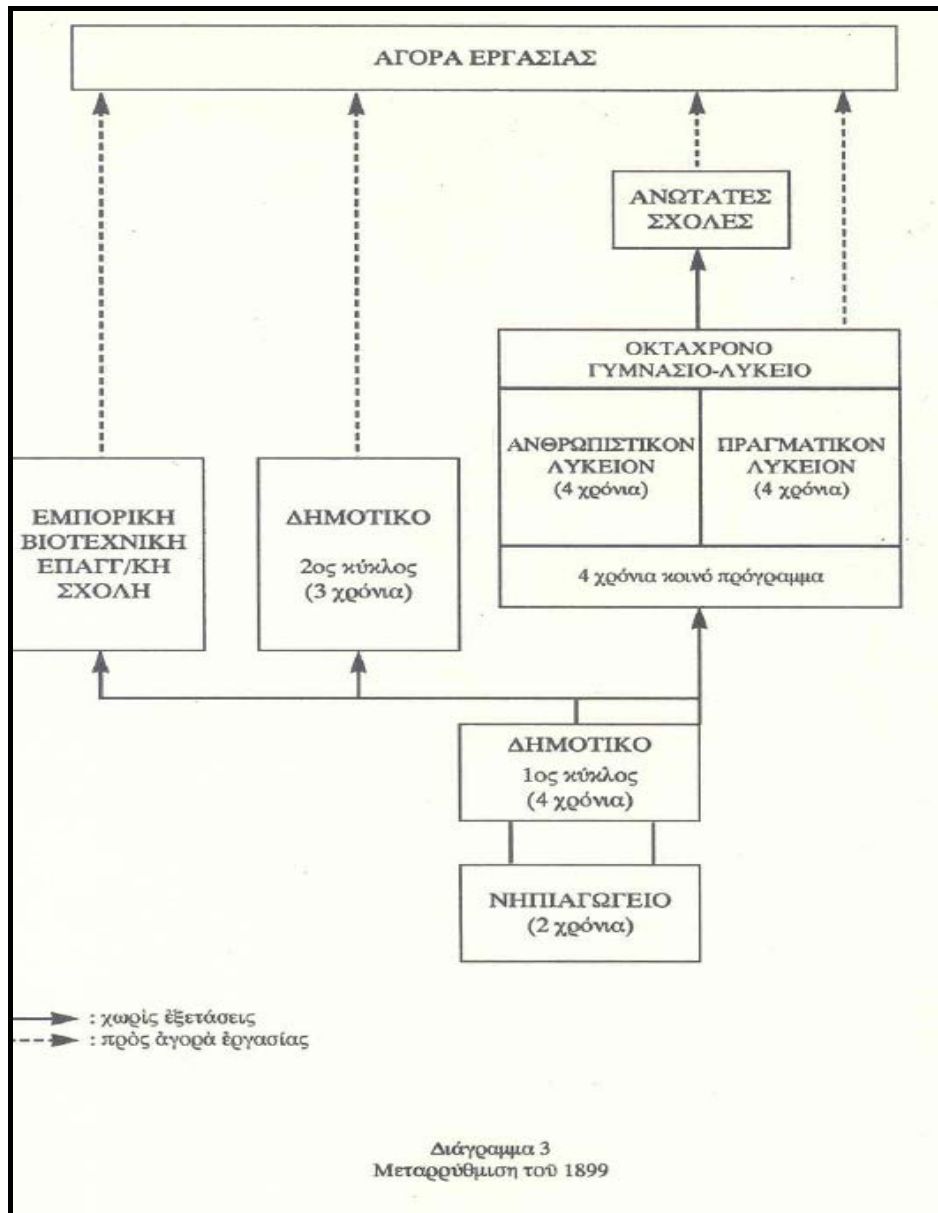
ΤΟΜΕΙΣ των ΕΠΑΛ		Ποσοστό των μαθητών που ακολουθεί τον ΤΟΜΕΑ
1	ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	20,3%
2	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	14,4%
3	ΟΧΗΜΑΤΩΝ	13,4%
4	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΑΣ	13,2%
5	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	11,9%
6	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ	11,7%
7	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ	4,5%
8	ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ, ΤΡΟΦΙΜΩΝ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	3,8%
9	ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	3,2%
10	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	2,6%
11	ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΩΝ	0,7%
12	ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	0,3%
ΣΥΝΟΛΟ		100,0%

Πηγή: Έρευνα ΥΠΑΙΘΠΑ

17. Ενδεικτικά στοιχεία σχετικά με την Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση

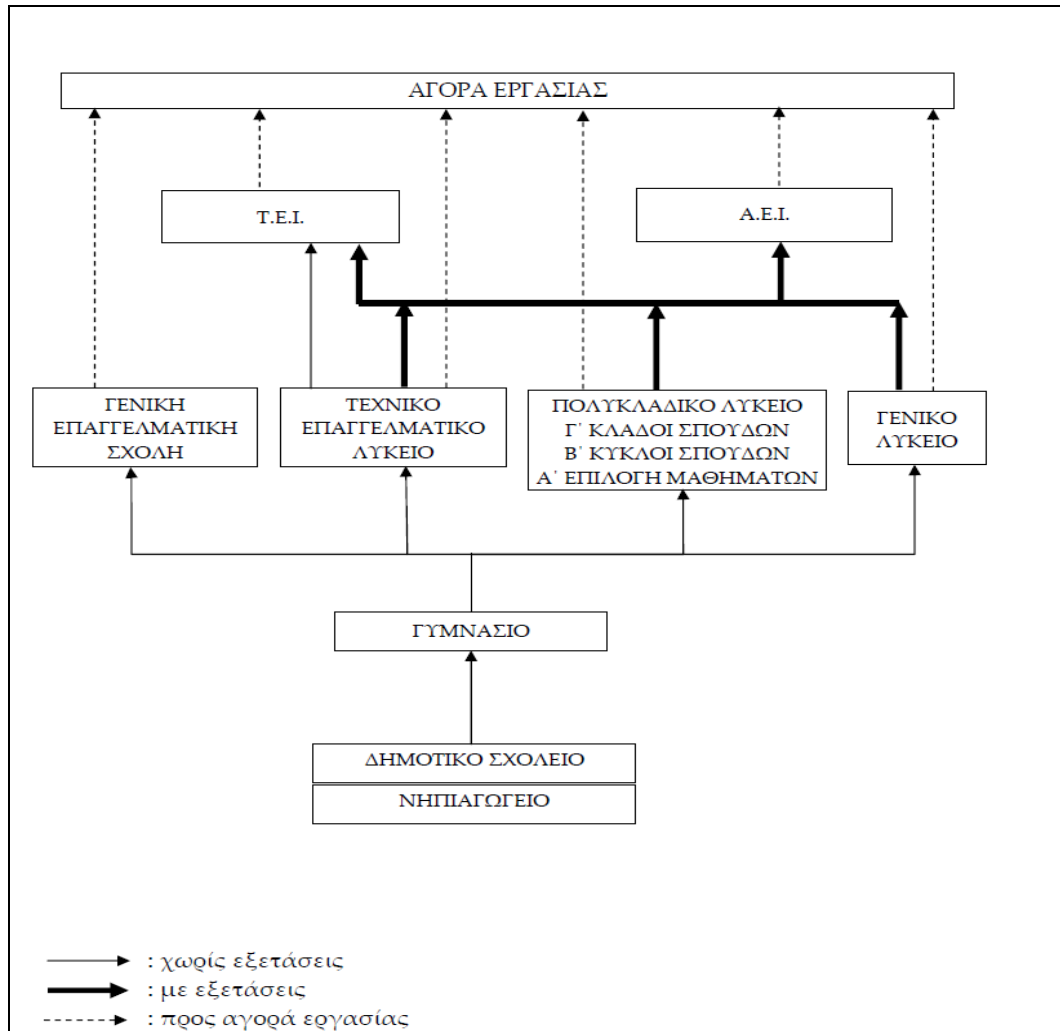

18.Μεταρρύθμιση του 1899

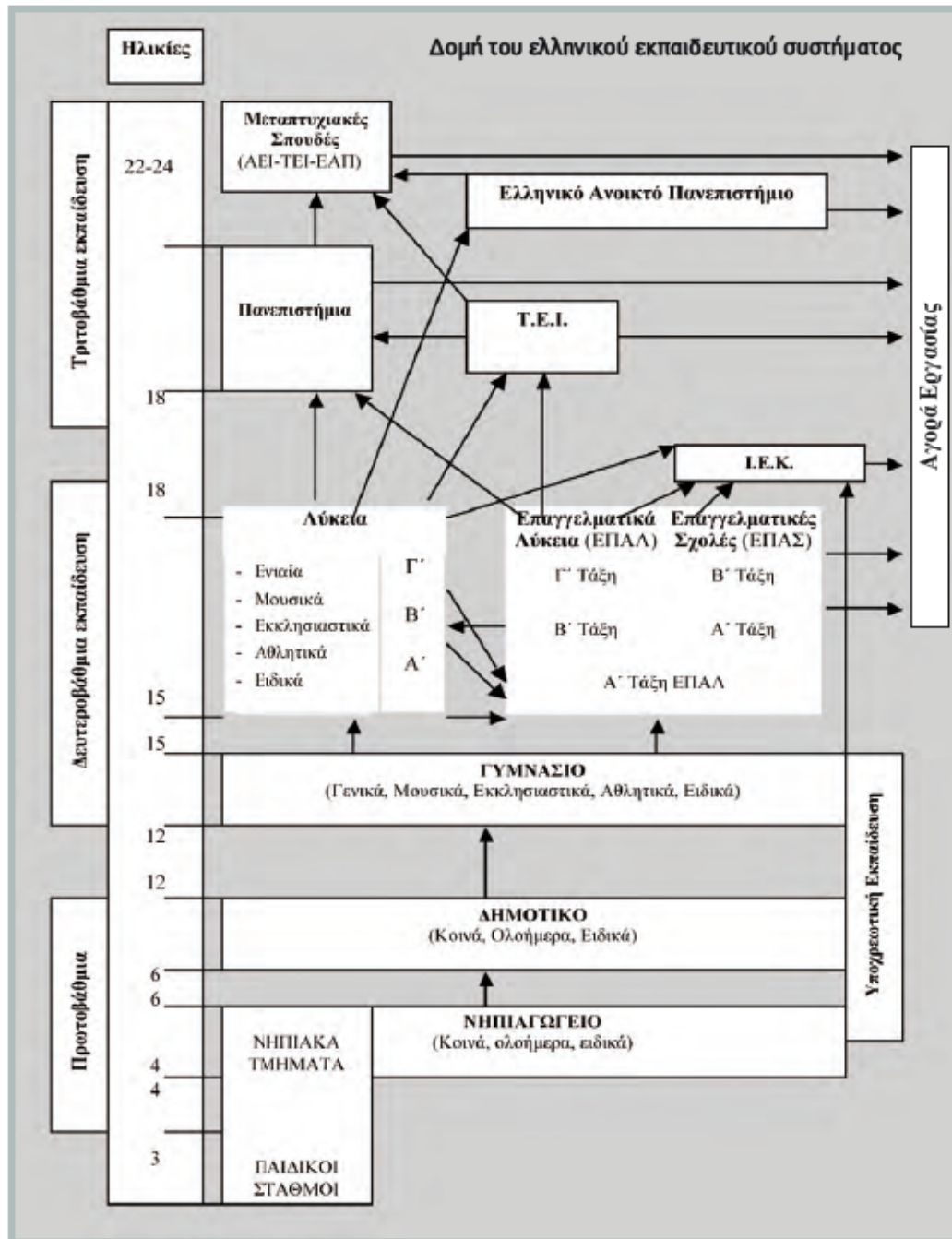
Πηγή :Γκλαβάς, Ι.Σ. (2010). *Επισκόπηση της ιστορίας της Εκπαίδευσης στο Νεοελληνικό Κράτος*. Αθήνα: Π.Ι.

19. Η μεταρρύθμιση του 1985

Πηγή : Γκλαβάς, Ι.Σ. (2010). *Επισκόπηση της ιστορίας της Εκπαίδευσης στο Νεοελληνικό Κράτος*. Αθήνα: Π.Ι.

20. Η Δομή του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος το 2008

Πηγή : Κατσαρός, Ι.(2008). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-Π.Ι.

21. Μέσος όρος μαθητών Γ΄ Τάξης ΕΠΑΛ ανά Τμήμα

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΕΠΑΛ Τμήματα και μαθητές στην τελευταία τάξη	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ			ΑΤΤΙΚΗ		
	Αριθμός μαθητών στην Ειδικότητα	Αριθμός τμημάτων στην τελευταία τάξη	Μ.Ο. μαθητών ανά τμήμα	Αριθμός μαθητών στην Ειδικότητα	Αριθμός τμημάτων στην τελευταία τάξη	Μ.Ο. μαθητών ανά τμήμα
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	3.915	279	14	1.040	62	17
ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	3.681	186	20	1.039	49	21
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ	3.434	224	15	1.008	56	18
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	2.638	157	17	821	43	19
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	2.558	229	11	679	53	13
ΨΥΚΤΙΚΟΙ	1.958	147	13	657	44	15
ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΟΚΟΜΟΙ	1.950	131	15	619	35	18
ΜΗΧΑΝΟΛ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	1.768	138	13	342	28	12
ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ ΔΟΜ. ΕΡΓΩΝ	861	86	10	265	25	11
ΗΛΕΚ/ΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ	835	95	9	303	31	10
ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	785	51	15	270	18	15
ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	696	57	12	295	23	13
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	604	65	9	138	13	11
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	373	37	10	74	6	12
ΗΛΕΚ/ΝΙΚΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	332	40	8	92	10	9
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	307	41	7	29	2	15
ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΕΡΓΩΝ ΤΟΠΙΟΥ	287	24	12	56	5	11
ΣΥΝΟΛΑ	27.216	2.008	14	7.853	509	15

Πηγή: Έρευνα ΥΠΑΙΘΠΑ

22. Ο μέσος όρος Τομέων που λειτουργούν ανά ΕΠΑΛ πανελλαδικά

Αριθμός Τομέων που λειτουργούν στο ΕΠΑΛ →	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Συνολικός Αριθμός ΕΠΑΛ	Μέσος όρος Τομέων ανά ΕΠΑΛ
	Αριθμός ΕΠΑΛ με αντίστοιχο αριθμό Τομέων													
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ↓														
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	1	2	4	4	5	4	2	1	0	0	0	0	23	4,522
ΑΤΤΙΚΗΣ	2	3	8	15	11	19	16	6	0	2	0	0	82	5,378
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	2	2	5	1	4	0	0	1	0	0	0	16	4,313
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0	5	5	7	6	2	2	0	0	0	0	0	27	4,037
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0	1	1	3	3	2	2	0	2	0	0	0	14	5,429
ΗΠΕΙΡΟΥ	2	3	0	3	3	1	1	1	1	0	0	0	15	4,333
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	1	8	4	7	9	2	1	0	0	0	0	0	32	3,781
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1	1	3	2	0	1	0	1	0	0	0	0	9	3,778
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	0	3	12	19	5	8	10	3	1	1	0	0	62	4,903
ΚΡΗΤΗΣ	0	2	5	5	4	1	4	0	1	0	0	0	22	4,636
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	2	3	6	3	3	0	5	2	0	0	0	25	5,160
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	2	6	5	3	6	1	4	0	0	0	0	0	27	3,889
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1	1	4	8	2	0	3	1	1	0	0	0	21	4,524
ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΣ	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	3	5,333
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	12	39	56	89	58	48	45	19	9	3	0	0	378	4,683

Πηγή: Έρευνα ΥΠΙΑΙΘΠΑ

23. Πλήθος σχολικών μονάδων ΕΠΑΛ-ΕΠΑΣ με βάση το πλήθος μαθητών ανά σχολείο

		ΠΛΗΘΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΡΙΘΜΟΥ ΜΑΘΗΤΩΝ												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		1 ως 49	50 ως 99	100 ως 149	150 ως 199	200 ως 249	250 ως 299	300 ως 349	350 ως 399	400 ως 449	450 ως 499	500 ως 549	550 ως 599	πάνω από 600
ΕΠΑΛ	1 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	2	4	1	3	0	5	3	3	1	1	0	0	0
	2 ΑΤΤΙΚΗΣ	1	2	11	8	13	16	10	8	5	2	1	2	3
	3 ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5	5	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0
	4 ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1	7	5	1	3	6	3	1	0	0	0	0	0
	5 ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1	2	2	2	3	2	1	1	0	0	0	0	0
	6 ΗΠΕΙΡΟΥ	4	3	3	1	0	2	1	1	0	0	0	0	0
	7 ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	2	5	4	7	5	5	2	1	1	0	0	0	0
	8 ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	1	3	2	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0
	9 ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1	5	6	8	12	9	6	4	5	1	2	2	1
	10 ΚΡΗΤΗΣ	2	3	2	3	2	3	2	1	0	1	1	0	2
	11 ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	7	6	3	3	1	2	2	0	0	0	0	1	0
	12 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	3	9	3	2	4	5	1	0	0	0	0	0	0
	13 ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	2	5	6	0	4	2	0	0	2	0	0	0	0
	14 ΣΙΒΙΤΑΝΙΑΔΙΟΣ	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		32	59	50	40	48	59	31	22	14	5	4	5	6

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		1 ως 49	50 ως 99	100 ως 149	150 ως 199	200 ως 249	250 ως 299	300 ως 349	350 ως 399	400 ως 449	450 ως 499	500 ως 549	550 ως 599	πάνω από 600
ΕΠΑΣ	1 ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	2 ΑΤΤΙΚΗΣ	0	6	4	10	3	0	0	0	0	0	0	0	0
	3 ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	4 ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	1	3	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
	5 ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	6 ΗΠΕΙΡΟΥ	2	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	7 ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	2	1	1	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0
	8 ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	9 ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	4	5	2	3	2	0	0	0	1	0	0	0	0
	10 ΚΡΗΤΗΣ	3	0	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0
	11 ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	12 ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	3	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	13 ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	0	2	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	14 ΣΙΒΙΤΑΝΙΑΔΙΟΣ	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ		26	24	13	22	8	1	2	0	1	0	1	0	0

Πηγή: Έρευνα ΥΠΙΑΙΘΠΑ